

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၅၁

အခြေဖြေမင်းလသူ၏

၁၃၆၂-ခုနှစ်

ဂါရီလ

နယ်ဘားမားအော့ပိုဆက်ပိုင်တပ်ပို့ပို့
အမ်ပျော်မြဲ

ဘာသာဓရုံးဆုံးရာ စာမျခိုင်းပြုချက်

အမှတ်(၂၅၀/၂၀၀၀) (၅)

စာအုပ်စာတန်း စာနယ်ဇင်း မျက်နှာဖူး
ပုံနှိပ်ထဲတ်ဝေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၂၂၀/၂၀၀၀) (၅)

အုပ်စု	၅၀၀၀
အကြိမ်	တတိယအကြိမ်
တန်ဖိုး	(၁၀၇)

ထဲတ်ဝေသူ - ဦးမောင်မောင် (မြ-၀၃၂၂၁)
မဟာဂန္ဓာရုံစာပေ၊ ပိန်းတန်းရပ်၊ အမရပူရမြို့၊

ပုံနှိပ်သူ - ဦးမောင်မောင် (၀၁၈၂၄)
နယူးဘားမားအော့ဖို့ဆက်ပို့လာပုံနှိပ်တိုက်
မဟာဂန္ဓာရုံ၊ ရပ်ဝင်း၊ အမရပူရမြို့။

အလိမ္မာ စာမျာရိတယ်,
အိကလေးများရယ်၊
နားထောင်ကြပါကွယ်,
ဘုန်းဘုရား ပြောပြမယ်။

နိဒါန်း

အခြေဖြေမင်္ဂလသတ် ထွက်ပေါ်ရမြင်း အကြောင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်း (ဂိုင်-အမဲ-ဘီ-အေ)၏
အမူဆောင် ကော်မတီဖြစ်ကြသော ကျွန်တော်များသည် ကမ္မာ
အနဲ့အပြား နိုင်ငံတော်အသီးသီးတို့၌ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ရူပူ
သောင်းကျမ်းမှုများ တိုးပွား ပြင်းထန်လာကာ ဘေးအန္တရာယ်
ကြီးများနှင့် တွေ့ကြုံနေကရသည်ဖြစ်၍ ထိုအန္တရာယ်ဆိုးကြီးတို့မှ
ကင်းလွတ်ရာ ကင်းလွတ်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်၊
အကြောင်းမှန်၊ လုပ်ငန်းမှန်များ စည်းကမ်းတကျ ဖြစ်စေရန်
အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်
ကြပါသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲများ၌ ကမ္မာသူ ကမ္မာသားတို့သည် မိမိတို့
လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လူ.တာဝန်၊ လူ.ဥပဒေ၊ လူ.စည်းမျဉ်း
ခေါ် မင်္ဂလာတရားတော် ကမ္မာ့ဥပဒေဟောင်းများကို ပိုးဖောက်
ဖျက်ဆီးကြကာ နည်းသစ်၊ လုပ်ငန်းသစ် အမျိုးမျိုးတို့ကို တိတွင်
ဖန်တီးကြသောကြောင့် ကမ္မာ့ဥပါဒ်းချမ်းရေး ပျောက်ကွယ်ပြီးလျင်
ရူပူသောင်းကျမ်းမှုများ တိုးပွား၍ ဘေးဆိုးကြီးများ ကျရောက်
လာရပေသည်ဟု တစ်ခုတည်းသော အဖြေမှန် ဆုံးဖြတ်ပေါ်ထွက်
ခဲ့ပါသည်။

ထိခိုးဖြတ်ချက်အရ ကျွန်တော်များသည် လူဥပဒေခေါ်
မင်္ဂလာတရားတော်ကို လေ့စား လိုက်နာ ကျင့်ကြ အားထုတ်
လာရန် ရည်သန်၍ အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့ကြ
ပါသည်။

၁။ ကျောင်းသား သူငယ်များမှ စ၍ လူတိုင်း လူတိုင်း
မင်္ဂလာတရားတော် လေ့လာ သင်ကြားစေရန် မင်္ဂလာတရားတော်
စာမေးပွဲ ကျင့်ပေး။

၂။ မင်္ဂလာတရားတော် သရုပ်သဘာဝကို ကျကျနှင့် လူတိုင်း
နားလည်လာရန် မင်္ဂလာတရားတော်စာအုပ်အမျိုးမျိုး ဖြန့်ချိရေး။

၃။ မင်္ဂလာတရားတော်ကို လူတိုင်း လူတိုင်း လက်တွေ၊
ကျင့်ကြလာရန် ကျင့်ကြနည်း အမျိုးမျိုးတိုကို ဆွေးနွေးပွဲများ
ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ရေး။

ထိခိုးဖြတ်ချက်များအရ ကျွန်တော်များသည် ပထမလုပ်ငန်း
စဉ် အဖြစ်ဖြင့် ရန်ကုန်မြှုနိစပါယ်အတွင်းရှိ ကျောင်းသူကျောင်း
သားများမှစ၍ လူတိုင်းလူတိုင်း ပါဝင်နိုင်အောင် အသက်အရွယ်
အလိုက် သုံးတန်းခွဲပြီးလျှင် ၁၃၁၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မှန်းလဆုံး
(၉)ရက် တန်ခိုက်နေ့နေ့၌ ပထမအကြိမ် မင်္ဂလာတရားတော်စာမေး
များကို အောင်မြင်စွာ ကျင့်ပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ပထမလုပ်ငန်းကို အောင်မြင်စွာ ကျင့်ပပြီးသောအား
ကျွန်တော်များသည် မလျော့သောစွဲလွှဲလဖြင့် ဒုတိယဆင့်လုပ်ငန်း
ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်၍ အောက်ပါဆုံးဖြစ်
ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။

(က) မင်္ဂလာတရားတော်များကို ကျောင်းသားသူငယ်များမှ စဉ် လူတိုင်း လူတိုင်း သိလွယ်, မှတ်လွယ်အောင် ရေးသားနိုင်သော ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် ရွှေးချယ်ရေး။

(ခ) ရွှေးချယ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များထံ ရိုသေလေးစားစွာ လျှောက်ထားတောင်းပန်ရေး။

(ဂ) ကျမ်းစာ မူသစ်များ ရရှိပြီးသောအခါ သေသပ်ကျန် ကောင်းမွန်စွာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေး။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များအရ ကျွန်တော်များသည် ကျမ်းပေါင်းများစွာကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သိလွယ်, မှတ်လွယ်အောင် ရေးသားနိုင်သည်ဟု ထင်ရှား ကျော်စောတော်မူသော အမရပူရမြို့၊ ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသထံ မင်္ဂလာတရားတော် အခြေပြု ကျမ်းစာတစ်စောင်ကို ရေးသားချီးမြှင့်တော်မူပါရန် စာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူကိုယ်တိုင်အားဖြင့်လည်းကောင်း ရိုသေလေးစားစွာ လျှောက်ထားတောင်းပန်ခဲ့ကြပါသည်။

ဤသို့ ကျွန်တော်များ လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ-ဆရာတော်ဘုရားသည် သာသနာတော်၏ ဂါးစုံ၊ ဝိသာနာစုံ လုပ်ငန်းကြီးများဖြင့် အားလပ်တော်မမူဌားသော်လည်း သတ္တဝါအများ ကောင်းစားရေးအတွက် မင်္ဂလာတရားတော် ကျမ်းစာတစ်စောင်ကို နည်းစုံမြှော်ကြီးပမ်းရေးသားတော်မူပြီးလျှင် ကျွန်တော်များအသင်းအား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ဆရာတော် ချီးမြင့်ပေးသနားတော်မူသော ဤအခြေဖြစ်
မက်လသုတေကျမ်းစာစောင်ကို အမူဆောင်ကော်မတီ ဖြစ်ကြကုန်
သော ကျွန်တော်များသည် ဖံတ်ရှေဖေဖန် သုံးသတ်ကြသောအခါ
“ထို စာစောင်သည် ဂိုင်-အမဲ-ဘီ-အေ မက်လဘတရားတော်
စာမေးခွဲ အမျိုးမျိုး၌ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုသူများ လေ့လာသင်ကြားရန်
လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓဘာသာ ;
အခြေခံကျောင်းအမျိုးမျိုးတို့၌ လေ့လာသင်ကြားရန်လည်းကောင်း
သင့်တော်ပါပေသည်”ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပြီးလျှင် ကျွန်တော်များ
အသင်းက တာဝန်ခံယူ၍ ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လ၌ စက်တင်
ပုန္တပိုပါကြောင်း။

အကျိုးဆောင်
ဂိုင်-အမဲ-ဘီ-အေ အသင်း

ခေါင်းစဉ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မင်္ဂလာအမွန်းတင်ဂါထာ

....

၁

မင်္ဂလာနိဒါန်း

....

၂

၁။ အသေဝနာ စ ဗာလာနဲ့

လူမိုက်, လူလီမွာ

....

၃

လူမိုက်နှင့် ပေါင်းမိ၍ ဆင်းရဲရပဲ့

....

၆

အရှင်မဟာကသုပသော်မှ ဆင်းရရ

....

၁၀

၂။ ပန္တိတာန္တာ သေဝနာ

လူလီမွာနှင့် ပေါင်းရ၍ ချမ်းသာပဲ့

....

၁၂

၃။ ပူဇာ စ ပူဇ္ဈိယာနဲ့

ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်း

....

၁၄

ပူဇော်ထိုက်သူများ

....

၁၄

ပူဇော်စရာများ

....

၁၆

ပူဇော်ပဲ့

....

၁၆

ပူဇော်ရခြင်း၏ အကျိုး၊ ခဝံပန်းနှင်းသမီး

....

၁၇

၄။ ပန္တိရူပဒေသဝါသာ စ

သင့်တော်ရာအရပ်

....

JJ

ပန္တိရူပမင်္ဂလာ

....

J2

ပန္တိရူပဒေသဖြစ်အောင် ပြုပြင်းပဲ့

....

J6

၅။ ပုံမွေ စ ကတုပညာ

ရှေးကောင်းမူရီခြင်း

....

J7

ကောင်းမူ ရှိ-မရှိ သိဖွယ်များ

....

J8

၆။ အတွေသမာပဏီ စ

စိတ်ကောင်းထားပဲ့

....

၃၁

ကိုယ်ကို ကောင်းစွာထားပဲ့

....

၃၂

၆။ ခေါင်းစဉ် မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	၃၁၂
၇။ ဗာဟုသာစွဲ	
အကာားအမြင်များခြင်း	၃၁၃
စာမတတ်သော၊ သူဇွှေးသား -	၃၁၄
၈။ သီပွဲ	
လက်မှပညာ	၃၁၅
ဘာ့ုးတ်န်သောသူဇွှေးသား	၃၁၆
၉။ ဝိနယာ စ သုသိကြိုတောာ	
ဝိနည်းလ သင်ရမှာ	၃၁၇
လူ.ဝိနည်းများ	၃၁၈
၁၀။ သုဘာသိတာ စ ယာ ဝါစာ	
ချိုသာတဲ့ နှုတ်ခွန်း	၃၁၉
အပြောကောင်း သုမနာဒေဝါ	၃၂၀
၁၁။ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာန်	
မိဘတို့အချစ်	၃၂၁
မိဘကို ပြစ်ခြင်း	၃၂၂
၁၂။ ဂုဏ္ဍာရသာ သင်္ဘော	
သားမယားကို ချိုးမြှောက်ခြင်း	၃၂၃
၁၃။ အနာကုလာ စ ကမ္မာနာ	
မရှုပ်မပွဲ အလုပ်လုပ်	၃၂၄
၁၄။ ဒါန္မာ	
စွန်းကြော်ပေးကမ်း လျှော့ခို့	၃၂၅
ကလေးများဒါန	၃၂၆
၁၅။ ဓမ္မစရိယာ စ	
တရားကျင့်ခြင်း	၃၂၇
ကလေးများ တရားကျင့်စရာ	၃၂၈

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၁၆။ ဉာတကာန္တ သဂ္ဗဲဟာ		
ခွဲမျိုးထောက်ပုံ	၅၇
၁၇။ အနုဝင်္တာနီ ကမ္မာနီ	
အပြစ်ကင်းသောအလုပ်	၅၈
၁၈။ အာရတိ ဝိရတိ ပါပါ	
မကောင်းမူမူ ရှေ့ပိုင်း	၆၁
၁၉။ မဇ္ဈပါနာ စ သံယမာ		
သေရည် သေရက် မသောက်ခြင်း	၆၂
၂၀။ အပွဲမာဒေါ စ ဓမ္မာသု	
ကုသိုလ်မမေ့	၆၄
တရားကြောင့် အစောင့်ရပုံ	၆၅
၂၁။ ဂါရဝေါ စ		
ရိုသေလေးစားခြင်း	၆၆
၂၂။ နိဝါတော စ		
ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ်ချခြင်း	၇၀
ကိုယ့်ကိုယ့်ကို မနှိမ်ချခြင်း	၇၁
၂၃။ သန္တိန္တ် စ		
ရောင့်ရဲလွယ်	၇၂
ကလေးဘဝ ရောင့်ရဲပုံ	၇၂
၂၄။ ကတည်း		
ကျေးဇူးသီတတ်ခြင်း	၇၅
ကလေးဘဝ ကျေးဇူးသီပုံ	၇၆
ကျေးဇူးမသီတတ်ပုံ	၇၇
ကျေးဇူးသီတတ်သော ခြေသံ့	၇၆
ကျေးဇူးကန်းသော ပုံစွဲ့ဗား	၇၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂၅။ ကာလေန ဓမ္မသာဝန်

သင့်တော်သာအခါ	တရားနာ	၇၈	
ကလေးများ	တရားနာသင့်ပုံ	-	၇၉	
အနာထပ်သူငြေး	ငြေပေး၍	တရားနာခိုင်းပုံ	၇၉
		၂၆။ ခွဲ့ ၁		

ဘဏ်းး၌။

သည်းမခံခြင်းအပြစ်

သည်းခံခြင်းအကျိုး

၂၇။ သောဝစသာတာ

ဆုံးမ၍ လွယ်ကူခြင်း	၈၅
ဆုံးမ၍ မလွယ်သူ	၈၆

၂၈။ သမဏာန္တ ဒသာ

ရဟန်းရှင်ကို ဖူးတွေ့ခြင်း	၈၇
---------------------------	------	----

၂၉။ ကာလေန ဓမ္မသာက္ခာ

တရားဆွေးနွေးခြင်း	၈၈
-------------------	------	----

၃၀။ တပေါ် ၁ ဂါထာ

နိဗ္ဗာနသို့ကိုရိုယာ၍ နိဗ္ဗာန အရ အရတ္ထဖိလ်ယူခြင်းအကြောင်း	၉၀
--	------	----

၃၁။ ဖုန္တသာ လောကမွေးဟို

လောကမ်းရှစ်ပါး၊ တုန်လူပုံပုံ	၉၁
------------------------------	------	----

မတုန်လူပုံမှ မက်လာ	၉၂
--------------------	------	----

ကလေးများ	မတုန်လူပုံစရာ	၉၃
----------	---------------	------	----

ဝမ်းမနည်းခြင်း	၉၄
----------------	------	----

မမက်မောခြင်း၊ ဘေးမရှိခြင်း	၉၅
----------------------------	------	----

နိုံးချပ်	၁၀၁
-----------	------	-----

မက်သုတ် ပါ၌အန်က်	၁၀၃
------------------	------	-----

မက်လာကဗျာ	၁၁၁
-----------	------	-----

အခြေမင်္ဂလာတိ

နေ့စာ တသေ ဘဝဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မခြေသူ။

မင်္ဂလာအဗုံနှုန်းတင်ဂါထာ

ယံ မင်္ဂလာ ဒွါဒသဟို, စိန္တယိုးသူ သအေဝကာ၊

သောတ္ထာနဲ့ နာခိုက္ခားတို့, အင္ခတီးသွေ့ မင်္ဂလာ၊

ဒေသိတဲ့ ဒေဝဒေဝနဲ့, သဗ္ဗပါပဝိနာသနဲ့၊

သဗ္ဗလောပဟိုတတ္ထာယဲ, မင်္ဂလာ တဲ့ ဘဏာမ ဟော။

အဗုံနှုန်းတင်။ ။မင်္ဂလာကောင်းကြောင်း အဖိုးတန်ကြောင်း
 ချိုးမွမ်းသောစကားကို “အဗုံနှုန်း”ဟု ခေါ်၏၏ “ယံ မင်္ဂလာ ဒွါဒသဟို”
 စသော နှစ်ဂါထာသည် အဗုံနှုန်းတင် ဂါထာများတည်း၊ ရှေး
 ဆရာကြီးများသည် မင်္ဂလသုတ်ကို ရွတ်ချင်လာအောင်, ရွတ်ရာ၌
 လည်း ရွင်ရွင်ပျပျ အားတက်သရော ရှိကြအောင် ထိအဗုံနှုန်းတင်
 နှစ်ဂါထာကို ဦးဦးများများ ထည့်သွင်းထားကြလေသည်၊ ထို
 နှစ်ဂါထာကို အောက်ပါအတိုင်း မြန်မာလို့ မှတ်ပါ။

နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် ၁၂ နှစ်လောက်ကြာအောင်
အကြင် မင်္ဂလာကို စဉ်းစားခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ (သူ့သော်) စီးပွားချမ်းသာ
ဖြင့် တည်နေနိုင်ကြောင်း ကောင်းသောမင်္ဂလာကို မသိနိုင်ကြပေ၊
နတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ နတ်မင်းသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသော ဓမ္မတွေ
ဘုရားသည် မကောင်းမှုအားလုံးကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သော ၃၈ ပါး
သော မင်္ဂလာကို အားလုံးသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားအလိုင်း
ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ထိုမင်္ဂလာကို ငါတို့ ရွှေတ်ဆိုကြပါစို့။

၁၂ နှစ်ကြာ စဉ်းစားခဲ့ခြင်း။ ၁၂ မင်္ဂလာတရားတော်ကို
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မဟောမီ ၁၂ နှစ်လောက်က လူတို့ စည်းဝေး၍
စဉ်းစားခဲ့ကြရာ၌ တချို့က မိမိ နှစ်သက်သော အဆင်းကို မြင်ရ^၁
လျှင် မင်္ဂလာ၊ တချို့က မိမိ နှစ်သက်သော အသံကို ကြားရလျှင်
မင်္ဂလာ၊ တချို့က မိမိ နှစ်သက်သော အနဲ့ အရသာ အတွေ့
အထိကို ရလျှင် မင်္ဂလာဟု ပြောဆိုကြသည်၊ ဤသို့ အယူဝါဒ
ကွဲရာ၌ မည်သည့်ဝါဒမျှ အားလုံး သဘောတူညီချက် မရကြချေး
ဤနည်းအားဖြင့် လူများ၏ ကိုယ်စောင့်နတ်တို့ပါ ဝါဒ ကွဲပြား
လျက် အဆက်ဆက် နတ်ချင်းလည်း ကွဲကာ တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်
ကြာလတ်သော် ထို မင်္ဂလာပြသာနာကို အဆုံးအဖြတ်ခံဖို့ရာ၊
သိကြားမင်းအထုံး နတ်အများ ရောက်လာကြလေသည်။

(က) စံ မေ သူတံ။

(ခ) ကော် သမယ် ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယ် ပိုဟရတိ
အတောင်နေ အနာထပ်လှိုကသု အာရာမေ။

(က) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရီနိုဒ္ဓာန်စံတော်မူပြီးနောက် ၃ လကျော်
လောက် အကြာမှာ ရာဇ်ပြို့တော်၌ ရဟန်ကြီးများ စည်း
ဝေး၍ ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို စီကာ စဉ်ကာ သဘောတူရာ
ပါင်းစုထားကြသည်၊ ထိုအခါ၌ ဗုဒ္ဓဟောတော်မူကြောင်း သေချာ
ဖို့ရာ အရှင်မဟာကသုပသည် အရှင်အာနှစ်ဗုံး မေးတော်မူ၏၊
မေးတော်မူပုံကား “အာနှစ်ဗုံး... မင်္ဂလသူတံကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်
ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း”
ဤသို့ မေးသည့်အခါ အရှင်အာနှစ်ဗုံး မိမိ ကြားနာ မှတ်သား
လိုက်ရသော အကြောင်းများကို လျှောက်လို၍ “စံ မေ သူတံ”ဟု
စကားစ ချိုလေသည်၊ “အရှင်ဘုရား....တပည့်တော်သည် မင်္ဂလ
သူတံကို ဗုဒ္ဓမျက်မျှက်တော်၌ ဤနည်းအတိုင်း ကြားနာ
မှတ်သားလိုက်ရပါသည်” ဟူလို့ ဤစကားစဉ်အရ ဤမှ နောက်၌
မင်္ဂလသူတံ စကားအားလုံးသည် အရှင်မဟာကသုပအား အရှင်
အာနှစ်ဗုံးက တစ်ဆင့်လျှောက်နေသော စကားများဟု မှတ်ပါ။

(ခ) အခါတစ်ပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိမြို့တော်
အနီးဝယ် အနာထပ်က် သူငွေး၏ အတောင်နော်ငါးတိုက်၌
သီတင်းသုံးတော်မူပါသည်။

(က) အထ ခေါ် အညာတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္ထိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဍာ ကေဝလက္ခာ ဇွတ်ဝန် ဉာဏာသေတွာ ယန် ဘဂဝါ တေနပသက်မီ၊ ဥပသက်မီတွာ ဘဂဝီ အဘိဝါဇွတ် ဇကမန္တာ အဋ္ဌာသီ။

(က) ထိအခါ နာမည်မထင်ရှားသော နှစ်သားတစ်ယောက် သည် ဉာဏ်ပြီးသော သန်းခေါင် အချိန်မြှင့် အလျှင် နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်း ရှိသည် ဖြစ်၍ ဇွတ်ဝန်ကျောင်းတိုက် တစ်ရပ်လုံးကို ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းစေလျက် ဗုဒ္ဓရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဝပ်ချုပြီးလျင် သင့်တော်သော အရပ်မြှင့် ရပ်နေပါသည်

(ယ) မကမဏ္ဍာ ဌိုတာ ခေါ် သာ ဒေဝတာ ဘဂဝဏ္ဍာ
ဂါထာယ အဉာဏ်သိ။

မှတ်ချက်။ ॥ ထိန်တ်ကား... သိကြားမင်းက မိမိထံ ရောက်
လာသော မင်္ဂလာပြဿနာကို ဗုဒ္ဓရှင်တော်အား လျှောက်ဖို့ရန်
စေလွှတ်လိုက်သော နှတ်တည်း၊ နှတ်တို့သည် လူခြေတိတ်မှ ဗုဒ္ဓ
အထံသို့ လာလေ့ရှိကြ၏၊ ထိုကြာင့် ထိန်တ်လည်း လူများ
အိပ်ပျော်ချိန် သန်းခေါင်ယံ၌ လာသည်၊ နှတ်များသည် လူအနဲ့
ကို ရွှေကြ၏၊ မလွှာသာ၍ လူပြည်ကို လာရလျှင်လည်း မြန်မြန်
ပြန်လိုကြ၏၊ ထိုကြာင့် မထိုင်ဘဲ ရပ်လေသည်။

တစ်နည်း ... “ထိုင်”ဆိုသည်မှာ သွားရလာရနှင့် ပင်ပန်း
သောကြာင့် အပင်ပန်းဖြေခြင်း ဖြစ်၏၊ ထိန်တ်မှာ ထိုသို့ပင်ပန်းမှု
မရှိသောကြာင့်လည်း မထိုင်ဘဲ ရပ်နေလေသည်။

တစ်နည်း ထိုင်ခြင်းနှင့် ရပ်ခြင်းတွင် ရပ်ခြင်းက သာ၍
အရှိအသေပေးရာ ရောက်၏၊ (ယခုကာလ အရာရှိကြီးများ
လာလျှင် ထိုင်ရာမှ ထာ၍ ရပ်နေပုံကို သတိပြုပါ။) ထိုကြာင့်
သာ၍ အရှိအသေပေးရာရောက်အောင်လည်း ရပ်နေလေသည်။

(ယ) သင့်တော်ရာ အရပ်၌ ရပ်နေသော ထို နှတ်သည်
မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထားလေသည်။

၁။ ဗဟို ဒေဝါ မန္တသာ စ၊ မင်္ဂလာနှီး အစီစဉ်ယုံ၊
အာကခံမာနာ သောတ္ထာနဲ့၊ ဗြိဟို မင်္ဂလာ-မှတ္ထာမဲ့။

[အကွဲရာရှစ်လုံးကို တစ်ပိုဒ်ကန့်သတ်၍ ၄-ပိုဒ်ရှိသော ပါဋ္ဌာ "ဂါထာ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဂါထာကား "ဗဟို ဒေဝါ မန္တသာ စ ဟူသော ပါဋ္ဌာတည်း၊ ဤ ဂါထာသည် မင်္ဂလသုတေ၏ အစဉ် (၁)နံပါတ်ဂါထာ ဖြစ်သည်။]

၁။ များစွာကုန်သော နတ်လူတို့သည် ကြီးပွားခြင်း ချမ်းသ ခြင်းတို့ကို လိုလားတောင့်တကုန်သည် ဖြစ်၍ မင်္ဂလာတို့ဂ စဉ်းစား ကြံ့စည်ခဲ့ကြပါကုန်ဖြီ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာကို ဟောတော်မူပါ၊ ဤသို့ နတ်ဂ လျောက်ထားလေသည်၊ ထိုသို့ လျောက်ထားခြင်းကြောင့် ဤ မင်္ဂလသုတေကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောတော်မူရပါသည်။

မင်္ဂလာ။ ॥ကြီးပွားချမ်းသခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သေ အလုပ်ကို "မင်္ဂလာ"ဟု ခေါ်၏၊ "အလုပ်"ဟူသည်လည်း ကိုယ်ဖ ပြုမှု၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောမှု၊ စိတ်ဖြင့် စဉ်းစားကြံ့စည် တွေးတော များတည်း၊ ထိုအလုပ်များကြောင့် ကြီးပွားခြင်း၊ ချမ်းသခြင်းက မင်္ဂလာ၏ အကျိုးဟု မှတ်၊ ထို အကျိုးကိုပင် ဂါထာပါဋ္ဌာ "သောတ္ထာနဲ့"ဟု ဆိုထားသည်။

[သူ=ထာန၊ သု-တင့်တင့်တယ်တယ်၊ ဝါ-သုခဖြင့်၊ ထာန တည်နေနိုင်ခြင်း။]

မင်္ဂလသုတေ။ ॥ကြီးပွားချမ်းသခြင်းဖြစ်သော မင်္ဂလ အလုပ်များကို ပြထားသော(ရတနာရွှေကြုတ်နှင့် အလားတူသော

တရားတော်ကို “မင်္ဂလာသုတ်တော်”ဟု ခေါ်သည်၊ ဉြိစကားရပ် အရ မင်္ဂလာသုတ်၌ ထားသော အလုပ်များကို လက်တွေ့လုပ်သူ သည် ဇကန်မှချ ကြီးပွားချမ်းသာတော့မည်ဟု မှတ်။

- [ဆောင်ပုဒ်] (၁) ကြီးပွားချမ်းသာ, ကြောင်းများစွာ, မင်္ဂလာဟုခေါ်။
 (၂) ချမ်းသာကြီးပွား, အကြောင်းများကို, ပြထားဖော်ထုတ်, တရားကြုတ်, မင်္ဂလာသုတ်ဟုခေါ်။

၁။ ဓလုကျင့်ခန်းဓမ္မာစွန်း

- က။ ယံ မင်္ဂလာ ဒွါဒသဟိ စသော ဂါထာကို ဘာဂါထာဟု ခေါ်သနည်း။
- ခ။ ထို(၂)ဂါထာသည် ဘုရားဟော ဟုတ်ပါသလား၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်များက ဘယ်အကျိုးငှာ ထည့်ထားပါသနည်း။
- ဂ။ မင်္ဂလာအကြောင်းအရာကို ဘုရားမဟောမိုက နှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာအောင် ဘယ်သူတွေ စဉ်းစားခဲ့ကြသနည်း။
- ဃ။ ထိုသို့ စဉ်းစားရှုံး ဘယ်လို သဘောကွဲလွှဲခဲ့ကြသနည်း။
- င။ နောက်ဆုံး၌ မင်္ဂလာပြသုနာသည် မည်သူ့ထံ ရောက်သွားသနည်း။
- စ။ ထိုသို့ ပြသုနာရောက်လာသည့်အခါ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ကို ဘယ်သူ့အထံသို့ မေးရန် လွှာတ်လိုက်သနည်း။
- ဆ။ ထိုလွှာတ်လိုက်အပ်သူသည် ဘယ်အချိန်လာ၍ ဘယ်နေရာက ဘယ်လိုနေပြီး မေးသနည်း။
- ဇ။ ထိုမေးသော ဂါထာကို မြန်မာလိုသက်သက် ရေးပြစ်မေးပါ။
- ဈ။ အဘယ်ကို “မင်္ဂလာ”ဟု ခေါ်၍ အဘယ်ကို “မင်္ဂလာသုတ်”ဟု ခေါ်သနည်း။ ဆောင်ပုဒ်ကလေးပါ ရေးပြပါ။

J။ အသေဝနာ စ ဗုံလာနဲ့၊ ပဏ္ဍာတာနဲ့ သေဝနာ၊
ပူဇာ စ ပူဇန်ယျာနဲ့၊ ဒတ် မင်္ဂလာ ဗုတ္တမဲ့။

(J) လူမိုက်တို့ကို မပေါင်းခြင်း၊ လူလိမ္မာတို့ကို ပေါင်းခြင်း၊
ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ခြင်း ၌ ၃-ပါးသည် ကောင်း
မြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်၏။

[ဆောင်] လူမိုက်များကိုလ၊ ရှောင်ရှားကြ များလှုင်ယ်၊ လူလိမ္မား
ဟူသမျှကို၊ ပေါင်းကြလေကွယ်...။ ပူဇော်ဖွယ် တကယ်လို
ထိုက်ပြား...၊ ထိုသူကို ပူဇော်စရာနှင့်၊ ပူဇော်ကာ မင်္ဂလာ
ပြရတယ်၊ ကောင်းသူစိတ်ထား...။

လူမိုက်၊ လူလိမ္မား။ ။လူတစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ အများဖြစ်စေ
တိရစ္စာနှင့်ဖြစ်စေ ဆင်းရဲကြောင်းအမှုကို ပြုလုပ်ပြောဆို ကြံစည်
နေသူကို “ဗာလ = လူမိုက်” ဟုလည်းကောင်း၊ လူတစ်ယောက်
ဖြစ်စေ၊ အများဖြစ်စေ၊ တိရစ္စာနှင့်ဖြစ်စေ ချမ်းသာကြောင်းအမှုက်
ပြုလုပ်ပြောဆို ကြံစည်နေသူကို “ပဏ္ဍာတ=လူလိမ္မာ” ဟုလည်း
ကောင်း မှတ်ပါ၊ ထိုကြောင့် လူလိမ္မာ ပဏ္ဍာတဖြစ်လိုသူသည်
သူတစ်ပါးဆင်းရဲမှ ကိုယ်ချမ်းသာနိုင်မည့်အမှု၊ အများဆင်းရဲ့
တစ်မျိုးတစ်ဆွဲ တစ်အီမီသားမျှ ချမ်းသာနိုင်မည့်အမှုမျိုးကို
မပြုသင့်။

[ဆောင်] (o) သတ္တဝါအပေါင်း၊ ဆင်းရဲကြောင်းကို၊ ပြောဆိုပြုလုပ်
ကြံအားထုတ်၊ လူယုတ် ဗာလက။

(j) သတ္တဝါအပေါင်း၊ ချမ်းသာကြောင်းကို၊ ပြောဆိုပြုတတ်
ကြံစည်မှတ်၊ လူမြတ် ပဏ္ဍာတ။

လူမိုက်နှင့် ပေါင်းမိချိ ဆင်းရဲရပုံ

ကျောင်းမှနှင့်ထွေတိခဲ့ရပုံ။ ။ကျောင်းသား မောင်ငြေးသည် သူလိမ္မာတစ်ယောက် ဖြစ်၏၊ ကျောင်းသား မောင်မဲကား လူမိုက်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်၊ မောင်ငြေးသည် မောင်မဲနှင့် ကျောင်းအတူသွား အတူလာ လုပ်၏၊ မောင်ငြေး၏ မိဘများနှင့် အစ်ကို အစ်မတို့က မောင်မဲနှင့် မပေါင်းဖို့ရန် ပြော၏၊ မောင်ငြေးကား မပေါင်းသဲ မနေနိုင်၊ အခါတစ်ပါး၌ မောင်မဲသည် ကျောင်းသား မောင်အေးနှင့် ရန်ဖြစ်ရာ၊ မကူလျင် မကောင်းသဖြင့် မောင်ငြေးက ကူရိက်သောကြောင့် မောင်အေးမှာ ခေါင်းပေါက်သွားလေ၏၊ ကျောင်းဆရာကြီး သိရှိ မောင်မဲနှင့် မောင်ငြေးကို ကျောင်းက နှင့်လိုက်လေ၏ မောင်ငြေး၏ မိဘများ လိုက်၍ မောင်အေး မိဘများကို တောင်းပန်သေးကြောင့်သာ ကျေနပ်၍ မောင်ငြေး ကျောင်းပြန်နေရလေသည်။

ထောင်ကျုပုံ။ ။မောင်ငြေးနှင့် မောင်အေး၊ မောင်မဲတို့ အသက် ကြီး၍ ကျောင်းမှ ထွက်ပြီးနောက် အိမ်ထောင်ကျေလေ၏၊ မောင်မဲသည် မောင်အေး၏ အပေါ်၌ ကျောင်းတော်က ရန်စကို မကျိန်းနိုင်သောကြောင့် တခြားလူများနှင့် ပေါင်း၍ ဓားပြတိက်၏ ရသောဝေစကို မောင်ငြေးအိမ်သို့ ခေတ္တ လာထား၏၊ ရဲငြာနာက ခုံစမ်းလေရာ မောင်မဲကို မိ၍ မောင်မဲ၏မိတ်ဆွေ မောင်ငြေး၏ အိမ်ကိုပါ ရှာလေသော်၊ အပ်ထားသော တိုက်ရာပါပစ္စည်းများ တွေ၍၍ မောင်ငြေး ပါ ဖမ်းပြီးလျင် နှစ် ယောက်လုံး ထောင်ကုသွားလေသည်။

အရှင်မဟာကသုပဒေသနမှု ဆင်းခဲ့ရပုံ

အရှင်မဟာကသုပမှု၊ တုပည်ရဟန်း၊ ပါးရှိ၏၊ တစ်ပါးသည် ဆရာ၏ ဝတ်ကို ပြု၏၊ တစ်ပါးကား သူမပြုဘဲ သူပြုသလို ထင်အောင် လောကွတ် လုပ်၏၊ ဟိုတစ်ပါးကား မျက်နှာသစ်ဖို့ ရေထားပြီးသည့်အခါ သူက သွား၍ “မျက်နှာသစ်ဖို့ ရေထားပြီး ပါပြီဘုရား”ဟု လျှောက်၏၊ ဝတ်ပြုသော ကိုယ်တော်သည် သူ၊ အပေါ် အညွှန်ချုံသည်ကို မခံချင်၊ ထိုကြောင့် တစ်နေ့သည့် ထိုကိုယ်တော် အိပ်နေစဉ် ရေချိုးဖို့ရန် ရေနေးကျို၍ ရေချိုးအိမ် နောက်ဖော်၍ သိမ်းထားပြီးလျင် ရေနေးအိုးကို မီးဖို့ပေါ်၍ ရေ အနည်းငယ်ဖြင့် တည်ထား၏၊ ထိုကိုယ်တော်သည် အိပ်ရာမှ ကဗျာကယာ ထ၍ ရေနေးအိုးကို လုမ်းကြည့်သည့်အခါ အငွေ၊ ထွက်နေသည်ကို မြင်၍ ရေချိုးအိမ်ထဲ ထားပြီးပြီဟု ထင်သော ကြောင့် “အရှင်ဘုရား ရေနေး ထားခဲ့ပါပြီ၊ ရေချိုးချိန် တန်ပါပြီ” ဟု သွား၍ လျှောက်၏၊ အရှင်မဟာကသုပသည် အတူ လိုက် လာ၍ “ရေချိုးခန်း၌ ရေနေး မရှိသေးပါတကား”ဟု ပြောလေ သော် ကဗျာကယာ ရေနေးအိုးကို သွားကြည့်၍ ရေနေးမရှိမှန်၊ သိမ့် ဝတ်ပြုသော ကိုယ်တော်ကို အပြစ်တင်၍ ရေခံပ်သွားလေ၏ ထိုအခါ ဝတ်ပြုသော ကိုယ်တော်သည် သူထားသော ရေနေးကို ယူ၍ အရှင်မဟာကသုပအား ပေးလေသည်။

ထိုအခါကျေမှ အရှင်မဟာကသုပသည် နောက်အကြောင်းတို့ ကိုပါ စဉ်းစား၍ ထိုကိုယ်တော် ညာနေကြောင်းကို သိရသဖြင့် “ရဟန်းဆိုတာ ကိုယ်မပြုဘဲနှင့် အပြုထင်အောင် မလုပ်အောင်”

ဟု ဉာဏ်ဝါဒ ပေးတော်မူသည်၊ ထိုသို့ ဉာဏ်ဝါဒပေးသည်ကို မခံချင် နေစဉ် နောက်ထပ် လိမ်လည်မှုအပြစ် ပေါ်လာပြန်ရာ ထပ်မံ ဉာဏ်ဝါဒပေးသောကြောင့် အရှင်မဟာကသာပ ဆွမ်းခံကြချိန်၌ ရှိသမျှ အသုံးအဆောင်ရှိ ရှိက်ခဲ့၍ မထောရ သီတင်းသုံးရာ သစ်ရွက်ကျောင်းကလေးကို မီးရှိကာ မလောင်နိုင်သော အရာကို တင်းပုတ်ဖြင့် ရှိက်ချု၍ ထွက်ပြီးလေသည်။

ဝဋ္ဌမှတ်ချက်။ ၁၅၀၂၉ အရှင်မဟာကသာပ သည် ပဏ္ဍာတအစစ်ကြီး ဖြစ်ပါလျက် မလိမ္မာသော ဗာလတပည့်နှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့် ကျောင်းကလေးနှင့်တကွ အသုံးအဆောင် ဖျက်ဆီးခံရသော ဒုက္ခနှင့် ကြံရလေသည်။ ဝတ်ပြုသော ကိုယ်တော်လည်း ထိုဗာလကိုယ်တော်နှင့် အတူနေရသည့်အတွက် မိမိပြုသော ဝတ်ကို သူပြုသည်ထင်အောင် အနောက်အယှက် ခံရ သော ဒုက္ခနှင့် ကြံရလေသည်။ ထိုကြောင့် ဗာလနှင့်ပေါင်းချင်၍ ပေါင်းသူဖြစ်စေ၊ မပေါင်းချင်ဘဲနှင့် ကံမကောင်း အကြောင်း မသင့်လို့ ပေါင်းနေရသည်ဖြစ်စေ၊ တစ်နေ့နေ့ကိုယ်ဆင်းရမှု၊ စိတ်ဆင်းရမှု တစ်ခုခုနှင့် တွေ့ရမည်သာ၊ ဗာလနှင့် ပေါင်းရှုံး ယခုဘဝ၌ ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိရိ တိုးတက်ကာ သူခရှိနေပါ သော်လည်း နောက်ဘဝ၌ ငရဲကျေရ-ပြီတ္ထာဖြစ်ရ-တိရှုံးနှင့်ဖြစ်ရ ခြင်း၊ လူမဲ့ လူဆင်းရဲ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော ဒုက္ခတို့ဖြင့် ယခုဘဝ အချောင်ရထားသော သူခအကြေးကို ကေနှုများ ဆပ်ပေးရမည် သာတည်း၊ ထိုကြောင့် ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ဗာလနှင့် ပေါင်းရာ၌ ဒုက္ခဖြင့်သာ အဆုံးသတ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဗာလနှင့် မပေါင်းရခြင်းကို မက်လာတစ်ပါးဟု ဟောထားတော်မူလေသည်။

လူလိမ္မာနှင့် မဟင်းရခြား ချမ်းသာပုံ

ပညာတိုးပုံ။ ။မောင်လှသည် ဉာဏ်ကောင်း၏၊ မောင်းကား ဉာဏ်မကောင်း၊ သူတို့နှစ်ယောက် အလွန်ခင်ကြ၏ မောင်လှသည် မောင်ဘာ မသိတာကို ပြောပေး၏၊ မောင်ဘက် စာကြီးစားဖို့ ပြော၏၊ မောင်ဘ၏ မိဘများက မောင်လှနှင့် ပေါင်းတာကို အလွန်ကျေနပ်၏၊ သူတို့သည် စာအတူ ကြိုးစား၍ အထက်တန်းများကို အောင်ပြီးနောက် ကျောင်းထွက်ကြလေ သည်။

စီးပွားတိုးပုံ။ ။သူတို့နှစ်ယောက် ကိုယ်စီ ကိုယ်င အိုးအိုင် ထူကြပြီးနောက် မောင်လှသည် စီးပွား ဆုတ်ယုတ်သွား၏ အောင်ဘမှာ စီးပွား တိုးတက်နေ၏၊ မောင်ဘသည် မောင်လှ အကောင်းကား၍ အရင်းအနှစ်းလည်း ထုတ်ပေး၏၊ စီးပွားရှာနည်း အကြံဉာဏ်ကိုလည်း ပေး၏၊ နောက်မကြာမိ မောင်လှမှာ စီးပွား တိုးတက်လာသည်၊ သူတို့နှစ်ယောက် သေပြီးသည့်တိုင်အောင် သားသမီးများလည်း အဆက်ဆက် မိတ်ဆွေရင်း ဖြစ်၍ ကျွန်းရင်ကြလေသည်။

မထွေးကာခကြာင့် ချမ်းသာပုံ။ ။ကောသလမင်းကြီး၌ မထွေးကာ မည်သော မိဖုရားရှိ၏၊ သူမသည် အလွန်လိမ္မာ၍ စဉ်းစား ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ တစ်ခုသော ညျဉ်အခါဝယ် ကောသလမင်းကြီး စက်တော်ခေါ်၍ မပျော်ဘဲနေစဉ် သာဝတ္ထိမြို့တော်၏ အနီး အောက်မှာရှိသော လောဟကုမ္မာင်ရဲမှ ငရဲသားလေးယောက်တူ့၏ “ခု-သ-န-သော”ဟု တစ်လုံးစီအောင်သော အသံကြီးကို ကြားရ၍

အကြောက်ချုံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါ နံနက် စောစော၌ မင်းအထံသို့ အခစား ဝင်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်ပုလ္လား ကို ပြောပြ၍ အကျိုးအပြစ်ကို မေးမြန်းလေ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပုလ္လား သည် ဘာအကြောင်းကိုမျှ မသိပါသော်လည်း “မသိပါကြောင်း” သံတော်ဦးတင်လျှင် အထင်သေးမည် စိုးသောကြောင့် “အရှင် မင်းမြတ်အတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်ဖွယ် ရှိပါကြောင်း၊ အကြီးအကျယ် ယမ်းနတ်ပူဇော်မှ အန္တရာယ်ကင်းမည့် အကြောင်း” သံတော်ဦးတင်လေသည်။

ထိုအခါ ယမ်းနတ်ပူဇော်ဖို့ရန် ဆင်တစ်ရာ၊ မြင်းတစ်ရာ၊ နွားလားသာတစ်ရာ စသည်ဖြင့် ယောက်ဗျားတစ်ရာ၊ မိန်းမတစ်ရာတိုင်အောင် ဆွဲငင်ယူဆောင်၍ ယမ်းပူဇော်ရာအရပ်၌ ဟစ် အော် ဆူလုံး နိုင်းသံတို့ကို မလွှားကာမိဖူရား ကြားသောကြောင့် ဘုရင့် ထံသွား၍ အကျိုးအကြောင်း မေးလေသည်။ ထိုအခါ အကြောင်းနဲ့ကို သိရ၍ “ဘုရားရှိပါလျက် ဘုရားကို မလျောက်ဘဲ ပုလ္လားစကားကို ယုံရမည်လား”ဟု အပြစ်တင်ကာ ဘုရားအထံ တော်သို့ ဘုရင်မင်းကို ခေါ်သွား၍ ကြားရသော အသံများကို လျောက်လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဘုရင်မင်းနှင့် ထိုအသံသည် မည်သို့မျှ မဆိုင်ကြောင်း၊ ရှုံးက သူများမယားကို ကျူးမှုနှင့်ပြစ်မှားခဲ့ကြသော သူငွေးသားလေးယောက်တို့ ငရဲကျေ၍ (ထမင်းချက်ရာ၌ ဆန်လုံးများ အပေါ်တက်သကဲ့သို့) ပွက်ပွက်ဆူ သော သံရည်မှ အပေါ်တက်လာစဉ် သူတို့ပြောချင်သော စကားကို အပြည့်အစုံ မပြောနိုင်ဘဲ တစ်လုံးစီအော်ကာ အောက်သို့ မြှုပ်သွား ကြောင်း” ကို မိန့်တော်မှလေသည်။ ထိုအခါမှ စိတ်သက်သာရာ၏

ယမ်နတ်ပူဇော်ဖို့ ဆွဲငင်ထားသော သတ္တဝါများကို အလျင်အမြန် အလွတ်ခိုင်းလေသည်။

ဝဏ္ဏမှတ်စွဲက်။ ॥**ဉ်ဝဏ္ဏ** ပုရောဟိတ်ဗာလနှင့် ပေါင်းရ ခြင်းကြောင့် ဘုရင်မှာ စိတ်ဆင်းရခဲ့သော သတ္တဝါအများလည်း ကိုယ် နော် စိဘ်ပါ ဆင်းရကြရ၏၊ စဉ်းစားဆင်ခြင် အမြော်အမြင်ကြီး လွှေ့သော မလှိုကာမိဖုရားနှင့် ပေါင်းရခဲ့သော ဘုရင်နှင့်တက္က သတ္တဝါ အများ ချမ်းသာသူခရကြသည်။ ဉ်သို့လျှင် လူငယ်အချင်းချင်း ဖြစ်စေ၊ ဆရာနှင့်တပည့်ဖြစ်စေ၊ မိဘနှင့်သားသမီးဖြစ်စေ၊ သမီး ခင်ပွန်းချင်းဖြစ်စေ သူ.ကြောင့် ဆင်းရခဲ့ခဲ့ ဖြစ်ရလျှင် သူ.ကို “ဗာလ”ဟု မှတ်၊ ထိုသူနှင့် ခွဲခွာ၍ နေလိုဖြစ်လျှင် မပေါင်းသင်းဘဲ ခွဲခွာကြပါလေ၊ မပေါင်းဘဲ နေခဲ့ မဖြစ်သောကြောင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရလျှင် သတိကြီးစွာ ထားရှု ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြပါ လေ၊ သူ.ကြောင့် ချမ်းသာသူခရလျှင် သူ.ကို မခွဲတမ်းပေါင်းသင်း ကာ ချစ်ခင်မြတ်နိုး အားကိုးကြပါလေ။

[ဆောင်] မည်သူ.ကိုမျှ၊ မညှာကြနှင့်၊ မိဘ ဆရာ၊ ဖြစ်စေကာလည်း သူဟာ ဗာလ၊ ပဏ္ဍာတဟု၊ ကျေနခွဲလှစ်၊ တွေ.တိုင်းစစ် စနစ်ကျစေကွဲ။

ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်း

ပူဇော်ထိုက်သူများ။ ॥**ဉ်ပထမဂါထာ၌** “ပူဇော် စ ပူဇော်ယျာန်း ပူဇော်ထိုက်သူကိုပူဇော်ခြင်းသည် မက်လာတစ်ပါး”ဟု ဟောထာ တော်မူ၏၊ ပူဇော်ထိုက်သူများကား-ဘုရား၊ တရား၊ သံယာ၊ မိဘ

ဘိုးဘွား၊ ကိုယ့်ထက်ကြီးသော အစ်ကို၊ အစ်မ၊ ဦးကြီး၊ ဦးလေး၊ ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ အရှိုး၊ အဒေါ်၊ ယောက္ခမနှင့် ခင်ပွန်းသည်များ တည်း၊ ဘာ့ကြောင့် ထိပုဂ္ဂိုလ်များကို ပူဇော်ထိက်သနည်း၊ - ဘုရားသည် မိမိနှင့်တကွ သတ္တဝါများကို သနားတော်မူ၏။ သနား သောကြောင့် ချမ်းသာသုခရှိနိုင်သော နည်းလမ်းတို့ကို ဟောပြ၊ တော်မူ၏။ တရားတော်များသည် ထိဘုရား ဟောပြထားသော နည်းလမ်းကောင်းများ ဖြစ်၏။ သံယာတော်များကား ထိတရား အတိုင်း ကျင့်၍ မိမိတို့ သိသမျှကိုလည်း တစ်ဆင့် ဟောပြက ၏။ ထိုကြောင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံယာ (ရတနာသုံးပါးသည်) ပူဇော်ထိက်၏။

မိမိအား ပညာသင်ပေးသော ဆရာသည် (လူဝတ်ကြောင်ဖြစ် စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ) မိမိကို တတ်သိနားလည်အောင် သင်ပြပေး သောကြောင့် ပူဇော်ထိက်၏။ မိဘ ဘိုးဘွား စသော အော်မျိုးကြီး များသည် မိမိကို ထိမျှအောင် ဆုံးမကြ၏။ ဘေးရန်ပေါ်လာလျှင် ကာကွယ်စောင့်ရောက်ကြ၊ ကူညီကြ၏။ ထိုကြောင့် ပူဇော်ထိက် ၏။ ယောက္ခမလည်း မိမိကို သားရင်းလို့၊ သမီးရင်းလို့ ချစ်ခင် ၏။ စောင့်ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ပူဇော်ထိက်၏။ ခင်ပွန်းသည် (လင်) ဖြစ်သူကား မိမိ အနီးကို အသက်တမ္ပုံ ချစ်မဝေဘဲ အလုပ် အကိုင် လုပ်၍ ကျေးမွေး၏။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရော၍ စောင့်ရောက် ဖော်ရသော ခင်ပွန်းသည် အိမ်ရှင်မိန်းမ၏ အပူဇော်ကို ခံထိက် ပေသည်။

(ဆရာစသူတိသည် မိမိအပေါ် မေတ္တာ ကရဏာထား၍ ပူဇော်လောက်အောင် ရှုက်သိက္ခလည်း ရှိသင့်ကြသည်။)

[ဆောင်] သုံးပါးရတနာ, မြတ်ဆရာတည့်, နှစ်ဖြာမိဘ, ဘိုးဘွားမှုလျှင် စ၍၍ဆွေသား, ကြီးသူများနှင့်, လင်သားအထိ, မေတ္တာရှိ၍ မိမိကိုယ်ပင်, သွန်သင်ဆုံးမ, စောင့်ရှောက်ကြသဖြင့်, ကိုယ်က တစ်ဖန်, ပူဇော်ရန်, ကေန်ထိုက်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓနတ်စရာများ။ ॥ပန်းစသောပစ္စည်း၊ ကောင်းသောကိုယ်ကျော်နှစ်မျိုးသည် ပူဇော်စရာများတည်း၊ ဘုရားစသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိကို ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်းထက် မိမိ ဆုံးမသည့်အတိုင် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်၍ ထိုကောင်းသော အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ခြင် ကို သာ၍ နှစ်သက်တော်မှုကြသည်။ ဆရာမိဘဖြစ်သူသည် မိမိ အား ပစ္စည်းဥစ္စာပေး၍ ကောင်းမွန်စွာ မနေသော တပည့်သားသမီးများထက် ဘာမျှ မပေးနိုင်သော်လည်း ဆုံးမသည့်အတိုင်း နေသော တပည့် သားသမီးတို့ကို ပို၍ နှစ်သက် ချစ်ခင်ကြ လေသည်။

ပူဇော်ပုံး။ ॥ဘုရားသက်တော်ထင်ရှား မရှိသော ယခုအခါ၌ ဆင်းတုတော် စေတီတော်များကို ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်းတို့ဖြင့် ကြည်ညိုစွာ ပူဇော်နိုင်၏။ တရားကျမ်းစာတို့ကို သင်ယူ ဟောပြ ပို့ချေနေသော သံယာတော်များကို တရားတော် ရည်မှန်း၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းဖြင့် ပူဇော်နိုင်၏။ စာသင်ပေးသော ဆရာ များကို စားသောက်ပို့ ထောက်ပုံ့၍လည်းကောင်း၊ သကြံးစသော အခါကြီး ရက်ကြီးများ၍ အဝတ် အစား ရေး ပန်း စသည်ဖြင့် ကန်တော့၍လည်းကောင်း ပူဇော်နိုင်၏။ မိဘမှ စ၍ ခင်ပွန်းလင် တိုင်အောင် ကောင်းမွန်စွာ ပြစ်ကျွေးမှုးခြင်းဖြင့် ပူဇော်နိုင်သည် ဘုရားစသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကိုပင် ဆုံးမသည်ကို လိုက်နာ၍

ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ခြင်း၊ ဥပုသံစောင့်ခြင်း၊ ကမ္မားနှင့်ထိုင်ခြင်း၊
ဘုရားရှိခိုးခြင်းစသော ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်များဖြင့် ပူဇော်
နိုင်သည်။

[ဆောင်] ပူဇော်စရာ၊ သင့်အောင်ရှာမူ၊ လိုရာပစ္စည်း၊ ဝန်းဆီမီးမှ၊
စရှုအသင့်၊ လျှော်အောင်ချင့်လော့၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊
ဆိုစကားကို၊ မှတ်သားမယွင်း၊ လိုက်နာခြင်းလည်း၊ လွန်မင်း
ပိုးတန်း၊ ပူဇော်ရန်တည်း၊ နှစ်တန်မှတ်သား၊ ဤသို့အားဖြင့်၊
အများလှုင်ယ်၊ ပူဇော်ဖွေယ်ကို၊ စိတ်ဝယ်ပိုက်ထွေး၊ နေစဉ်
မွေးအောင်၊ မြတ်လေးပူဇော်ကြစေသော်။

ပူဇော်ခြင်း၏အကျိုး

ခဲ့ပန်းနတ်သမီး။ ။တာဝတီသာနတ်ပြည့်၌ နတ်သမီးအသစ်
ရောက်လာသည်ကို သိကြားမင်းတွေ့ရ၏။ နတ်သမီး၏ ဘုံးပိမာန်
(နေအိမ်)ပြာသာဒ်သည် ရွှေရောင်တောက်နေ၏။ သူ့အိပ်ရာနေရာ
နှင့် စားခွက် သောက်ခွက် စသော အသုံးအဆောင်များလည်း
ရွှေချည်းသာ ဖြစ်၏။ နတ်ရထား-တီး-အသုံးများလည်း ရွှေရောင်
ချည်းပင်။ ဝတ်ဆင်၍ ထားသော အဝတ် တန်ဆာများလည်း
ရွှေသားအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းနေ၏။ သိကြားမင်းသည် လုပ်
တင့်တယ် ရှုချင်ဖွေယ် ကောင်းသော ထို နတ်သမီး၏ ရှုံးဖြစ်
ဟောင်းကို မေးမြန်းသဖြင့် ပြာပြသည်မှာ- “သက်တော်ထင်ရှား
မြတ်ဘုရား၏ကိုယ်တော်ကို ရည်မှန်း၍ ခဲ့ပန်း (၄)ပွင့်ကို စေတီ
တော်သို့ ပူဇော်ဖို့ရန် ယူဆောင်လာပါသည်။ ထိုအခါ စေတီတော်

မရောက်ခင် နွားမတစ်ကောင်က ငွေ့သဖြင့် စတေခဲ့၍ ဤ
နတ်ပြည်သို့ ရောက်လာရပါသည်”။

ဝဋ္ဌမဗုဒ္ဓတ်ချက်။ ၂၅၀ထူး၍ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရား
ကို တိုက်ရိုက် ပူဇော်ရခြင်း မဟုတ်၊ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်
ဘုရားကို ရည်စုံ၍ ဘုရားဓာတ်တော် ဌာပနာထားသော စေတီ
တော်ကို ပူဇော်လိုခြင်း ဖြစ်၏၊ သို့သော် စေတီတော်သို့လည်း
မရောက်ရှာသေး၊ စေတီတော်ကို ပူဇော်လိုသော ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်
သွားနေစဉ် စတေခဲ့ရသည်။ ဤအကြောင်းကို ကြားရသော
သီကြားမင်းလည်း အလွန်အုံသိခြင်း ဖြစ်၍ မာတလိန်တ်သားကို
ပြောသည်မှာ—“မာတလိ..... ဘုရားဓာတ်တော်တို့သည် ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကို ပေါင်းရှာငွာန ဖြစ်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့် ငါတို့လည်း
ဆထက်ထမ်းပိုး တိုးကာ တိုးကာ ပူဇော်ကုစို့”ဟု ပြောလေသည်။
၂၅၀ထူးကို ထောက်၍ စေတီတော် ဆင်းတုတော်များကို ရိုသော
လေးမြတ်စွာ ဆည်းကပ်ပူဇော်ကြပါကုန်။

မိဘ စသည်ကို ဖူးဇော်သူ။ ၂၇၁ ဘုံးဘွား စသူတို့ကို
ပြရာလုပ်ကျွေး၍ ပူဇော်သောစေတီ၌ လူကြီးတို့က ငယ်ရွယ်သူများ
ကို လွန်စွာ အရေးပေးကြ၏၊ အသက်ရည်အောင် စောင့်ရှောက်က
၏၊ အသက်ရည်ကြောင်း ဆမွန်ကောင်းကို နှေ့စဉ် တောင်းကြ၏
အစားအသောက်တို့၌ အဆီးပြု များ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုစေတီ
ကောင်းချိန်၌ (အာယု) အသက်ရည်ကြ၏၊ (၀၉၉) ကျွန်းကျွန်း
အား ဝဝဖြီးဖြီးနှင့် အလုတိုးကြ၏၊ (သုခ) ကိုယ်ရော စိတ်ပါ

ချမ်းသာကြ၏၊ (ဗလ) ခွန်အားဗလ ပြည့်ဖြီးကြ၏၊ (ပဋိဘာန်) ကိုယ်ကျန်းမာရှု စိတ်ချမ်းသာသောကြောင့် ထံထိုင်း ဖျင်းအသူ နည်းပါးရှု ပညာဉာဏ်လည်း ထက်သန်ကြ၏၊ ဤသို့ စက္ကဝတို့ သုတ်ပါ၍တော်၍ ဟောတော်မူသည်၊ အာယျ, ဝရ္တာ, သုခ, ဗလ, ပဋိဘာန် (ဉာဏ်)ဟူသော ဤအကျိုးပါးပါးတို့ တိုးပွားရာ ခေတ်ကောင်းသည် လူကြီးမိဘတို့ကို ပြစ်လုပ်ကျွေး အရေးပေးသော မဂ်လာခေတ်ပင် ဖြစ်၏။

တိုက်တွန်းချက်။ ။လူကြီး မိဘတို့ကို အရေးမထား မလေးစား မပူဇော်သော ခေတ်ဆိုး၌ ကျန်းမာရေး-ပညာဉာဏ်တိုးပွားရေးကို အလွန် ကြီးစားသောကြောင့် အထိုက်အလိုက် တိုးတက်မည် ဖြစ်သော်လည်း ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမူကား ရကြမည် မဟုတ်၊ အသက်လည်း ကြီးစားသလောက် မရရှည်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ဗလငါးတန် တိုးပွားအောင် ကြီးစားကြရာ၌ မိဘ ဘိုးဘွား လူကြီးများအား လုပ်ကျွေးမူဇော်မှုကို ဥပဒေ တစ်ခုကဲ့သို့ သတ်မှတ်ကာ ရေးဘိုးဘွားများ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းသော ခေတ်ဟောင်းအတိုင်း လိုက်နာသင့်ကြပေသည်။

၂။ ဓလ္ထုကျင့်ခန်းမေးခွန်း

- က။ အသေဝနာ စ ဂါထာကို ပါ့ဌီရေး၏ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း
ရေးပါ။
- ခ။ အသေဝနာ စ ဂါထာက မင်္ဂလာ(၃)ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။
- ဂ။ ဘယ်လိုသူကို ဗာလ၊ ဘယ်လိုသူကို ပဏ္ဍာတ ခေါ်သနည်း။
- ဃ။ “ဗာလနှင့် မပေါင်းရ”ဟု ဘုရားဟောသော ပါ့ဌီကလေးကို
ထုတ်ပြ၍ ပေါင်းခြင်းကြောင့် အပြစ်ရပုံကို (၃)မျိုးထက်မနည်း
ရေးပြပါ။
- င။ “ပဏ္ဍာတနှင့် ပေါင်းရမည်”ဟူသော ပါ့ဌီကလေးကို ထုတ်ပြ၍
ပေါင်းခြင်းကြောင့် အကျိုးရပုံကို (၃)မျိုးထက်မနည်း ရေးပြပါ။
- စ။ ပူဇော်ထိုက်သူများကို ထုတ်ပြ၍ ပူဇော်စရာ အမျိုးအစားကိုလည်း
သိသူ့ဖြင့် ဖော်ပြပါ။
- ဆ။ ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ရနိုင်သော လောကအကျိုး
ကိုလည်းကောင်း၊ မပူဇော်ခြင်းကြောင့် ရနိုင်သော လောကပြစ်
ကိုလည်းကောင်း ပြပါ။
- ဇ။ ပူဇော်ခြင်းကြောင့် နောင်ဘဝအကျိုးကို ဝတ္ထာနှင့်တကွ ပြပါ။
- ဈ။ ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်သူ-မပူဇော်သူ နှစ်ယောက်တွင် ဘယ်သူ
သည် ဗာလ၊ ဘယ်သူသည် ပဏ္ဍာတနှင့်း။

၉။ ပလ္လာကျေနှင့်ခန်းမေးခွန်း

- အောက်ပါ လူများတွင် ဘယ်သူသည် ဗာလ၊ ဘယ်သူသည် ပဏီတန်ည်း။
- က။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် ငိုက်ကလေးများကို ပစ်ခတ်နော်။
- ခ။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်က “မပစ်နဲ့ကွာ၊ ငရဲကြီးလိမ့်မယ်” ဟု ပြော၏။
- ဂ။ ကျောင်းသူမကလေးသည် သန်းဥတုပ်နော်။ သူ၊ အမေကား အထဲက မပျက်သေးသော ကြက်ဥလတ်လတ်ဆတ်ကို ကြော နော်။
- ဃ။ ကျောင်းဆရာသည် “သန်းဥ မတုပ်ကြနှင့် ဘဲဥကို အထဲက အကောင် ပျက်မှန်းသိမှ စားကောင်းတယ်”ဟု ဆုံးမနော်။
- င။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် သူများကျောက်တံ့ကို ခိုးထား၏။
- စ။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကား ကျောင်းသူမကလေးကို နောက်ပြောင် နော်။
- ဆ။ ကျောင်းသားကြီးက “မနောက်ကြနဲ့ကွာ၊ မင်းတို့ အစ်မ နှမ ပြောင်လျှင် ခံချင်မလဲား၊ နှမချင်း စာမှုပေါ့”ဟု ပြောနော်။
- ဇ။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် အလွန် လိမ့်တတ်၊ ညာတတ်၏။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကား မလိမ့်ဘဲ မှန်မှန်ပြောသည်။
- ဈ။ မောင်ငြေးနှင့် မောင်အေးတို့ ချစ်ခင်နေသည်ကို မောင်ဖြူ၍သည် “ချစ်ချစ်ခင်ခင်နေတာ ကောင်းပါတယ်ကွာ”ဟု ပြော၏။
- ဉာ။ မောင်မဲ့သည် ချစ်သူနှစ်ယောက် ကွဲသွားရအောင် ရန်တိုက်ပေးနော်။
- ဋ္ဌ။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် အလွန်ဆဲတတ်၏။ ကျောင်းသား တစ်ယောက်ကား ဘယ်တော့မှ မဆဲ၊ စကားပြောလျှင် ချို့ချို့သာသာ ပြော၏။
- ဌ။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် မဟုတ်တာတွေကို အရော်အခါတ် ပြောလေ့ရှိ၏။ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကား မှန်တာကို အတည် ပြောလေ့ရှိသည်။

၃။ ပဋိရှုပဒေသဝါသော စ, ပုံဖွဲ့ စ ကတုပုညတာ၊
အတ္ထသမ္မာပဏီခို- စ, နတ် မင်္ဂလာ·မှတ္ထမဲ။

၃။ သင့်တော်သော အရပ်၌ နေရခြင်း, ရှေးရှေး ဘဝက
ကုသိုလ်ကောင်းမူ ပြုခဲ့ခြင်း, မိမိကိုယ် မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ
ထားခြင်း ဤ (၃)ပါးသည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်၏။

[ဆောင်] သင့်တော်ရာ ရပ်ဒေသ, နေရမှ တော်လိမ့်မယ်,
ရှေးပုံဖွဲ့ ဘဝဟောင်း, ကောင်းမူကြွယ်၊
ကောင်းရာဝယ် နှစ်သွယ်တဲ့ ကိုယ်စိတ်,
အမြှတုယျဉ်ကာဖြင့်, ဖြူစင်စွာ မင်္ဂလာထားကြလျှင်,
များလိမ့်ရှုက်ဟိတ်။

သင့်တော်ရာအရပ်။ ။မြို့ဖြစ်စေ, ရွာဖြစ်စေ လောကအလိုက်
ကြီးပွားလမ်း ကောင်းသောအရပ်, တရားတော်အလိုက် လူမြိုက်
နည်းပါး၍ လူလိမ္မာပညာရှိ ပေါ်များသော အရပ်သည် ပါ၌လို-
ပဋိရှုပဒေသ, မြန်မာလို-သင့်တော်ရာအရပ် မည်၏၊ ထိုကြောင့်
ရေမြေကောင်းသောအရပ်သည် ကျန်းမာရေးအတွက် ပဋိရှုပ
ဖြစ်၏၊ ကစားချိန်အရွယ်ရောက်သောကလေးအတွက် လိမ္မာသော
ကစားဖောကလေးများ ရနိုင်သော ရပ်ကွက်သည် ပဋိရှုပ ဖြစ်၏။
(ကလေးများသည် ကစားဖောကများအထံမှ အဆဲအဆိုအတတ်,
ယုတ်မာည့်ညမ်းသော အတတ်များကို တတ်လာတတ်ကြ၏၊
ထိုကလေးများနှင့် မကစားရအောင် မိဘတို့က စောင့်ရှောက်ရ
လိမ့်မည်။)

ပညာသင်ကြားရေးအတွက် ဆရာတောင်းတောင်း စာသင်ကျောင်းရှိသော (တတ်နိုင်ပါလျှင် အီမံနှင့်ကျောင်း နီးကပ်နေသော) အရပ်သည် ပဋိရှုပ် ဖြစ်၏၊ တိုင်းပြည် မငြိမ်သက်သော အခါဗြိမြို့ကြီးများသည် (မိမိ အားကိုးရာလည်း ရှိလျှင်)ပဋိရှုပ် ဖြစ်၏၊ အားကိုးရာ မရှိလျှင် သာ၍ ဆိုးတတ်သေး၏၊ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ဖို့အတွက် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ဟောပြော ဆုံးမမည့် ပညာရှိ ဆရာသမားရှိသော အရပ်သည် ပဋိရှုပ်ဖြစ်၏၊ ဤပြခဲ့သော ဂဏ်များ နည်းနည်း ရှိလျှင် နည်းနည်း ပဋိရှုပ် ဖြစ်၍ များများ ရှိလျှင် များများ ပဋိရှုပ် ဖြစ်၏။

ပဋိရှုပ်မဂ်လာ။ ။ဤကဲ့သို့ ပဋိရှုပ်အရပ်၌ မနေ့ရခြင်းသည် ဆင်းခဲ့ခဲ့ကွဲများ၍ မကြီးပွားနိုင်သောကြောင့် အမဂ်လာဖြစ်၏၊ ပဋိရှုပ်အရပ်၌ နေခြင်းကား ချမ်းသာသူခများ၍ ကြီးပွားနိုင်သောကြောင့် မဂ်လာတစ်ပါး ဖြစ်ရပေသည်။ ထိုကြောင့် မိမိ နေရာအေသသည် ပဋိရှုပ် မဖြစ်လျှင်၊ သို့မဟုတ် ပဋိရှုပ်ဂဏ် နည်းသေးလျှင် ပဋိရှုပ်ဖြစ်သော (ပဋိရှုပ်ဂဏ် များမှသာ) အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်သင့်၏၊ ထို့ကြား၊ ထိုနယ်၏ ခေါင်းဆောင်လူကြီးများလည်း မိမိကွာ၊ နယ်ကို ပဋိရှုပ်အေသဖြစ်အောင် အစွမ်းကုန်ကြီးစားသင့်ကြသည်။

[ဆောင်] လောကအလိုက်၊ သိုက်မြိုက်ကြီးပွား၊ လမ်းကြောင်းများ၍၊ တရားရဖွယ်၊ များစွာလွယ်မည့်၊ မြို့နယ်ရှိရှိ၊ တွေ့ရာကြည့်၊ ပဋိရှုပ်ခေါ်။

ပဋိန္တပဒေသဖြစ်စားပြုပြင်ပဲ

ဦးဖိုးထူးသည် စဉ်းစားလေ့ရှိ၏၊ သူ့မှာ သား (၂)ယောက်နှင့် သမီး(၃)ယောက် ရှိ၏၊ သူတို့ ရွာသည် လွန်ခဲ့သော (၁၀)နှစ် လောက်က အလွန်သာယာ၏၊ ယခုသော် ဆေးဆရာကောင်း စာသင်ကျောင်းများ မရှိကြ၊ ကိုးကွယ်ထားသော သက်တော်တော်ကြီးများလည်း ရပ် ရွာ လိမ္မာရေး၊ ကြီးပွားရေး၌ ကြော်ကြ မစိုက်ဘဲ အေးအေး နေတော်မူကြ၏၊ ခေတ်မီ ကိုယ်တော်ကလေးများ အပေါ်မှာလည်း ဦးဖိုးထူး အားမရ၊ ထို့ကြော် (၆)နှစ်သား အရွယ်ရှိသော သားအကြီး တစ်ယောက်ကို သူ့လျှေမီးကဲရှိရာ မြို့ကလေးသို့ ပို၍ စာသင်ကျောင်း၌ ထား၏၊ ရွာထဲ့ပစ္စည်းသွားချို့တဲ့၍ တော်တော် စာသင်ခဲ့ဖူးသော (ကလေးများအိမ်ခင်ဘက်က ဆွဲနီးမျိုးစပ်တော်သော) အဒေါ်ကြီးကို အိမ်မှ ခေါ်၍ ချမ်းသာစွာ ထားသည်။

(၂)နှစ်လောက် ကြာလတ်သော် သမီးအကြီး(၂)ယောက်ဂတိအဒေါ်ကြီးက မြန်မာစာနှင့် ဂဏ်န်းများကို သင်ပြပေး၏၊ လိမ္မားအောင် ပုံးဝတ္ထုကလေးများကို ပြောပေး၏၊ အငယ်ဆုံးသားနှင့် သမီးများ စာသင်ချိန်ရောက်သည့်အခါလည်း အစ်မများ၊ အစ်ခုများကဲ့သို့ စာသင်စေသည်၊ သူ့သားသမီးများကို တြေားအိမ်က သွား၍ မကစားစေရ၊ ကစားဖော်များကို မိမိအိမ်သို့သာ လာချုပ်အောင် လုပ်ပေး၏၊ အတော်ကြာလျင် သူ့အိမ်သည် အဒေါ်ကြီး၊ မိန့်းကလေးများ စာသင်ကျောင်း ဖြစ်နေတော့၏၊ သမီး(၂)ယောက်လည်း အလိမ္မာ စာတတ်ကလေးများ ဖြစ်လာကြ၏၊ သိ

(j)ယောက်လည်း ပညာတတ် လူကောင်းများ ဖြစ်လာကြ၏၊ သူနှင့် ဆွဲမျိုးတော်သော ကိုယ်တော်တစ်ပါးကို ယောကျွား ကလေးများ စာသင်ပေးဖို့ရန် တိုက်တွန်းတောင်းပန်၍ အားလုံး ယောကျွားကလေးများ မြန်မာစာနှင့် ဂဏာန်းသချုပ်ကို သင်ကြရ ပေ၏၊ ဦးဖိုးထူးလည်း အသက်(၅၀) ရှိ၍ ရပ်စွာ၍ သြာရှိလာ လေသတည်း။

ထိအခါ ရပ်စွာ၍ အမျိုးကောင်း၍ လူနှုန်းရသော ကိုယ်တော် တစ်ပါးနှင့် တိုင်ပင်ကာ တခြားက စာချကိုယ်တော်ကို ပင့်၍ အစိတ် သုံးဆယ် နေနိုင်သော စာသင်တိုက် တည်ထောင်ကာ ဆေးဆရာကောင်း ရရှိအောင်လည်း ကြီးစား၏၊ ဦးဖိုးထူးသည် ပစ္စည်းအားဖြင့် အလတ်တန်းစား ဖြစ်သော်လည်း သူ၏ ကောင်း ကျိုးဆောင်မှုကြောင့် ဓနရှင်များလည်း သူ့ကို အားပေးကြ၏၊ သူ၏ စိတ်နေ စိတ်ထားလည်း ကျယ်ဝန်းလာ၏၊ သူ့သားကြီးက လည်း အကူအညီ အကြံပေး ဉာဏ်ပေးဖော် ရ၏၊ ထိုကြောင့် သူသည် ဓနရှင်များကိုပင် အရှင်းအနှံး အများဆုံး ထုတ်စေ၍ စုပေါင်း ရောင်းဝယ်ရေး အစရှိသော ခေတ်မိ အလုပ်များကို လုပ်လေ၏၊ ထိအခါ ဦးဖိုးထူး၏ အနှစ်(၃၀)မျှ တိမ်မြုပ်နေသော စွာကြီးသည် သူတို့ခရှိတွင် အထင်အရှားဆုံး လောကနိဗ္ဗာန်စွာ တစ်စွာ ဖြစ်လာ၏၊ ထိစွာ၍ နေသူတို့မှာ ဘေးမသီ ရန်မခဲ့ ချမ်းသာသုခဖြင့် ပဋ္ဌရူပဒေသ၍ နေရခြင်းမက်းလာကို ရကြလေ သည်။

၄။ စလေကျင့်စနှံးစမားစွန်း

- က။ ပဋိရူပဒေသဝါသော စဂါထာကို ပါမိမေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကို
လည်း ပြပါ။
- ခ။ ထိုဂါထာများလာသော မက်လာ (၃)ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။
- ဂ။ ပဋိရူပဒေသ၌ နေရခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် မက်လာတစ်ပါးဟု
ဟောတော်မူပါသနည်း။
- ဃ။ အောက်ပါအရပ်များတွင် ကလေးများအဖို့ သင့်တော်သော အရပ်နှင့်
မသင့်တော်သောအရပ် ခွဲခြားပြပါ။
- (၁) ကစားဖော်ကောင်းသော အရပ်, မကောင်းသောအရပ်။
 - (၂) စာသင်ကျောင်းရှိသောအရပ်, မရှိသောအရပ်။
 - (၃) စာသင်ဆရာကောင်းသောကျောင်း, မကောင်းသောကျောင်း။
 - (၄) ဆေးဆရာ နှီးသောအရပ်, မနှီးသောအရပ်။
- င။ လူရွယ်များအဖို့ ပဋိရူပ ဟုတ်, မဟုတ်သောဒေသကို ပြပါ။
- (၁) လူမှိုက်ပေါ်သော အရပ်, လူလီမွှာပေါ်သောအရပ်။
 - (၂) ထန်းရည်အရက် မရှိသောအရပ်, ရှိသောအရပ်။
 - (၃) ကစားစိုင်း ရှိသောအရပ်, မရှိသောအရပ်။
 - (၄) မိန်းမပေါ့ ရှိသောအရပ်, မရှိသောအရပ်။
- စ။ အိမ်ထောင်သည် လူကြီးများအဖို့ ပဋိရူပ ဟုတ်, မဟုတ် ရွေးချယ်
ပြပါ။
- (၁) စီးပွားရော၍ ကောင်းသောအရပ်, မကောင်းသောအရပ်။
 - (၂) အားကိုးစရာ ရှိသောအရပ်, မရှိသောအရပ်။
 - (၃) ဆရာသမားကောင်း ရှိသောအရပ်, မရှိသောအရပ်။
 - (၄) ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုဖို့ရာ ကောင်းသောအရပ်, မကောင်းသော
အရပ်။

ရှေးကောင်းမှု ရီခြင်း။ ။ရှေးဘဝတို့၏ ကုသိလ်ကောင်းမှု
ပြခဲ့သူသည် ယခုဘဝ၌ ချမ်းသာသူခကို လွယ်ကူစွာ ရကြ၏။
သတ္တဝါတစ်ယောက်သည် အလွန်ကောင်းသော ရှေးကောင်းမှု
ကြောင့် လူဘဝသို့ရောက်လာသည့်အခါ ဓနရှင်အမိဝ်း၌
ဖြစ်ရ၏။ ဖွားမြင်သောအခါ လက်သည် ဆရာမတို့၏ ယုယုယယ
အကူအညီဖြင့် ဖွားမြင်ရ၏။ ဖွားမြင်ပြီးနောက် သန်ရှင်းသော
အီပ်ရာ နေရာမှာ အီပ်ရ၏။ ကောင်းမွန်သော နှို့ကို အချိန်မှန်မှန်
စို့ရ၏။ ကစားစရာ အရှပ်ကောင်းကောင်း ရနိုင်၏။ ချမ်းသောအခါ
အနေးထည်အဝတ်ကို လုံလုံခြုံခြုံ ဝတ်ရ၏။ ကောင်းသော
သရေစာကို စားရ၏။ အဘိုး အဘွားနှင့် ဆွဲမျိုးများက ချစ်ခင်
ယုယာကြ၏။ ကျောင်းထားသည့်အခါ ကျောင်းဆရာများက အရေး
ပေးကြ၏။ ပညာကို ကြိုးစား၍ သင်ပေးကြ၏။ နောက်ဆုံး၌
ဓနရှင်သား သမီးများ အီအီးပေါက်သည်ကိုပင် နံသည်ဟု မပြော
ဘဲ “လူကလေးက ဒါကြောင့် ကျွန်းမာတာပဲ”ဟုလည်းကောင်း၊
မမာသယ်ကလေး ဖြစ်နေပြန်လျှင် “မကြာခင် မာတော့မှာပဲ”ဟု
လည်းကောင်း ပြောကြ၏။ ဤသို့လျှင် ရှေးဘဝက ကုသိလ်
ကောင်းခဲ့သူများ ယခုဘဝ၌ အရေးပေးခံရ အယုအယ ခံရခြင်း
ကြောင့် ရှေးဘဝက ကောင်းမှု ပြခဲ့မိခြင်းကိုပင် အလွန်အဖိုးတန်
သော မက်လာတစ်ပါးဟု ဆိုရပေသည်။

ရှေးကောင်းမှု မရီခြင်း။ ။ရှေးရှေးဘဝဟောင်းက ကောင်းမှု
မပြခဲ့သူသည် ဆင်းရဲသော အမိဝ်း၌ ဖြစ်ရ၏။ ဆင်းရဲစွာ
မွေးဖွားရ၏။ ဆင်းရဲစွာ အီပ်ရ၊ စားရ၏။ မိဝင်သည် အလုပ်အကိုင်

အရာအဖွဲ့ သွားနေရသဖြင့် အခိုန်မှန် နှိမိစို့ရ, သရေစာ ကောင်း
ကောင်း မစားရ, အရပ်လှလှဓာလေးများနှင့် မကစားရ, ချမ်းအေး
သောအခါ အနေးအဝတ်ကို မဝတ်ရ, စောင်လုံလုံ မခြုံရ, အိမ်က
လည်း မိုးမလုံတလုံ နေရ၏။ အဘိုးအဘွား စသော ဆွဲမျိုးများ
ကလည်း အရေးမပါလှ၊ ကျောင်းထားသည့်အခါ ဆရာများက
ကရာမစိုက်ကြ၊ နောက်ဆုံး၌ အောင့်၍ မထားနိုင်သောကြောင့် အီအီး
ပေါက်လျှင် “မသေခင်က ပုပ်နေတဲ့ အကောင်ကလေး”ဟု ဆိုကြ
၏။ ဤသို့လျှင် ဘဝဟောင်းက ကောင်းမှု မပြုခဲ့မိခြင်းသည်
ဤမျှလောက်ပင် အောက်ကျ နောက်ကျ ဆင်းရဲလှသဖြင့်
အမင်္ဂလာ ဖြစ်ရလေသည်။

ကောင်းမူရှိ-မရှိ သီးမွှား

၁။ အသက်ရည်, ထို။ ။ရှေးဘဝဟောင်းတို့၌ သနား
ညာတာ မရှိဘဲ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူသည် ယခုဘဝ၌
အသက်တိုတတ်၏။ သနားညာတာမှု ရှိ၍ သူ့အသက်ကို မသတ်
ဘဲ ရှောင်ကြ၍ခဲ့သူကား ယခုဘဝ၌ အသက်ရည်တတ်သည်။
[ဆောင်] သူများအသက်, သတ်သည့်တွက်, အသက်ကိုယ့်မှာတို့
မသတ်ရှောင်ရှား၊ ထိုသူများ၊ ရည်သား အသက်ကို။

၂။ ဓရာဂါရို့ မရှိ။ ။ရှေးဘဝဟောင်းတို့၌ သူ့အသက်ကို
သေအောင်ကား မသတ်ခဲ့, သို့သော် လက်ဖြင့်ဖြစ်စေ တုတ်-
ဓား စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ ရှိက်လေ့, နှက်လေ့, ညှင်းဆဲလေ့ ရှိ၏
ထိုသူသည် ယခုဘဝ၌ အသက် မတို့သော်လည်း အနာရောက်

များတတ်၏၊ ထိုသို့ မညှင်းဆဲခဲ့သူမှာ အနာရောဂါ ကင်းတတ်သည်။

[ဆောင်] သေအောင်မသတ်၊ နိုပ်စက်တတ်၊ များလတ်ရောဂါဆို၊
ညာတာစိတ်သွင်း၊ မနိုပ်နှင့်၊ ကင်းရှင်းရောဂါကို။

၃။ အဆင်းလှ၊ မလှ။ ။ယခုဘဝ၌ ဒေါသထွက်နေသူကို
ကြည့်လျှင် နဂို လူသူပင် အလု ပျက်နေသည်ကို တွေ့ရ၏၊
ထို့ကြောင့် ရှေးဘဝဟောင်းတို့၌ ဒေါသအားကြီးခဲ့သူသည် ယခု
ဘဝ၌ အရှပ်ဆိုး၏၊ ဒေါသမကြီးဘဲ စိတ်ကြည်ကြည်လင်လင်နှင့်
ခွင့်ခွင့်ပျပျ ရှေးဘဝက နေခဲ့သူသည် အရှပ်လှတတ်သည်။ (ပန်း၊
ဆီမီးတို့ဖြင့် ပူဇော်လေ့ရှိသူများလည်း အဆင်းလှတတ်သည်။)

[ဆောင်] ထန်ဖြင့်ဒေါသ၊ ကြီးခဲ့က၊ မလှ အဆင်းဆို၊
ဒေါသကင်းစင်၊ မေတ္တာရှင်၊ ကြည်လင်လှသကို။

၄။ ခြေရံများ၊ မများ။ ။ကိုယ့်ထက်သာလျှင် မနာလို့၊
မကြည့်လို့၊ ကဲ့ရဲ့လို့သော၊ ပြုစုစောင်းမြောင်းတတ်သော ကူသာ
ရှိခဲ့သူသည် ယခုဘဝ၌ အခြေအရုံး မရှိ၊ တန်ခိုးအာဏာ ဉာဏ်
မရှိ၊ ကိုယ့်ထက်သာသူများ၌ ကူသာ မဖြစ်ခဲ့သူ၊ ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာနှင့် “တော်ပါပေသည်”ဟု ချီးမွမ်းနိုင်သူကား ယခုဘဝ၌
အခြေအရုံးများ၍ တန်ခိုးအာဏာ ဉာဏ်ရှိသည်။

[ဆောင်] ကိုယ့်ထက်သာ၍၊ မနာလို့ပြန်၊ ကူသာမထား၊ ဝမ်းမြောက်ပြား၊ ပေါ်များခြေရံကို။

၅။ ဥစ္စာပေါ့၊ မပေါ့။ ။ရှေးဘဝဟောင်း၌ စွန်းကြဲ ပေး
ကမ်း လျှော့ခြားလေ့ မရှိသူသည် ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ မဲ့၍

ဆင်းရဲတတ်၏၊ စွန့်ကြံ ပေးကမ်း လျှော့ဒါန်းလေ့ ရှိခဲ့သူကား ယခု ဘဝ္မား၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်။

[ဆောင်] မပေးမကမ်း၊ မလျှော့ဒါန်း၊ နှစ်းပါးဥစ္စာဆီ၊
စွန့်ကြံလေ့တု၊ ပြပါကုန်၊ ကုလ်ကြွယ်ဝလို့။

၆။ အမျိုးမြိုင်၊ မမြိုင်။ ။ရှေးဘဝဟောင်း၌ မာန် မာန် ကြီးခဲ့သူ(ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ လူများကို အဖက်မတန်ဟု ထင်တတ်သူ)သည် ယခုဘဝ္မား အမျိုးအဆွဲ အောက်တန်းကျ တတ်၏၊ “ရှေးဘဝက ဟန်ကြီးပန်ကြီးနှင့် လုပ်ခဲ့လေသမျှ ယခု ဘဝ္မား အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်ရသည်”ဟူလို့၊ ထိုကဲ့သို့ မာန် မာန် မကြီးဘဲ သူတစ်ပါးကို လေးစားပေတ်၊ ဂရိုစိုက်တတ်သူ သည် ယခုဘဝ္မား အထက်တန်းမျိုးမှာ ဖြစ်ရတတ်သည်။

[ဆောင်] မာန်မာန်ကြွယ်၊ ထိုသူဝယ်၊ မျိုးနှယ်ည့်မည်ဆို၊
လေးစားရှိကြီး၊ မာန်နှစ်မျိုး၊ အမျိုးမြတ်သကို။

၇။ ပညာတတ်၊ မတတ်။ ။ရှေးဘဝဟောင်း၌ သူတစ်ပါးကို တတ်သိလိမ္မာအောင် သင်ပြခဲ့၊ ဆုံးမခဲ့သူသည် ယခုဘဝ္မား ဉာဏ် ပညာ ထက်မြှက်တတ်၏၊ သူတစ်ပါးကို မသိ မလိမ္မာအောင်၊ ည့်ဖျင်းအောင် သွေးဆောင်ခဲ့သူကား ယခုဘဝ္မား အဖျင်း အအ အန် အထိုင်း ဖြစ်ရတတ်၏။

[ဆောင်] အလိမ္မာကင်း၊ ည့်ဖျင်းလေအောင်၊ သွေးဆောင်ခဲ့ကာ၊
ဖျက်ဆီးပါ၊ ပညာ ည့်မည်ဆို၊
လိမ္မာစေကြောင်း၊ လမ်းကောင်းညွှန်ကာ၊ သင်ပြပါ၊
ပညာထက်သကို။

ကိုယ်နှင့်စိတ်ခကာင်းထားခြင်း

“အတ္ထသမ္မာပဏီဓိ”ဟူသော မင်္ဂလာပါဌိုကို “ကောင်းရာဝယ်, နှစ်သွယ်ကိုယ်စိတ်ထား”ဟု မြန်မာပြန်သည်၊ အတ္ထ=စိတ်၊ ဝါ-တစ်ကိုယ်လုံး+သမ္မာ=ကောင်းစွာ+ပဏီဓိ=ထားခြင်း၊) ရှေးဘဝ ဟောင်း၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု နည်းပါးခဲ့ (ပုံဖွေ စ ကတုပုညာ မင်္ဂလာနည်းခဲ့)သော်လည်း ယခုဘဝ၌ စိတ်ကောင်းထားခြင်း မိမိ ကိုယ်ကို ကောင်းသောအလုပ်၌ ထားခြင်းဟူသော အတ္ထသမ္မာ ပဏီဓိမင်္ဂလာသည် ထိုသူ၊ ကို အထက်တန်းရောက်အောင် ကယ် တင်နိုင်သေး၏၊ ရှေးဘဝကလည်း ကုသိုလ်ကောင်း၊ ယခုဘဝ လည်း စိတ်ကောင်း၊ ကိုယ်ကောင်းထားနိုင်သူကား ပထမတန်း သုခကို ရရှိနိုင်လတ္တာ၊ ထို့ကြောင့် စိတ်ကောင်း ကိုယ်ကောင်း ထားမှုကို မင်္ဂလာတစ်ပါးဟု ဟောတော်မူရပေသည်။

စိတ်ခကာင်းထားပုံး။ ။ကလေးများကို အရေးအပါဆုံးလူကား မိဘနှစ်ပါးနှင့်အတူနေ အစ်ကို, အစ်မ စသူတို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ငါမေမဇန် ငါဖေဖေတို့ ငါအတွက် မပူပါစေနှင့်, မဆင်းရဲပါ စေနှင့်”ဟု စိတ်ကောင်းထားခြင်း၊ “ငါကို သူတို့က ပညာ တတ်စေ ချင်၏၊ ငါ ပညာတတ်အောင် ကြိုးစားမည်”ဟု စိတ်ကောင်းထား ခြင်း၊ “ဆရာက ငါကို စာကြိုးစားစေချင်၏၊ ငါစာကြိုးစားမည်”ဟု စိတ်ကောင်းထားခြင်း၊ “ငါသူယ်ချင်းတွေကို ငါက ကျည့် မည်”ဟု စိတ်ကောင်းထားခြင်း၊ “ငါနှမ(အစ်မ)ကို သူကပြောင် လျှင် မခံချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူများနှမ(အစ်မ)ကို ငါလည်း မပြောင်ဘူး”ဟု စိတ်ကောင်းထားခြင်း၊ “ငါသည် လူလိမ္မာ တစ်

ယောက်၊ ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်စေရမည်”ဟု စိတ်ကောင်းထားခြင်းသည် အတွေးသမ္မာလကိစိမဂ်လာ ရှိခြင်းပေတည်း။

[ဆောင်] မိဘနှစ်ပါး၊ ဆွဲမျိုးများနှင့်၊ ငါအားချစ်ခင်၊ ဆရာရှင်တို့၊ ကြည်လင်ဆွင်ပျော်၊ ချမ်းသာကြအောင်၊ နေ့ညတာရှည်၊ စိတ်ကောင်းမည်ဟု၊ ကြံစည်ခွဲသန်၊ မြိမ့်မြို့၊ သမ္မာပဏီစိုး။

ကိုယ်ကိုမကာင်းခွာထားပုံ။ ။ကျောင်းမှန်မှန်တက်ခြင်း၊ ကျောင်းသားချင်း ရန်မဖြစ်ခြင်း၊ စာကြိုးစားခြင်း၊ မိဘဆွဲမျိုးများနှင့် ဆရာစကားကို နားထောင်ခြင်း၊ ပိုက်ဆံများများ မသုံးခြင်း၊ လူအများ သွားလာနေထိုင်သော နေရာနှင့် ရေအိုးစင်နားဖြုံးတံတွေး မထွေး၊ နှုပ်မညှစ်၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် မစွဲန်ခြင်း၊ သောက်ရေကို ကုန်လောက်ရုံခပ်၍ အကျွန်းများခြင်း၊ ထမင်းစားသည်အခါ ပြတ်ပြတ်မမြည်အောင် စားခြင်း၊ ဟင်းသောက်သည်အခါ ရှူးရှူးမမြည်အောင် သောက်ခြင်း၊ အစား မကြိုးခြင်း၊ ဖုံထဲ၌ မထိုင်ခြင်း၊ အဝတ်ကို သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဝတ်ခြင်း၊ အိပ်ရာမှ အချိန်မှန် ထခြင်း၊ အိပ်ရာမှ ထ-ထခြင်း ရှုရှုပေါက် နောက်ဖေးသွား၍ သွား၍ သွားကို တိုက်ပြီးမှ မျက်နှာသစ်ခြင်း၊ အိပ်ချိန်မြှုံးမှန်မှန် အိပ်ခြင်း၊ ပိုက်ဆံ မပူးဆာခြင်း၊ ဘုရားဖွဲ့ ကျောင်းဖွဲ့မှ စ၍ ဖွဲ့ဟူသမျှကို မိမိက အလွန်မပူးဆာဘဲ လူကြီးများ လိုက်ပြမှ သွားခြင်း၊ ရထားသဘော် စသည်၌ သွားရင်း လာရင်း ဆင်းရှုကွာရောက်သူ ကို တွေ့လျှင် ကူညီခြင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးကို ကောင်းစွာထားခြင်းသည်လည်း အတွေးသမ္မာလကိစိမဂ်လာ ဖြစ်၏။

ဤမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံသော ကလေးသည် ဇကန်မှချ ကြီးပွား
ချမ်းသာရမည်သာတည်း။

[ဆောင်] ဘယ်၌မဆို, များထိုထိုဝယ်, တစ်ကိုယ်ကောင်းသာ, မကျင့်
ပါဘဲ, သူပါလဲကောင်း၊ အများကောင်းဖို့, ငဲ့စောင်းစိတ်မှာ,
ကိုယ်လပါ, သမ္မာပဏီ။

အောက်ဖော်အောက်

၅။ ဓရကျော်ခန်းမေးခွန်း

- က။ “ရှေးပုံဗ္ဗ ဘဝဟောင်း၊ ကောင်းမှုကကြွယ်” ဟူသော စာပိုဒ်နှင့်
ဆိုင်သော မဂ်လသုတ်ပါ့ဗိုကို ပြပါ။
- ခ။ ရှေးကောင်းမှုရှိ၍ ကလေးတစ်ယောက် ချမ်းသာပုံကို ပြပါ။
- ဂ။ ရှေးကောင်းမှု မရှိ၍ ကလေးတစ်ယောက် ဆင်းရဲပုံကို ပြပါ။
- ဃ။ တချို့လူများ အသက်ရှည်၍ တချို့လူများ အသက်တိရာ၍ ရှေးဘဝ
အကြောင်းကို ပြပါ။
- င။ တချို့လူများ ရောဂါကင်း၍ တချို့လူများ ရောဂါများရာ၌ ရှေးဘဝ
အကြောင်းကို ပြပါ။
- စ။ မိဘချင်း တူပါလျက် ဘုံကြောင့် တစ်ယောက်က လျ၍ တစ်ယောက်
က အရှပ်ဆိုးရသနည်း။
- ဆ။ ဘုံကြောင့် တချို့လူများ အမျိုးမြတ်၌ ဖြစ်၍ တချို့လူများ အမျိုးညွှေ့
ဖြစ်ရသနည်း။
- ဇ။ ဘုံကြောင့် တချို့လူများ ဥစ္စာပေါသော အမျိုး၌ ဖြစ်၍ တချို့လူများ
ဆင်းရဲသော အမျိုး၌ ဖြစ်ရသနည်း။
- ဈ။ မိဘချင်း တူပါလျက် ဘုံကြောင့် တချို့ကလေးများ ဉာဏ်ကောင်း၍
တချို့ကလေးများ ဉာဏ်ထိုင်းသနည်း။

ည။ “ကောင်းရာဝယ် နှစ်သွယ်တဲ့ ကိုယ်စိတ်”ဟူသော စာပိုဒ်နှင့်ဆိုင်သော မင်္ဂလသတ်ပါ၌ကို ပြပါ။

ဋ္ဌ။ ရှုံးကံ မကောင်းလျ၍ အောက်တန်းကျနေလျှင် အဘယ်မင်္ဂလာဖြင့် ကယ်တင်နိုင်ပါသေးသနည်း။

ဌ္ဌ။ စိတ်ကောင်းထားပဲ (၅)မျိုးထက်မနည်း ပြ၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကို လည်း ပြပါ။

ဇူး ကိုယ်ကောင်းထားပဲ (၅)မျိုးထက်မနည်း ပြ၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကို လည်း ပြပါ။

၄။ ဗာဟုသူစ္ဆေ သိပ္ပါ၊ ဝိနယာ စ သုသိကိုတော့
သူဘာသီတာ စ ထာ ဝါစာ၊ စတ် မဂ်လာ·မှတ္တာမဲ့။

၄။ ကျမ်းစာအကြားအမြင်များခြင်း၊ လက်မှုပညာ တတ်
ခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်ဝိနည်းကို ကောင်းစွာသင်ခြင်း၊ စကား
ကို ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း ဤ (၄)ပါးသည်
ကောင်းမြတ်သော မဂ်လာတည်း။

[ဆောင်] ကြားအမြင်၊ များလျှင်ကောင်းတာမို့ ကျောင်းမှာတဲ့ စာသင်ပါ၊
လက်မှုခေါ်၊ ပညာရပ်ကို၊ တတ်ကြစေရာ။
ဝိနည်းလဲ သင်ရမှာ၊ ချိုသာတဲ့ နှုတ်ခွန်း;....
လေးပါးဝယ် မဂ်လာနှင့်၊ စဉ်မကွာ စုံညီရောက်လျင်လ၊
မယူဉ်သာ ဂဏ်ရည်တောက်လိမ့်မယ်၊ ဖြူးမောက်လို့ဖွန်း။

မဂ်လာလေးပါးဒါးအကျိုး။ ။အိုကလေးများ... ဤ မဂ်လာ
လေးပါးသည် ကလေးများအတွက် တစ်သက်လုံး ကောင်းကျိုး
ရဖော်သောကြောင့် လေးပါးလုံး ပြည့်စုံအောင် ကလေးဘဝမှ
စ၍ အမြဲ လိမ့်လိမ့်မာမာနှင့်ကြိုးစားကြပါ။ ဤမဂ်လာလေးပါးလုံး
အရေးကြီးပုံကို တစ်ခုစီ ရှင်းပြေားမည်။

အကြားအမြင်များခြင်း။ ။ကျောင်း၌ စာသင်သည့်အခါ
မကြားဖူးသော အထူးအဆန်းအကြောင်းများကို ကြားရ သိရ၏၊
ထိုသို့ ကြားရ သိရသဖြင့် မိမိစိတ်မှာ စဉ်းစားဉာဏ် အလိမ္မာဉာဏ်
တိုးလာ၏၊ ထိုသို့ အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ တိုးလာသဖြင့်
လူကဲ့ရဲ့ ခံရမည့် ပြစ်မှုများကို ရှောင်ရှားတတ်လာ၏၊ လူကြီး

လူကောင်းတို့ ချီးမှုမ်းခံရမည့် အနေအထိုင် အလုပ်အကိုင် အဟော အဆိုများကို လုပ်တတ် ကိုင်တာတ် ပြောဆိုတတ်လာ၏၊ စာတတ်၍ လိမ္မာသော ကျောင်းသားကလေးကို စာသင်ဖော် သူငယ်ချင်း များက အရေးပေးကြ၏၊ လူကြီးများက နေရာတိုင်းမှာ မြောက် စားလိုကြ၏၊ စာမတတ်သူသည် ဥစ္စာပေါ်၍ ရပ်ချောသော်လည်း မမွေးသော ပေါက်ပန်းပွင့်ကလေးကဲ့သို့ အမြင့်တန်းအဆင့်မှာ နေရာမရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဗာဟုသေစွှေ” ခေါ်သော စာတတ်ခြင်း မင်္ဂလာကိုရဖို့ရာ လိမ့်လိမ့်မာမာနှင့် မပျင်းမရှိကြပါလော်

ခာမတတ်သော သူဇွှေးသား။ ။ကောသူ့ပြည့်၍ သူဇွှေးကြီး တစ်ဦးမှာ မွေးစားသော သားတစ်ယောက်ရှိ၏၊ (နက္ခတ်ကောင်း တုန်းမှာ မွေးသောကြောင့် ဝယ်ယူမွေးစားထားသော သားဖြစ်၏၊ မကြောမီ သားအရင်း မွေးပြန်သဖြင့် မွေးစားသောသားကို သူဇွှေး အရာ ပေးရမည့်စိုးသောကြောင့် အမျိုးမျိုးသတ်ဖို့ ကြံခဲ့လေသည် နောက်ခုံး၌ ထိုသားသည် လူလားမြောက်၍ လူပျို့ လူချွေးရောက်လာ၏၊ စာကို လုံးလုံးမသင်ခဲ့ရ၊ ထိုအခါ သူဇွှေးကြီးသည် သူ၏ စီးပွားများကို အုပ်ချုပ်ကောက်ခဲ့ပေးသော ကိုယ်စားလှပ် အထဲသို့ “ယခုလာသော သားယုတ်မာကို လူမသိအောင် သတ်ပဲ လိုက်ပါ”ဟု စာရေး၍ ထိုစာကိုပင် ထိုသားကို အပို့ခိုင်းလိုက်လေ သည်။

ထိုသားသည် သူ့ကို သတ်ဖို့ စာကို ယူကာ ခရီးအကြား သူဇွှေးကြီး မိတ်ဆွေရှိရာ ရွာသို့ ဝင်၍ အိပ်ရှာလေ၏၊ ထိုအိမ်ရှု သူဇွှေးသမီးသည် သူဇွှေးသားရောက်လာကြောင်းကို ကျွန်းမထဲ

ကြားရ၍ သူငွေးသားအိပ်ပျော်နေစဉ် စာကို ယူရ၍ ဖတ်ကြည့်ရာ
သတ်ဖို့စာဖြစ်ကြာင်း သိရသဖို့ သနားခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်ပြီးလျှင်
စာကို တစ်မျိုးပြင်၍ “ယခုလာသော သားကို မည်သည့်ရွာက
မိတ်ဆွေသူငွေးသမီးနှင့် ကြာင်းလမ်း စွဲစပ်ပေးပါ”ဟု ရေးသား
လေသည်။ ထိုအကြံအတိုင်းပင် သူငွေးသမီးသည် သူငွေးကတော်
ကလေး ဖြစ်လာလေသည်။

၁၉၁၀၂၅ သူငွေးသားကို သူငွေးသမီး
မကယ်လိုက်လျှင် စကန်မှချ သူ့စာနှင့်သူ စာမတတ်မှုကြာင့်
အံသတ်ခဲရရှာတော့မည်။ စာတတ်သော သူငွေးသမီး၏ အရေး
တကြီး ကယ်ဆယ်မှုကြာင့်သာ ချမ်းသာရာရလေသည်။ ထိုကဲ့သို့
ကြီးကျယ်သော ကိစ္စကို ထားလိုက်ပါဦးတော့၊ ယခုအခါ ပညာ
မတတ်သော (တတ်သော်လည်း ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မသုံး
လောက်သော) တောကျေးရွာသားတို့ကို ပညာတတ် မြို့သား
တို့က နေရာတိုင်း အညွှန်ချုံးနေကြပုံကို ကလေးများ ကြီးရင့်သည်
အခါ စုစုလင်လင် တွေ့မြင်ရလိမ့်မည်။

၁၉၁၀၂၆ စာတတ်သော်လည်း အသက်
မွေးဖို့ရန် တချို့လူများမှာ မလုံလောက်ကြ၊ ထို့ကြာင့် လက်နှင့်
လုပ်ကိုင်ရသော အတတ်များကို တတ်ထားမှ ကောင်းမည်။
ထို့ကြာင့် ကလေးများသည် စာသင်ပြီးနောက် မိဘရှိုးရာဖြစ်
သော လယ်ယာလုပ်ကိုင်အတတ်၊ မိသုကာခေါ် လက်သမား
အတတ်၊ အင်ဂျင်နီယာအတတ်၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအတတ်
စသောအတတ်များကို သင်ဖြစ်အောင်သင်ကြပါ။ ရှေးမင်းသားတို့

တတ်ရမည့် အတတ်များကား စစ်အတတ်များပင် ပါဝင်လေသည်။ ထိုအတတ်များကို တတ်ထားသူသည် စီးပွားရေးရာမျိုး၍ လွယ်ကူသောကြောင့် ချမ်းသာသုခဖြင့် နေနိုင်ကြ၏။ ထိုကြောင့် “လက်မှု စက်မှုတတ်ခြင်းကို ကြီးပွားကြောင်းမင်္ဂလာတစ်ပါး”ဟု ဟောတော်မူသည်။ စာလည်း သုံးစွဲ၍ ဖြစ်လောက်အောင် မတတ်၊ လက်မှုပညာလည်း အသုံးချလောက်အောင် မတတ်လျှင် မိဘ တိုက အမွှအနှစ်ကို သိန်းချိ၍ ပေးနိုင်သော်လည်း အသက်ကြီးသည့်အခါ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ဖြစ်ရမည့်မှာ သေချာသလောက်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအတတ်များ မတတ်ခြင်းကို အမင်္ဂလာဟု မှတ်၏

ဘာဖူမတတ်သော သူဇွှေးသား။ ။ဟာရာဏာသီပြည်၌ ကုဋ္ဌ ရှစ်ဆယ် ကြွယ်ဝသော သူဇွှေးတစ်ဦးမှာ သားတစ်ယောက် ရှိ၏ မိဘတို့သည် သူတို့၏စည်းစိမ်ကို သားတစ်ယောက်ထဲ သုံးစွဲ၍ မကုန်နိုင်ဟု ထင်သောကြောင့် အတတ်ပညာကို မသင်စေဘဲ အက အဆို အတိုးအမှုတ်ကိုသာ သင်စေကြလေ၏။ ထိုမြို့မြို့ ထိုမြို့ရောက် ချမ်းသာသော သူဇွှေးတစ်ဦးလည်း သမီးတစ်ယောက်ကို ထိုနည်းအတိုင်းပင် ထားလေ၏၊ အရွယ်ရောက်၍ သူတို့နှစ်ယောက်လက်ထပ်ပြီးနောက် မိဘများ ကွယ်လွန်သည့်အခါ ထန်းရည် အရက်သမားတို့သည် သူဇွှေးသားကို ကပ်၍ အရက်သောက်တတ်အောင် နှုံးကြကုန်၏။ ဘာပညာမှ မတတ်ခဲ့၍ ထုံးထိုင်းလှသော သူဇွှေးသားသည် မကြောမိ အရက်သမား ဖြစ်တော့၏။ သူ၏နောက်လိုက် အရက်သမား ကပ်ပါးတွေကား များလှ၏။ ထိုနောက် အကကောင်း အဆိုကောင်းတို့နှင့်လည်း ပေါင်းမိကား

ပျက်စီးချင်တိုင်း ပျက်စီးရှာလေ၏၊ နှစ်ဖက်သောမိဘတို့မှ ရလိုက်
သော အမွှအားလုံး ကုန်ဆုံးသည့်အခါ ဘာပညာမှ မတတ်ခဲ့
သောကြောင့် သူငြေးသားနှင့် သူငြေးသမီးတို့သည် သူတောင်းစား
လုပ်ကာ အသက်မွေးကြရရှာလေတော့၏။

တစ်နှုန်း ရဟန်းတော်များ၏ အကြောင်းအကျိန်ကို စား
သောက်နေရှာသော ထိုသူတောင်းစား သမီးခင်ပွန်းကို ဘုရား
သခင် မြင်တော်များ၏ အရှင်အာနှစ်ဘကို မိန့်တော်မူသည့်မှာ—
“အာနှစ်ဘ...သူတို့ နှစ်ယောက်သည် ငယ်ရွယ်စဉ်က ပညာသင်၍
ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှ ပြကြလျှင် ကြိမ်းမှာ ပထမတန်းသူငြေးကြီး
ဖြစ်နိုင်လောက်၏၊ လူ့ဘောင်မှ ထွက်၍ ရဟန်းပြကြပြန်လျှင်
လည်း ခင်ပွန်းသည်က ရဟန္တာ၊ ဇနီးသည်က အနာဂတ်ဖြစ်နိုင်၏၊
ခုတိယအရွယ်ကျမှ ကြိုးစားကြလျှင်လည်း ခုတိယတန်းသူငြေး၊
သို့မဟုတ် အနာဂတ်ဖြစ်နှင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏၊ တတိယအရွယ်
ကျမှ ကြိုးစားလျှင်လည်း တတိယတန်းသူငြေး၊ သကဒါဂါမ်နှင့်
သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ကြသေး၏၊ ယခုသော်ကား အပျော်အပါးနှင့်
အခိုန်ဖြန်းလာခဲ့သောကြောင့် ရှေးဘုန်းကဲ ထက်သန်သူများ ဖြစ်
ကြပါလျက် လူ့ဘက်နှင့်ရှင့်ဘက် အကျိုးနှစ်မျိုးလုံး ဆုံးရှုံးကာ
ရေကုန်ခန်းသော အိုင်အတွင်းက အတောင်ကျိုးသော ကြိုးကြာ
င့်က်အိုကဲ့သို့ ဖြစ်ကြရရှာချေပြီ”ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။

ဝတ္ထုမှတ်ချက်။ ။ကြိုဝတ္ထု၌ သမီးခင်ပွန်းနှစ်ယောက်သည်
ဘုရားနှင့် အနီး မင်းနေပည်ကြိုးမှာ မွေးဖားနေထိုင်ကြရသော
ကြောင့် ပဋိရှုပဒေသဝါသမက်လာနှင့် ပည့်စုံကြ၏၊ ပထမတန်း

သူငွေး၊ သို့မဟုတ် ရဟန္တနှင့် အနာဂတ်များ ဖြစ်နိုင်လောက် အောင် ရှုံးဘုန်းရှုံးကဲ ကြီးမားကြသောကြောင့် ပုံဖွေ စ ကတ် ပုညတာမဂ်လာနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြပေ၏၊ သို့သော အမြောအမြင် နည်းပါးသော မိဘတို့က ပညာသင်၍ မပေးခဲ့ကြသောကြောင့် ဗာလဖြစ်သော မိဘတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အရရှိသမား ဗာလများ နှင့်လည်းကောင်း ပေါင်းရခြင်း အမဂ်လာ၊ ပညာရှိ သူတော် ကောင်း ပဏီတများနှင့် မပေါင်းရခြင်း အမဂ်လာ၊ ပညာမသင် ရ၍ အကြားအမြင် မရှိခြင်း အမဂ်လာ၊ လက်မှုပညာ မတတ်ခြင်း အမဂ်လာ၊ ပညာမတတ်မှုကြောင့် မိမိ ကိုယ်နှင့် စိတ်ကို ကောင်း သောနေရာ၌ မထားတတ်ခြင်း အမဂ်လာတို့ကြောင့် ယခုဘာဝ၌ ရထိက်သောကောင်းကိုးများမှ ဆုံးရှုံးလျက် လုံးလုံးကြီး ဝမ်းနည်း ဖွယ်ရာ ဆင်းရဲခုက္ခာကိုသာ ခံစားနေကြရရှာလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများသည် မိဘတို့ ပစ္စည်းကိုသာ အားမကိုးကြဘဲ (မျက်လှည့်ပြရာ၌ ရွှေတုံးကို ပြထားသော်လည်း အတော်ကြာလျှင် ရွှေအစစ် မဟုတ်သကဲ့သို့) ရွှေ ငွေ ဥစ္စာသည် ပြောင်းလွှာ ပျက်စီးတတ်သော မျက်လှည့်ရပ်နှင့် တူ၏၊ အတတ်ပညာ တွေသာ တစ်သက်လုံး သုံး၍ မကုန်နိုင်သော ရွှေအိုးနှင့် တူ၏ဟု နားလည်ပြီးလျှင် ပညာကို ကြီးစား၍ သင်ကြပါလော်။

[ဆောင်] ဥစ္စာဟူသည် မျက်လှည့်မျိုး၊ ပညာဟူသည် မြတ်ရွှေအိုး၊ အားမကိုးနှင့် မျက်လှည့်တွေ၊ ပညာကြီး-ရွှေအိုးကြစေး။

ဝိနည်းလဲ သင်ရမှာ။ ။ “ဝိနယ=ဝိနည်း”ဟူသော စကား၌ အနေအထိုင်၊ အပြားအဆိုတတ်အောင် ဉာဏ်ပြသော “အဆုံးအမကို

“သဝါဒ”ဟု နားလည်ထားပါ၊ ရဟန်းတော်များ၌ အနေအထိုင် အပြောအဆို သင်ပြသော ဝိနည်းတရား ရှိသကဲ့သို့ လူမျိုးတိုင်း၌ လည်း အမျိုးကောင်းသား သမီးတို့ အနေအထိုင် အပြောအဆို လိမ္မာအောင် ဆုံးမသောဝိနည်းရှိ၏၊ ထိုဝိနည်းကို မိဘဘိုးဘွားက သင်ပေးကြရ၏၊ စာသင်ကျောင်းရောက်လာလျှင်လည်း ကျောင်း ဆရာက သင်ပေးရ၏၊ ထိုသင်ပေးခံရ၍ သင်ယူ မှတ်သားထား ခြင်း၊ တချို့ဝိနည်းများကို အထူးမသင်ရဘဲ အစ်ကို အစ်မစသော ဆွဲမျိုးတို့၏ ကောင်းသောအတုမြင်၍ အတတ်သင်ခြင်းသည် “သုသိက္ခိတိနိယ”မဂ်လာ မည်၏။

[အောင်] မျိုးရိုးအလိုက်၊ ပြုကျင့်ထိုက်သော၊ စရိက်ဝိနည်း၊ အသီးသီး ကို၊ လူကြီးမိဘ၊ သွန်သင်ပြ၍၊ သင်ကြလေမှု၊ ဆွဲမျိုးစု၏၊ ကောင်းတုကိုမြင်၊ ကောင်းတတ်သင်၊ ခေါ်ဘွင်ဝိနိယ သုသိက္ခိ။

လွှဲဝိနည်းများ။ ။လူကြီးများရှေ့၊ ရဟန်းသံယာကောင်းများ၊ ရှေ့၌ ကိုးရိုးကားရား မထိုင်ဘဲ ရှိသောသော အမူအရာဖြင့် ထိုင်ရ မည်၊ (ထိုင်ခုံမှာ ထိုင်နိုင်၏၊ သို့သော် ကိုယ့်ထိုင်ခုံက မမြင့်စေနှင့်၊ ခြေကို လူကြီးဘက် ထိုး၍ မထားနှင့်၊) မျက်နှာကို မချို့မချဉ်နှင့် ပြီးသလို မနေနှင့်၊ ကဲနေ့ရရ နေရမည်၊ စကားပြောသည့်အခါ နှင့်-ငါ စသည်ဖြင့် မပြောနှင့်၊ ရပ်စွာထုံးစံအတိုင်း စင်များ- ကျွန်တော်-ရှင်-ကျေမ-ဦး-အဒေါ်-အစ်မ-အစ်ကို စသည်ဖြင့် သင့်တော်သလို ခေါ်၍ ပြောဆိုပါ၊ အမှိုက် တံတွေး နှပ်တို့ကို လူသွားလမ်း၊ လူအများ နေထိုင်ရာတို့၌ မစွန်ဘဲ အမှိုက်ပုံ ထွေးခံ လမ်းသေး စသည်၌ စွန်ပါ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မျိုးရိုးအလိုက်

ပြုကျင့်ထိုက်သော ကောင်းသော အကျင့်(စရိတ်)ဝိနည်းတွေ (လင့် ဝတ်, မယားဝတ် စသည်ဖြင့်) များစွာ ရှိလေသည်၊ ထိုဝိနည်းများ တွင် စာသင်ချိန် ကလေးများ အထူးသင်ထားရမည့် တပည့်ဝတ် ငါးပါးကား—

၁။ မန္တရာမှ ထခြင်း။ ။မိမိက ထိုင်ခုပေါ်မှာ ထိုင်နေခိုက် ဆရာလာသည်ကို မြင်လျှင် ထိုင်မဲ ထိုင်မနေဘဲ နေရာမှ ထ၍ အရှိအသေ ပေးရမည်။ အဝေးမှ လာသော ဆရာ၏လက်၌ တစ်စုံ တစ်ခု ဝန်လေးသော ပစ္စည်းပါလျှင် မိမိက ခရီးကြို၍ ထိပစ္စည်း ကို လှမ်းယူရမည်။

၂။ ဆည်းကပ်ခြင်း။ ။ပြောဆို ဆုံးမစုရာရှိလျှင် ဆုံးမ ပြော ဆိုရအောင် ဆရာထံသို့ မကြာခဏ အခွင့်ရတိုင်း သွားရောက် ဆည်းကပ်ရမည်။

၃။ ဓကားနားစထားခြင်း။ ။ပြောဆို ဆုံးမသည့်အခါ နား မထောင်ချင်သလို—ထောင်ချင်သလို မရှိမသေ မလေးမစား မနောဲ့၊ လေးလေးစားစား နားထောင်ခြင်း။

၄။ ဖြူစွဲခြင်း။ ။ဆရာ့အတွက် လုပ်စရာ ကိုင်စရာ ရှိလျှင် သင့်တော်သလို ကြည့်၍ လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း။

၅။ လိုလိုချင်ချင် ပညာသင်ယွဲခြင်း။ ။အမှန်တတ်လိုသေး ဆန္ဒဖြင့် ပညာကို မှတ်မှတ်သားသား ကြီးစားသင်ခြင်း။

[ဆောင်] ၁-ထိုင်ရာမှထ, ၂-ချဉ်းကပ်ကြလေ, ၃-ဆုံးမသမှု, နားစိုက်ရှုလျက်, ၄-ပြုစုတွေလျှင်, ၅-လိုလိုချင်နှင့်, မှတ်သင်ပညာ, သင်ယူပါ, ငါးဖြော တပည့်ဝတ်။

.မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ။ ။အမျိုးကောင်းသား သမီးတို့၏ မျိုးရိုးထုံးစံ အလိုက် ကျင့်ထိုက်သော ဝိနည်းကို သင်မထား၍ နားမလည်သူ သည် အနေအထိုင်မတတ်၊ အပြောအဆိုမတတ်၊ အပေါင်းအသင်း မတတ်သောကြောင့် “အလက္ခာ အကောင် အလက္ခာ အကောင်” ဟု အကဲ့ခဲ့ ခံရတတ်၏၊ ထိုလူမျိုးကို လူကြီး လူကောင်းတို့က မချိုးမြှောက်လိုက်၊ ထိုကြောင့် အမျိုးကောင်းတို့၏ ကျင့်ထုံး ဝိနည်းကို မသင်ခြင်းသည် အမင်္ဂလာဖြစ်၏၊ သင်ထား၍ နားလည် သူကား အနေအထိုင် အပြောအဆို အပေါင်းအသင်းတတ်သော ကြောင့် “မိကောင်းဖခင် သားသမီး ပီပါပေတယ်၊ တော်ပါပေ တယ်”ဟု ချိုးမွမ်းခံရတတ်၏၊ ထိုလူမျိုးကို လူကြီးလူကောင်းတို့က ချိုးမြှောက်လိုက်၏၊ ထိုသို့ အချိုးအမြှောက် ခံရ၍ ကြီးပွားချမ်းသာ နိုင်၏၊ ထိုကြောင့် အမျိုးကောင်းတို့၏ ကျင့်ထုံးဝိနည်းကို သင် ထားခြင်းသည် မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်ရလေသည်။

ချို့သာတဲ့ နှုတ်ခွန်း။ ။စကားကို ချို့ချို့သာသာ ပြောတတ် ခြင်းသည် ကြီးပွားချမ်းသာဖို့ရာ မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်၏၊ လူ တစ်ယောက်သည် ဗာဟုသုစ္စ သိပ္ပမင်္ဂလာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ကိုယ် ကျင့်ကောင်းနေသော်လည်း စကားအပြောမတတ်လျှင် ကြီးပွား သင့်သလောက် မကြီးပွားနိုင်သေး၊ စကားကိုလည်း ချို့ချို့သာသာ ပြောတတ်မှ အစွမ်းကုန် ကြီးပွားသည်၊ ယခုကာလည်း စကားပြော ကောင်းသူတို့ အထက်တန်း ရောက်နေပုံကို ကြည့်ပါလော်၊ ထိုကြောင့် ကလေးများသည် ကလေးနှင့် တန်းအောင် စကားပြော ကောင်းဖို့ရာ ကြီးစားကြရလိမ့်မည်။

ဓကားကောင်း။ ။လိမ်၍ မပြောခြင်း၊ မဆဲခြင်း၊ ချိချိသာသာ
ပြောခြင်း၊ သူများအကျိုးရှိအောင် ပြောခြင်းသည် “သူဘာသီဟ
ဝါစာ-ဓကားကောင်း”မင်္ဂလာတည်း၊ ထို့ကြောင့် လိမ်မပြောနှင့်၊
လိမ်ပြောသောသူသည် အလိမ်ပေါ်သည့်အခါ တစ်သက်လုံး
အယံအကြည် မရှိခြင်းကို ခံရတတ်သည်၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း
မဆဲနှင့်၊ ဆဲလျှင် မခံချင်၍ ရန်ဖြစ်တတ်သည်၊ ကလေးချင်း
ရန်ဖြစ်လျှင် လူကြီးတွေပါ ရန်ဖြစ်၍ ငွေကုန် ထောင်ကျ ဆင်းရဲ
ကြလိမ့်မည်၊ မှန်မှန်ပြောပါ၊ ချိချိသာသာ ပြောပါ၊ ဦးကြီး ဦးလေး
ဘကြီး-ဘထွေးအချွောက် ဦးကြီး ဦးလေး ဘကြီး-ဘထွေးလို့
ခေါ်ပါ၊ အစ်ကိုအချွောက် အစ်ကိုလို့ ခေါ်ပါ၊ အဒေါ်ကြီးကြီး
အချွောက် အဒေါ်လို့ ကြီးကြီးလို့ ခေါ်ပါ၊ အစ်မအချွောက် အစ်မ
လို့ ခေါ်ပါ၊ ကိုယ်ကိုယ်ကို ကျွန်တော်(ကျနော်) ကျွန်မ(ကျမ)ဟု
လည်းကောင်း၊ ကိုယ့်နာမည်ကို တစ်လုံးတလေဖော်၍ (မောင်
ဘင္းဖြစ်လျှင်“ငွေးငွေး”က မြှုမြှုဖြစ်လျှင် “မြှုမြှု”ကဟု) ယဉ်ကျေး
အောင် ပြောပါ၊ ယဉ်ကျေးအောင် ပြောရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း
ပလိပလာ တိတိတာတာနှင့် မသတိစရာဖြစ်အောင် ခွဲခွဲနဲ့နဲ့
မပြောမိပါစေနှင့်၊ ခပ်တည်တည် ပြောလေ့ရှုပါစေ။

အပြောကောင်း သူမနာဒေဝါ။ ။ဝိပသီ မြတ်စွာဘုရား
ပွင့်တော်မှသည်အခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမည်းတော်ဖြစ်သော
ဗုဒ္ဓမာမဏ်းကြီးသည်။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် နောက်ပါသံယာများကို
သူတစ်ဦးတည်းသာ ဆွမ်းပြုစု၍ တိုင်းသူပြည်သားတို့အား ပြုစု
ခွင့် မပေးချော်၊ တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် စစ်သူကြီးကို ဘာပ်၍
အတင်းအကြပ် တောင်းမှ ပြုစုခွင့် ရသောကြောင့် ပထမဆုံးနော်

စစ်သူကြီးကို ခွင့်ပြုကြရလေသည်။ စစ်သူကြီးသည် ဘုရားနှင့် သံယာတော်များအား မည်သူမျှ ဆွမ်းမလှုပါရအောင် သူ၊ အိမ်တော်နှင့် ကျောင်းတော်အကြား၌ လမ်းတိုင်း လမ်းတိုင်းမှာ အစောင့် အကြပ်ထား၍ ဘုရားကို အိမ်တော်သို့ ပင့်လေသည်။ ထိန်းနက် မတိုင်ခင် ညည်အချိန်လောက်၌ မှစိုးမ ဖြစ်နေရှာသော သူငြေးကတော်ကြီးသည် သမီးရှေ့၌ ညည်းညာပြောဆိုသည်မှာ “သမီးဖေဖေသာ ရှိပါလျှင် မေမေတို့ ပထမဆုံးဆွမ်းကပ်ရမှာပဲ၊ သမီးဖေဖေ မရှိလို့ မေမေတို့ မျက်နှာငယ်ရတယ်”။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် သမီးလိမ္မာသည် “ပထမဆုံး ဆွမ်းကပ်ရအောင် သမီးကြပါမယ်”ဟု အားပေးကာ ရေမရောသော နှိုးယနာဆွမ်းကို ချက်၍ နံနက်စောစော ဘုရားကြောချိန်ဝယ် ရွှေခွက်၌ ထည့်ပြီးလျှင် ရွှေခွက် တစ်ခွက်ဖြင့် ဖုံး၍ ရွှေခွက်နှစ်လုံး ခြံမိအောင် မြတ်လေးပန်းကုံးဖြင့် ရစ်ပတ်ကာ သူကိုယ်တိုင် ရွက်၍ အထိန်းတော်များ ခြံရုံလျက် လမ်းသို့ ထွက်ခဲ့လေသည်။

စစ်သူကြီး၏ လမ်းစောင့်တို့သည် “အစ်မ.. အစ်မ ဒီမလာခဲ့နှင့်” ဟု တားကြကုန်၏၊ သူငြေးသမီးသည် “စွတ်အတင်းပြောလို့တော့ ရမှာ မဟုတ်”ဟု သိ၍ လမ်းစောင့်များ၏ အရွယ်ကို ကြည့်ကာ “ဦးလေး၊ ဦးကြီး၊ ဘတွေး”ဟု တော်သလို ခေါ်ပြောလျက် “ဘာ ကိစ္စကြောင့် မလာရတာပါတုန်းဦးရဲ့”၊ “စစ်သူကြီးက ဘယ်သူမှ ဆွမ်းမလောင်းရဘူးတဲ့”၊ “အို...ပန်းကလေးတောင်မှ မပူဇော်ရဘူးတဲ့လားဦးရဲ့”၊ “ပန်းတော့ ပူဇော်ရပါရဲ့” ဤသို့ ပြောနေစဉ် ဘုရားကြောတော်မူသဖြင့် “ဒါဖြင့် ဦးရယ်...ပန်းကလေး ပူဇော်

ပါရစေ”ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဘုရားအနီးသို့ ကပ်၍ “ပန်းအလှ။ ခံတော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်လေရာ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းစောင့်တစ်ယောက်ကို ကြည့်တော်မူသဖြင့် ထိုလမ်းစောင့် ကပင် ပန်းအုပ်ကြီးကို ယူလိုက်ရလေ၏၊ သူငွေးသမီးသည် ၇၇ ခုဗ္ဗာက်ဝမ်းသာ “လို့ရာဆုနှင့်တကွ ဖြစ်လေရာ ဘဝဝယ် ဤ မြတ်လေးပန်းနာမည်ကို ရလိုပါကြောင်း” ဆုတောင်းလိုက်လေ သည်။ (မြတ်လေးပန်းကို ပါဋီလို “သုမန်” ဟု ခေါ်၏၊ ဤနေရာ၏ သူ၏ အပြောကောင်းပုံကို သတိထားခဲ့ပါ။)

စစ်သူကြီး၏ အိမ်တော်သို့ ရောက်၍ ဆွမ်းကပ်သည့်အခါ “လမ်းက ဆွမ်းရခဲ့ပြီ” ဟု မိန့်တော်မူ၍ ပန်းအုပ်ကြီးကို ဖွင့်စေရာ အလှန်မွေးကြိုင်သော ဆွမ်းကို တွေ့ရလေသည်။ စစ်သူကြီး၏ လမ်းစောင့်များလည်း အမျိုးသမီးကလေးတစ်ယောက်က ညာ၍ လျှုပိုက်ကြောင်း ပြောကြ၏၊ စစ်သူကြီးကား စိတ်မဆိုသည့်ပြီ ထိုအမျိုးသမီးကလေးကို စိတ်ထဲက ချီးမွမ်းနေ၏၊ ဆွမ်းကပ်၍ နောက် အကျိုးအကြောင်းကို စုံလင်စွာ မေးပြီးလျှင် “ဤမျှလောင် လိမ္မာသော အမျိုးသမီးသည် ငါ အိမ်တော်မှာ ရှိသင့်၏” ဟု စိုင်ကူး၍ အကြီးဆုံး စစ်သူကြီးကတော်အရာကို ပေးလေသည်။ ငါ စစ်သူကြီးကတော်ကလေးသည် မိခင်ပိုင်ပစ္စည်းများနှင့်စစ်သူကြီးပစ္စည်းများကို တရားသဖြင့် သုံးစွဲလျှုဒါန်းကာ ငါတို့ဘုရားလက်ထက်တော်အခါဝယ် ကောသလမင်းကြီး၏ “သုမန်အေး” ခေါ်သမီးတော်ဖြစ်၍ (၇)နှစ်အချယ်ကပင် သောတာပန်တည်၏ သည်။

ဝဏ္ဏမြတ်ချက်။ ၁၅၂ ဝဏ္ဏခြေ သူငြွေးသမီးသည် အပြော
မကောင်းပါလျှင် လမ်းစောင့်တို့၏ မောင်းထုတ်မှုကို ခံရချေမည်။
ယခုသော် မင်းနေပြည်တော်ဖြစ်သော ပဋိရုပ်ဒေသည့် နေရခြင်း
မက်လာ၊ သူငြွေးသမီး ဖြစ်လောက်အောင် ရှေးကောင်းမှ ရှိခြင်း
မက်လာ၊ အပြောအဆို သင်ပြသော မိဘပဏ္ဍာတတိနှင့် ပေါင်းရ^၁
ခြင်း မက်လာ၊ စိတ်ကောင်း ကိုယ်ကောင်းထားခြင်း အတွေသများ
ပဏီမက်လာ၊ (ပညာတတ်ပုံလည်းရသဖြင့်) ဗာဟုသုစ္စ-သိပ္ပ
မက်လာ ရှိသောကြောင့် အပြောအဆိုလည်း ကောင်း၏၊ ထိုအပြော
ကောင်းသော သုဘာသီတရိစာမက်လာကို အခြေခံရသောကြောင့်
ပူဇော်ထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ခြင်းမက်လာကောင်းမှ
ကို ပြနိုင်၍ သောတာပန်ဖြစ်သည့် တိုင်အောင် ချမ်းသာသူခကို
ရရှိလေသည်။

၆။ ဓလ္ထုကျင့်ခန်းဓမ္မးခွဲန်း

- က။ ဗာဟုသုစ္စ ဂါထာ ပါဌ္ဇာကို ရေး၍ ဆိုင်ရာ ဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း
ပြပါ။
- ခ။ ဗာဟုသုစ္စ ဂါထာ၌ လာသော မက်လာ (၄) ပါးကို ရောတွက်ပြ
ပါ။
- ဂ။ ဗာဟုသုစ္စ မက်လာ=စာတတ်ခြင်း၏အကျိုးနှင့် အာမာဘာတ်ခြင်း၏
အားခြုံကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြပါ။
- ဃ။ ဗာဟုသုစ္စ=ပေက်မှုပညာတတ်ခြင်း၏အကျိုးနှင့် မတတ်ခြင်း၏
အားခြုံကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြပါ။
- င။ ဘယ်လိုမက်လာမျိုးကို သုသီကိုတစိနယ်မက်လာဟု ခေါ်သနည်း။

- စ။ တပည့်ဝတ် (၅)ပါးကို ရေတွက်၍ ဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း ပြပါ။
 ဆ။ သူဘာသိတာ ဝါစာ (စကားကောင်း) မဂ်လာကို မှတ်မိသမျှ ရေး
 ပြပါ။

၆။ မောင်အေးသည် မြို့ကြီး၌ သူတော်ကောင်းကုန်သည်တစ်ယောက်၏
 သားဖြစ်၍ ဥက္ကာ်ကောင်း၊ စိတ်ကောင်းသော သူငယ်တစ်ယောက်
 ဖြစ်လေရာ (၅)နှစ်အချိုယ်ကပင် ဆရာတိုးတိုး၏ အက်လိပ်-မြန်မား
 နှစ်ဘာသာကျောင်း၌ မိဘများက ထား၏၊ သူသည် ကြီးစားသဖြင့်
 နှစ်စဉ် အတန်းတက်ရ၏၊ သူ၏ တည်တည်နှင့် အပြောကောင်းပုံစံ
 ကျောင်းသားတွေသာမက ဆရာကြီးပါ သဘောကျ၏၊ သူသည်
 အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ကို သင်ဖို့ စိတ်ကူးနေ၏၊ တတ်လည်း တစ်
 မှာပဲ၊ ထိုမောင်အေး၌ ပြည့်စုံနေသော မဂ်လာများကို “ဘုံကြော
 ပြည့်စုံသည်”ဟု အကြောင်းပြု၍ တစ်ခုစီ ရှင်းလင်းပါ။

၅။ မာတာပိတု ဥပဒ္ဒနာနဲ့, ပုဂ္ဂိုလ်ရသာ သင်္ဘော၊
အနာကုလာ စ ကမ္မာန္တာ, တော် မက်လာ·မှတ္တာမဲ့။

၅။ မိဘတိုကို ပြစ်လုပ်ကျွေးခြင်း, သားသမီးနှင့် နေ့
တိုကို ချီးမြှောက်ခြင်း, မရှုပ်မပွဲ အလုပ် လုပ်ခြင်း ဤ(၃)ပါး
သည် ကောင်းမြတ်သော မက်လာတည်း။

(“အနာကုလာ”ဟူသော ပါဋ္ဌကို “မရှုပ်မပွဲ”ဟု မြန်မာပြန်
ထား၏၊ ရှုံးက “အနောက်အယုက် မရှုံးသော”ဟု မြန်မာပြန်ကြ
သည်၊ အထက်တန်း မက်လသုတ်ကျေမှ ရင်းပြအဲ၊ ဤ ဂါထာ၌
မက်လာ(၄)ပါး တစ်နည်း၊ (၅)ပါး တစ်နည်း ခွဲသေး၏၊ (၆)ပါး
ခွဲရာ၌ သားသမီးကို ချီးမြှောက်ခြင်း, နေ့းကို ချီးမြှောက်ခြင်းဟု
ခွဲ၊ (၇)ပါး ခွဲရာ၌ အမိကို ပြစ်လုပ်ကျွေးခြင်း, အဖကို ပြစ်
လုပ်ကျွေးခြင်းဟု ခွဲ။)

[ဆောင်] မိဘကို ပြစ်လို့, သားရွှေ့သမီးမေး..... နေ့ခွဲ ချုစ်သူ
မြင့်အောင်, ချီးမြှင့်ပါလေး... မရှုပ်ပွဲ လုပ်လေကဲ့ အလုပ်၊
သုံးပါး မက်လာ မတော့, စဉ်မကွာ နောင်ခါ ပြရအောင်,
ပေါင်းစဉ်ချုပ်။

(ဤမက်လာများသည် ကလေးအရွယ်၌ ပြကျင့်ရမည်
မဟုတ်သေး၊ သို့သော် နောင်ကြီးရင့်သည်အခါ ပြကျင့်တတ်
အောင် စာအုပ်များ၌ စုပေါင်းချုပ်ထားသကဲ့သို့ ကလေးအရွယ်က
ပင် ပေါင်းစု မှတ်ထားပါဟု ဆိုလိုသည်။)

မိဘတိုအချုပ်။ မိဘတိုသည် ဖွားမြင်လာသော သားသမီး
ကို အလုန်ချုစ်ကြ၏၊ မိမိတို့ စီးပွားအခြေအနေနှင့် လိုက်အောင်
အစွမ်းကုန် ယုယာကြ၏၊ ကျို့မာအောင် စွောင့်ရှောက်ကြ၏၊

မိခင်ကား နို့မကောင်းမှာ စိုး၍ အစားရောင်ရ၏၊ နို့ရည်ဆိုသည်
မှာ မိခင်၏ ဖြူဆွဲတဲ့သောသွေးပင် ဖြစ်၏၊ မိခင်သည် ကလေးက
ပြုးတတ်တဲ့အဆွယ်ရောက်လျှင် ကလေးရွင်မြှုံးအောင် မြှုံးပေး
၏၊ ဒါက ဖေဖေခေါ်တယ်၊ ဒါက မေမေခေါ်တယ် စသည်ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ မီဘက်ကို အရှေ့ဘက်ခေါ်တယ်စသည်ဖြင့်လည်း
ကောင်း လောကဗြီးကို ပြသကြ၏၊ ထို့ကြောင့် မီဘများကို
ကလေးများ၏ လက်ခြီးဆရာဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်၊ ရင်ခွင့်
ပေါ်မှာ သိပ်၍ အိပ်ပျော်စေကြ၏၊ ရင်ခွင့်ပေါ်မှာ နေသောကလေ
ကို မြှုံးကာ ကလေးအလိုမကျ၍ ဆံပင်ဆွဲ မျက်နှာကိုလက်နှင့်
ပုတ်နေ့လျက် အချစ်မပြုယနိုင်ဘဲ တိုး၍ ချစ်ရှာကြ၏၊ ဖုံတွေနှင့်
ကစား၍ တစ်ကိုယ်လုံးပေလာသောကလေးကို အားရပါးရ ဖွံ့ဖြိုး
ကာ နမ်းရှုနိုင်ကြ၏၊ မိခင်က ကလေးများကို ကောင်းကောင်း
ယုယနိုင်အောင် ကလေးများ၏ ဖေဖေသည် ပင်ပန်းကြီးစွာ
အလုပ် လုပ်နေရှာ၏၊ (၅) နှစ်လောက် ရှိလျှင် စာသင်စေး
ကြီးသည့်အခါ မိမိတို့မှာ ရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို ခွဲဝေပေး၍
လေသည်။

မီဘကို ဖြူခြုံခြင်း။ ။ကလေးတို့သည် မီဘတို့က မိမိအကျိုး
မှာ ပြုစုထားသော ကျေးဇူးကို နားလည်ကြပြီး မီဘတို့၏ ကျေးဇူး
နှင့် ထိုက်တန်အောင် မိမိက ပြန်၍ ပြုစုလုပ်ကျေးမြှုံးအရေးက
ကလေးဖြစ်၍ မတတ်နိုင်သေး၊ ထို့ကြောင့် ကလေးနှင့်တန်အောင်
မီဘကခိုင်းသောအလုပ်ကို ခပ်သွက်သွက်လုပ်ပေးပါ၍ နေမကောင်း
လျှင် နင်းပေးပါ၊ (တော့ ကျေးဇူးဖြစ်လျှင်) အားလပ်ချိန်၊
လက်ဖက်ရည် တည်ပေးပါ၊ အိမ်၌ ရှိသော ကျွဲ့နား စသည်။

ကူညီစောင့်ရှောက်ပါ။ သမီးဖြစ်လျှင် မီးဖိုချောင်မှာ ကူညီနိုင်သမျှ ကူညီပါ။ အဝတ်ကို ကူညီလျှော်ပေးပါ။ အီမံမှာ အမှိုက် မရှုပ် အောင် သန့်ရှင်းပေးပါ။ မိဘတို့၏ အဝတ်ကို ခေါက်ပေးပါ။ မီးအိုး တိုက်တတ်အောင် သင်၍ မီးအိုးတိုက်ပေးပါ။ ဤမျှလောက် အကူ အညီ ရလျှင်ပင် မိဘကို ပြစ်လုပ်ကြွေးသောကလေးဟု ဆိုရပါပြီ။ မိဘတို့က အလွန်လိမ္မာသော သား သမီးဟု ယူဆ၍ အားရ ကျေနှပ်ကြပါလိမ့်မည်။ လိမ္မာသော သားအတွက် သမီးအတွက် မိဘများ ဂဏ်တက်ပါလိမ့်မည်။ သာယာသောအီမံဟု အီမံနီးချင်း များက အသိအမှတ် ပြကြပါလိမ့်မည်။ မိဘပြစ်သော ကလေးများ သာလျှင် အသက်ရှည်၍ ချမ်းသာ ကြီးပွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘပြစ်ခြင်းကို ကြီးပွား ချမ်းသာကြောင်း မဂ်လာတစ်ပါးဟု မှတ်သားကြပါလေ။

[ဆောင်] လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာသား၊ နှစ်ဖြာမိဘ၊ ပြစ်ကြလျက်၊ သုခွဲဗားစည်း၊ အသက်ရှည်၍၊ ချင်ကြည်သာအေး၊ အီမံလုံး မွေးအောင်၊ မောင်လေး... လိမ္မာစမ်းပါကွယ်။ (မလေး... လိမ္မာစမ်းပါကွယ်။)

သားမယားကို ချိုးမြောက်ခြင်း။ (“ပုဂ္ဂိုလ်ဘရသု သင်္ကာဟော” ပါဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ဘရှုံး သမီးကိုပါ ယူရသည်) ဤမဂ်လာလည်း ကလေးများနှင့် မဆိုင်လှသေး၊ လက်ထပ်ပြီး၍ သားသမီးရသည်။ အခါ ပြကျင့်ရမည့် မဂ်လာဖြစ်၏၊ သို့သော် “ငါကြီးရှင့်လျှင် ငါကို မိဘများက ချစ်ခင်ယုယာကဲ့သို့ ငါသားသမီးများကိုလည်း ငါက ယုယုယယနှင့် ချိုးမြောက်ရလိမ့်မည်။ ငါ၏ အနီးသည်ကို ကြီးပွား ချမ်းသာအောင် မြောက်စားရလိမ့်မည်။ ငါသည် ဤ

လောကကြီး၌ တစ်ယောက်တည်း နေရမည့်သူ မဟုတ်”ဟု စဉ်းစားကာ စီးပွားရွှေ့ကို ရှုကြနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လောက် အောင် ဗာဟုသုစ္စ သိပ္ပါမင်္ဂလာ အသက်မွေးဖို့ ပညာကိုသာ ကြီးစား၍ သင်ယူပါလော်။ (မိဘဝတ် သားသမီးဝတ်များကို အထက် ဆင့် မင်္ဂလသတ်ကျမှု ပြုမည်။)

[ဆောင်] ငါသားသမီး၊ ငါနေ့ကို၊ ငါကြီးသည်ခါ၊ ငါဖွေရှာ၍၊ ငါသာ ထောက်ပင်၊ ငါချိုးမြှင့်ဖို့၊ ငါနှင့်တော်ရာ၊ ငါပညာကို၊ ငါသာ ကြီးစား၊ ငါမနားသည်... ငါအား ငါကိုမည်တကား။

မရှုပ်မပွဲ အလွှပ်-လွှပ်။ ။လောက၌ ရှုပ်ရှုပ်ပွဲပွဲ အလုပ် လုပ်တတ်သူတွေ ရှိ၏။ ဥပမာ-ကုန်သည်အလုပ်ကို လုပ်လျှင် ဝယ်ထားသော ကုန်တွေကို ဟိုနေရာတရီး၊ သည်နေရာတရီးနှင့် အားလုံးလိုက်၍ မသိမ်းနိုင်ဘဲ စိတ်ရှုပ်စရာ ဖြစ်နေ၏။ ငွေရေးမှာလည်း ရစရာလည်း အထွေထွေ၊ ပေးစရာလည်း အစားစားနှင့် များလှုတော့၏။ တရီးကား အလုပ်နှစ်မျိုး သုံးမျိုး လုပ်ကာ မလည်ပတ်ဘဲ ရှိ၏။ တရီးမှာ ဟိုအလုပ်လည်း တစ်ပိုင်းတစ်စီ၊ အလုပ်လည်း မပြီးပြတ်နှင့် အလုပ်လုပ်ပုံ မသတ်ရပ်ချေ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုပ်ရှုပ်ပွဲပွဲ အလုပ် လုပ်ခြင်းကား မကြီးပွားနိုင်သဖြင့် အမင်္ဂလာ ဖြစ်၏။ မရှုပ်မပွဲအောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပိုင်ပိုင်နိုင် အလု လုပ်ခြင်းသာ ကြီးပွားကြောင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်လေသည်။

ဤမင်္ဂလာလည်း ကလေးများနှင့် မဆိုင်လှသေး၊ သို့သေး ကလေးများနှင့် ဓိုင်ရာဝယ် အောက်စာကို မရသေးဘဲ အထား စာ တက်ခြင်း၊ ဒီစာ မကုန်သေးဘဲ ဟိုစာတက်ခြင်း၊ စာသင်ရာ

ပျင်းရိလေးဆေးခြင်းသည် ရှုပ်ပွဲစွာ အလုပ်လုပ်ခြင်း မည်၏၊
ထိကဲသူ့ မရှုပ်မပွဲအောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း လုပ်တတ်ပါစေ၊
စာအပ်၊ ခဲတံ၊ ကျောက်တံ စသည်ကို ဟိုတစ်ပိုင်း ဒီတစ်ပိုင်း
မရှုပ်မပွဲပါစေနှင့်၊ ဝတ်ပြီး အဝတ်များကိုလည်း ရှုပ်ပွဲနေအောင်
ပစ်မထားဘဲ သန့်ရှင်းစွာ ထားပါ၊ နောက်ပိုင်း ထမင်းစားရာမှာပင်
ထမင်းစား၊ ဟင်းစား ပေနေအောင် မစားပါနှင့်၊ အရှုပ်ဆိုလျှင် ဆံပင်
ရှုပ်နေတာပင် မကောင်း၊ ခေါင်းကို စောစော ဖီးပါ၊ ဤသူ့
ငယ်ရွယ်တုန်းက ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဝါသနာပါလာသူသည် ကြီး
သည့် အခါ အလုပ် လုပ်ရာတွင် မရှုပ်မပွဲ လုပ်တတ်ပါလိမ့်မည်။

၄။ ဓလ္လကျော်ခန်းမေးခွဲ့န်း

က။ မာဘာပိတု ဥပဋ္ဌာန်-ဂါထာကို ပါ့မြို့ရေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း
ပြပါ။

ခ။ ထိဂါထာ၌ လာသော မက်းလာ(၃)ပါးကို ရေတွက်၍ (၄)ပါးတစ်နည်း၊
(၅)ပါးတစ်နည်း ရေတွက်ပြပါ။

ဂ။ မိဘတို့က ချစ်ခင်ယုယုပုံကို နားလည်သမျှ ဖော်ပြပါ။

ဃ။ ကလေးအရွယ်၌ မိဘတို့ကို ကူညီပြရနိုင်သော ကိုစွဲများကို ပြပါ။

င။ သားသမီးနှင့် ဖော်တို့ကို ကြီးသည့်အခါ ချီးမြှောက်ဖို့ရာ ကလေး
အရွယ်၌ အဘယ်မက်းလာကို ပြည့်စုံအောင်ကြီးစားထားနှင့်ရမည်နည်း။

စ။ အနာကုလာ စ ကမ္မန္တာပါ့မြို့ကို ဘယ်လို မြန်မာပြန်မည်နည်း။

ဆ။ အလုပ် လုပ်ရာ၌ ရှုပ်ပွဲနေလျှင် ထိအလုပ် ကြီးဗျားနိုင်မည်လော့
ရှုပ်ရှုပ်ပွဲပွဲ အလုပ်လုပ်ပုံကို တစ်ခုလောက် ပြပါ။

ဇ။ ကလေးအရွယ်၌ အဘယ်အလုပ်များကို မရှုပ်ပွဲအောင် လုပ်တတ်ရ
မည်နည်း။

၆။ ဒါန္မာ ဓမ္မစရိယာ စ၊ ဉာဏ်ကာန္မာ သဂ္ဗာဟော၊
အနုဝ္မာနီ ကမ္မာနီ၊ ဒတ် မဂ်လာ·မှတူမဲ့။

[ဆောင်] ပေးငွေ လျှော့ခိုးလို့၊ တရားလမ်းကျင့်ကြစေ...
မျိုးအဆွဲ အောက်မကျအောင်၊ ထောက်ပံ့ကြလေ...
အပြစ်ကင်းအလုပ်တွေ၊ လုပ်လေကဲ့အမြဲ...
မဂ်လာ လေးပါးဂုဏ်အကိုနှင့်၊
ခုလင်စွာ အခြေစိုက်ရအောင်၊ မင်းစိတ်၌၌။

၆။ စွန့်ကြပေးကမ်းလျှော့ခိုးခြင်း၊ သုစရိက်တရားကို ကျင့်ခြင်း၊ ဆွေမျိုးတို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်း၊ အပြစ်မရှိသော အလုပ်တို့ကို လုပ်ခြင်း ဤ(၄)ပါးသည် ကောင်းမြတ်သော မဂ်လာတည်း။

စွန့်ကြပေးကမ်းလျှော့ခိုး။ ။မိမိပစ္စည်းကို သူတစ်ပါးအာ စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ အများသုံးစွဲရအောင် (ပိုက်ဆံကြသလို) ကြခြင်း ပေးခြင်း၊ လောက်လောက်ငွေ ရကြအောင် ဝင့်ခြင်း၊ မိမိလက်မှုရှိသော ပစ္စည်းကို သူ့လက်သို့ တစ်ဆင့် ကမ်းလှမ်းခြင်းက ပါ့ဌ္မာလို-ဒါန္မာ+မြန်မာလို=လျှော့ခိုးခြင်းဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုသု လျှော့ခိုးရာ၌ မရှိဆင်းရသူကို ပေးကမ်းခြင်း၊ ဆင်းရသူမဟုတ်ဘ အလုပ်ကို သဘောတူ၍ ကူညီခြင်း၊ သက်သက်ကြည်ညို့ လျှော့ခြင်း၊ ချစ်လို့ ပေးခြင်းဟူ၍ (၄)မျိုး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အစားအသောက် မရှိသူကို အစားအသောက်ပေးခြင်း၊ အဝတ်မရှိသူဂါး အဝတ်ပေးခြင်း၊ အိပ်ရာ နေရာမရှိသူကို အိပ်ရာနေရာပေးခြင်း၊ ရောဂါရှိသူကို ဆေးပေးခြင်းသည် ဒါန္မာဖြစ်၏။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်စေ၊ အသင်းဖွဲ့၍ ဖြစ်စေ အများကောင်းအောင် လုပ်နေသည်။

သဘောကျသောကြောင့် ထောက်ပံ့ ကူညီခြင်းသည်လည်း ဒါနဖြစ်၏၊ အလွန်ကြည်ညိုစရာ၊ ကျေနပ်စရာ အနေအထိုင် အကျင့်ကို မြင်ရ၍ ကြည်ညိုသောကြောင့် လှူဒါန်းခြင်းလည်း ဒါနဖြစ်၏၊ ချစ်စရာကောင်းသော ကလေးများကို ချစ်မေတ္တာဖြင့် ပေး ကမ်းခြင်းလည်း ဒါနဖြစ်၏။ (ကြိုက်ချစ်၍ ပေးခြင်း၊ ကြောက်၍ ပေးခြင်း၊ ဂုဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ လာသ်ကိုလည်းကောင်း ရလို၍ ပေးခြင်းတို့ကား ဒါန မဟုတ်။)

[ဆောင်] ဆင်းရဲသောသူ၊ သနားလှူဒါ၍၊ စိတ်တူလုပ်ငန်း၊ ကူညီစမ်းလောက်းဖြောင့်တန်းသွို့၊ ကြည်ညိုစရာကို၊ ကောင်းစွာကြည်နှုံး၊ လူဗျားကွဲ့၊ အထူးမေတ္တာ၊ ချစ်စရာလည်း၊ ကြုံလာလျှင်ပေး၊ လက်မနေးနှင့်၊ ကြိုက်ပေးကြောက်ပေး၊ ဂုဏ်လာသ်တွေး၍၊ ပေးပေးသမျှ၊ ခုကာလကား၊ ဒါနစစ်လဲ၊ လွန်ဖြစ်ခဲသည်... နက်နဲ့စဉ်းစားကြစေသော်။

ကလေးများဒါန။ ။ကလေးများအချယ်၌ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဒါနကို မပြနိုင်သေးသော်လည်း မှန်စားသည်အခါ ဝင်၍ စားခြင်း၊ သူမှာ စာရေးစရာ ကျောက်တံ့ ခဲတံ့မရှိလျှင် မိမိမှာ ပို့နေ သော ကျောက်တံ့ ခဲတံ့ကို ပေးခြင်း၊ မပေးနိုင်လျှင် ခဏာဌားခြင်း၊ ဆင်းရဲသူတို့ကို တွေ့လျှင် တစ်ပြား နှစ်ပြား တစ်ပဲ တစ်မူးစသည် ပေးခြင်း၊ အိမ်၌ အတောင်းလာသူတို့ကို ထမင်းပေးခြင်း၊ ဆန်ပေးခြင်း၊ အကျိုး လုံချည်အဟောင်းပေးခြင်း၊ စောင်ပေးခြင်း၊ ကူးကြီး ရရန်းကြည်ညိုစရာ ဆွမ်းခံလာသော သံယာတော်များကို ရို့သေ စွာ ဆွမ်းလောင်းခြင်း၊ တတ်နိုင်လျှင် ဟင်းထည့်ခြင်းများသည် ကလေးဘဝ၌ ပြထိုက်သော(ပြုလည်း ပြနိုင်သော)ဒါနဖြစ်သည်။

ဤသို့ ဒါနပြုလေ့ရှိသော ကလေးကို ကလေးချင်းလည်း ချစ်ခဲ့၏၊ လူကြီးများလည်း ချိုးမွမ်း၏၊ သူ၏ဒါနကို သုံးစွဲရသူတို့က “ချမ်းသာပါစေ”ဟု မေတ္တာပို့ကြ၏၊ မေတ္တာပို့သူများလျှင် ချမ်းသတတ်၏၊ သူတစ်ပါး ချမ်းသာစေကြောင်း စိတ်ကောင်းထားရွန့်ကြ ပေးကမ်း လျှော့ဒိန်းနေသူသည် ဤဘဝ္မာပင် လူချမ်းသဖြစ်တတ်၏၊ နောက်ဘဝ္မာကား မှချ ချမ်းသာသူ ဖြစ်ရမည့် ထိုကြောင့် “ဒါနကို ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း မင်းလသုတေပါး”၊ ဟောထားတော်မူပေသည်။

တရားကျော်ခြင်း။ ၃ဒါနအားကောင်းသော အလျှော်ရှင်ကြီးမဖြစ်သော်လည်း တရားမကျင့်လျှင် အင်္ဂါမစုံသူကဲ့သို့ မင်းလသာမသေး၊ ထို့ကြောင့် တရားကို ကျင့်မှ မင်းလာပြည့်စုံ၍ လောက်လူကြီးလူကောင်း၊ ကလေးကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်မည်၊ နေရာဝယ် မတရားနှင့် တရားကို ခွဲခြားနားလည်ပါစေ။

၁။ (က) သူ.အသက် သတ်ခြင်း၊ သတ်ဖို့ကြံခြင်း၊ သတ်ဖို့အပေးခြင်းသည် မတရား။

(ခ) သူ.အသက် မသတ်ခြင်း၊ သတ်ဖို့ မကြံခြင်း၊ သတ်အားမပေးခြင်း၊ သူ.ကို သနားခြင်း၊ မေတ္တာထားခြောင့်ရောက်ကူညီခြင်း၊ အားငယ်နေလျှင် အားပေးနိုင်သည် တရား၏။

၂။ (က) သူ.ညစ္စာကို ခိုးခြင်း၊ ခိုးဖို့ကြံခြင်း၊ ခိုးဖို့ ဓားပြတို့၊ သူပုန်းထဖို့ အားပေးခြင်းသည် မတရား။

(ခ) မခိုးခြင်း၊ ခိုးဖို့ မကြံခြင်း၊ တိုက်ဖို့ လူဖို့ အားမပေးခြင်း၊ သူပုန်မထဖို့ ဟောပြောဆုံးမ နားချခြင်းသည် တရား၏။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် “လူဗာလတို့ အလုပ်သည် မတရား၊ သူတော်ကောင်း ပဏီတတို့ အလုပ်သည် တရား၏”ဟု ခဲ့ခြား မှတ်သား၍ တရားဘက်ကို ပြော၍ အားပေး ကူညီခြင်းသည် တရားကျင့်ခြင်း မည်၏။

ကလေးများ တရားကျင့်ခရာ။ ။ကလေးအချယ်၌ ကြီးကြီး ကျယ်ကျယ် တရားမကျင့်နိုင်သော်လည်း ကလေးချင်း ရန်ဖြစ်လျှင် မြောက်မပေးခြင်း၊ ရန်မဖြစ်အောင် ပြောနိုင်လျှင် ပြောပေးခြင်း၊ သူတို့ရန်ကို ဖျဉ်သည့်အတွက် မိမိ ထိခိုက်ပုံ(ရိုက်မိပုံ)မရလျှင် ရန်ဖျဉ်ပေးခြင်း၊ ခွေးနှစ်ကောင် ကိုက်ရာ၌ ရှူးတိုက်မပေးဘဲ ရေလောင်းပေးခြင်း၊ တိရှစ္ာန်ကလေးများကို ကယ်ဆယ်ပေးခြင်း၊ သူက မသိ၍ မေးလာလျှင် ကောင်းကောင်း ပြောပေးခြင်း ဤသို့ စသော အကျင့်များသည် တရားကျင့်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တရားကျင့်ခြင်းသည် လူတိုင်းက ချစ်ခင်၍ ကြီးပွားချမ်းသာ ကြောင်း မဂ်လာတစ်ပါး ဖြစ်ပေသည်။

အဆွဲမျိုးအထောက်ပုံး။ ။အခြားအရပ်၌ ဆင်းရဲ၍ မိမိအထံ အားကိုးလာသော ဆွဲမျိုး၊ မိမိ အနီးအပါးမှာပင် ဆင်းရဲနော၍ မိမိကို မှုံးခိုးသော ဆွဲမျိုးများကို အဝတ်အစား ပေးခြင်း၊ အရင်းနှီးပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ထောက်ပုံခြင်းသည် လောက၌ လူကြီးလူကောင်းပါသ၍ လူရှိသေခံရသောကြောင့် မဂ်လာတစ်ပါးဖြစ်၏။

ကလေးများအရွယ်၌ကား ဆင်းရဲသော ဆွဲမျိုးကလေးများကို
ကျောင်းသွားရာ၌ အတူခေါ်၍ သွားခြင်း၊ မျှနှုန်းဝယ်စားသည့်အခါ
သူ့ကို ပေးခြင်း၊ ကျောက်တဲ့ ခဲတံ ဝယ်ပေးခြင်း၊ အားမင်ယို့ရန်
အားပေးခြင်း၊ ဆင်းရဲမှန်း သိ၍ တဗြားကလေးများက နှိမ်လျှင်
မိမိကဝင်၍ မနိမ်အောင် ပြောခြင်းများသည် ဆွဲမျိုးကို ထောက်ပံ့
ခြင်းတည်း၊ ဤသို့ ထောက်ပံ့သော အစ်ကို အစ်မကို ဆွဲမျိုး
ကလေးများက ချစ်၏၊ ကူညီစရာရှိလျှင် ကူညီ၏၊ မိမိက
ငယ်လျှင်လည်း ဆင်းရဲသော ဆွဲမျိုး အစ်ကို အစ်မတို့က ပြန်၍
စောင့်ရှောက်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆွဲမျိုးချင်း ထောက်ပံ့ခြင်းသည်
အလွန်အားရှိသော မဂ်လာတစ်ပါး ဖြစ်၍ ကြီးစား ထောက်ပံ့က
ပါလေ။

အပြစ်ကင်းသောအလုပ်။ ။မင်းပြစ်လည်း မရှိ၊ အကုသိုလ်
အပြစ်လည်း မရှိသော အလုပ်ကို “အပြစ်ကင်းသောအလုပ်”ဟု
ခေါ်၏၊ ဥပုသံစောင့်ခြင်း၊ အရိပ်ခိုရအောင် သစ်ပင်စိက်ခြင်း၊
ရေအိုးစင် တည်ခြင်း၊ လမ်းပြင်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ရေး အသင်းဖွဲ့ခြင်း၊
တရားသော ရောင်းဝယ်ရေး(သမဝါယမ)အသင်းဖွဲ့ခြင်း စသော
အလုပ်များတည်း၊ ကလေးအရွယ်၌ ထို အလုပ်များကို မလုပ်
နိုင်သေး၊ ကလေးနှင့် တန်သော အပြစ်ကင်း အလုပ်များကား-
ကျွန်းမာအောင် ကစားခြင်း၊ ကစားရာ၌ တစ်ယောက်နှင့်တစ်
ယောက် ညာတာခြင်း၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ချွေတာစုဆောင်း
ရေးအသင်းဖွဲ့၍ တစ်နေ့တစ်ပြားကျွန်းခြင်း၊ ထိုစွဲငွေများသည့်အခါ
တပျော်တပါး ဘုရားသွား၍ ပန်းလှု၍ခြင်း၊ မရှိဆင်းရဲသူတုံးအား

ထိရေဖွင့် ကောင်းစွာကျေးခြင်း၊ ဆေးရုံ အနူရုစသည်မှာ လူခြင်း၊
ကျောင်း၌ ကစားစရာ ဝယ်ခြင်း၊ ကျောင်း၌ မရှိဆင်းရသူများကို
စာအုပ် ခဲ့တဲ့ ကျောက်တဲ့ ဝယ်ပေးခြင်း၊ အိမ်မှာလည်း မောင်နှမ
တစ်စု ထိကဲသို့ စုပေါင်းကစားခြင်း၊ မုန်ဗိုးစုခြင်း၊ စုငွေကို ရှုံး
နည်းအတူ အသုံးချခြင်း၊ ဘုရားစင်ရှုံးတစ်ယောက်က တံမြက်
လည်းလျှင် တစ်ယောက်က ရေလဲခြင်း၊ တစ်ယောက်က ပန်းလဲ
ခြင်း၊ သောက်ရေအိုးကို သန့်ရှင်းစွာ ထား၍ ရေထည်ခြင်း၊ ရေ
ခွက်ကို ဆေးကြော ပွဲတိတိက်ခြင်း စသည်ဖွင့် တစ်အိမ်လုံး
ကျက်သရေ မက်လာရှိအောင် အပြစ်ကင်း၊ ကောင်းကျိုးရ အလုပ်
များကို လုပ်ကြပါလေ။

[ဆောင်] အကုသိုလ်ပြစ်၊ မင်းအပြစ်နှင့်၊ စင်စစ်ဝေးခြား၊ အလုပ်များ
ကို၊ ကြီးစားမယုတ်၊ ကောင်းပြုလုပ်က၊ အလုပ်ကြောင့်သာ၊
မက်လာ၊ မောင့်မှာ တိုးလိမ့်မည်။

၈။ ဓလ္ထုကျင့်စန်းစေးခွဲန်း

- က။ ဒါန္ဂုဂါတာကို ပါဋ္ဌလို ရေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကို ပြပါ။
- ခ။ ဒါန္ဂုဂါတာလာ မက်လာ(၄)ပါးကို ရေတွက်ပြပါ။
- ဂ။ ကလေးဘဝ၌ ဖြစ်နိုင်သော ဒါန်ကို ပြ၍ ထိုဒါန်၏ မက်လာဖြစ်ပုံကို
လည်း ပြပါ။
- ဃ။ တရား-မတရားကို (၃)မျိုးစီမံ့ပြ၍ တရားသဖြင့် ပြကျင့်မှုကို ပါဋ္ဌလို
မည်သည့်မက်လာ ခေါ်သည်ဟု ပြပါ။
- င။ လေးဘဝ၌ အွေမျိုးကလေးချင်း ထောက်ပုံကူညီပုံကို (၄-၅)မျိုးများ
ပြပါ။

စ။ ဆွဲမျိုးချင်း ထောက်ပံ့သဖြင့် အကျိုးရှိပုံကို ပြပါ။

ဆ။ အဘယ်အမှုကို အပြစ်မရှိသော အမှုဟု ဆိုသနည်း၊ ကလေးဘဝ၌
ဖြစ်နိုင်သော အနေဖြေကမ္မတို့ကို (၄-၅)မျိုးမျှ ပြပါ။

၆။ မောင်အေးသည် နံနက်စောစော ထ၍ ဘုရားရှိခိုး၏၊ ဘုရားရှိခိုးပြီး
နောက် ဗြိဇ္ဇာန် ကြွလာသော သံယာတော်များကို ဆွမ်းလောင်း
၏၊ ဆွမ်းလောင်းပြီးနောက် သူ၏ ညီငယ် နှမငယ်များကို စောင့်၍
ကျောင်းခေါ်သွား၏၊ လမ်း၌ ဈေးသည် အမယ်ကြီးကို သနားသော
ကြောင့် (၂)ပြားဖို့ ဝယ်၍ (၁)ပဲ ပေးထားခဲ့၏၊ ကျောင်းရောက်သည့်
အခါ ကျောင်းသားအများစုံသူ့ထဲမှာ (၁)ပြားထည့်၏၊ နှေ့လယ်၌
သရေစာ စားချိန်မှာ သူများသဲ အနားက ပိုက်ဆံမရှိ၍ ကြည့်နေ
သော ကလေးကို ဝယ်ပေးလိုက်၏၊ ဆရာကြီးသိ၍ ခေါ်ပြီးလျှင်
“မောင်အေး- ငါတပည့်တော့ ချမ်းသာအံ့မှာပဲ၊ ပညာကို ကြိုးစား
သင်နော်”ဟု ပြော၍ သူသောက်မည့် ကော်ဖိတစ်ခွက်ကို မုန့်တစ်ရှက်
ပါ ပေး၏၊ “ကျွန်ုတ် မဆာပါဘူး ဆရာကြီး”ဟု ပြော၏၊ အတင်း
ပေး၍ မုန့်တစ်ရှက် စားလေသည်။ မောင်အေးမှာ အဘယ်မဂ္ဂလာများ
အဘယ့်ကြောင့် ပြည့်စုပါသနည်း၊ ထိုမောင်အေးကို ကျောင်းသား
များက မုန်းမည်လား။

၇။ အာရတီ ဝိရတီ ပါပါ, မန္တပါနာ စ သံယမော
အပွဲမာဒေါ စ ဓမ္မသု, စတဲ့ မဂ်လာ·မှတ္တာမဲ့။

၇။ မကောင်းမူမှ စိဇ်ဖြင့် ရှောင်ခြင်း(အာရတီ), ကိုယ် နှုတ်
တို့ဖြင့် ရှောင်ခြင်း ဝိရတီ(၁)ပါး၊ သေရည် အရက်သောက်စား
ခြင်းမှ စောင့်စည်းခြင်း(၁)ပါး၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့ခြင်း
(၁)ပါး၊ ဤ (၃)ပါးသည် ကောင်းမြတ်သော မဂ်လာတည်း။

(သေရည် အရက်ဟူရနှု ဘိန်း၊ ကဇော်, လျှော့စာတို့ကိုလည်း
သဘောတူပင် ယူကြသည်။)

[နေဆာင်] မကောင်းဆုံး ထိအယုတ်ကိုလ, စိတ်ကိုယ်နှုတ်ရှောင်ခွာဖယ်၊
ဘိန်း ကဇော် လျှော့စာနှင့်, သေရည်ပါ အရက်များကို
သောက်စားနှင့်ကွယ်၊
တရားနှင့် ဆိုင်ရာဝယ်, မေ့တယ်လို့ ရှိဘူး၊
မဂ်လာသုံးပါး ခြေရုကာတော့, ရန်မာန်ပါ ဘယာဝေးရမယ်,
အေးမြတ်ည်နှုံး။

မကောင်းမူမှ ရွှောင်ခြင်း

မကောင်းမူ။ ။သူ.အသက် သတ်မူ, သူ.ညစ္စာ ခိုးယူ လိမ့်ယူ
သာယူ ဖုံးစုက်ထားမှု, သူ.မယားနှင့် ပျော်ပါးမူး, လိမ့်ပြောမူး,
တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မတဲ့အောင် ရန်တိုက်မူး, ဆဲမူး,
အပျက်အချော် သရော်ပြောင်လျှောင်မူး,(အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်
သူများ ဆင်းရဲအောင်, မခံချင်အောင် ပြုမူ ပြောမူများသည်)
“ပါပါ-မကောင်း-ယုတ်မာမူ” တည်း။

ရွှောင်ပုံး။ ။ငါတို့ အမျိုးသည် သူ.အသက်ကို သတ်တဲ့အမျိုး
မဟုတ်, သူ.ညစ္စာကို ခိုးတဲ့အမျိုး မဟုတ်, သူ.မယား သူ.လင်နှင့်

ပျော်ပါးတဲ့အမျိုး မဟုတ်, (ကိုယ့်မယား ကိုယ့်လင်ရှိလျက် တခြား (မိန့်းမ) ယောက်ဗားနှင့် ပျော်ပါးတဲ့အမျိုး မဟုတ်၊ ဤသို့ စိတ် ကောင်း စိတ်မြတ်ထား၍ ထိုမကောင်းမှု၌ စိတ်မျှ မဖြစ်အောင် ရှောင်ခြင်းသည် “ပါပါ အာရတီ=မကောင်းမှုမှ စိတ်ဖြင့် ရှောင် ပြုး” မည်၏၊ ထိုမကောင်းမှုကို ပြုခွင့်ကြံးလာလျှင်၊ ပြောခွင့် ကြံး လာလျှင် မပြုဘဲ၊ မပြောဘဲ ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ခြင်းသည် “ပါပါ ဝိရတီ=မကောင်းမှုမှ ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ခြင်း” မည်၏၊ ကလေး များ အရွယ်၌ ပိုးမွားကလေး ငှက်ကလေး များကို သတ်ချင်တတ် ၏၊ လိမ်ပြောချင်၊ ညာချင်တတ်၏၊ အမြဲ သတိထား၍ မသတ်မီ အောင်၊ မလိမ်မီအောင် ရှောင်ကြပါလေ။

သေရည် အရက်မသောက်ခြင်း။ ။ ဤမင်္ဂလာကား ကလေး များ၌ အမြဲ ပြည့်စုံနေပါပြီ၊ သို့သော် ကလေး များ၏ တစ်အိမ်လုံး ပြည့်စုံဖို့ အရေးကြီးရကား ဤဝါဒ္ဓကလေးကို အိမ်မှာ မကြာခဏ ဖတ်ကြပါလေ။

ရှေးအခါ့၌ သေရည် အရက် ကို သောက်စားလေ့ ရှိသော ရှင်ဘုရင်တစ်ပါး ရှိလေ၏၊ ထိုရှင်ဘုရင်သည် အသားမပါလျှင် ပွဲတော်တည်၍ မဖြစ်၊ (ထမင်း မစားနိုင်၊) တစ်နှေ့သောအခါ အရက်သောက်ပြီးလျှင် ရှင်ခွင်ထက်၌ သားတော်ကလေး ထား၍ နေစဉ် အသားမပါသော ပွဲတော်ထမင်းကို ဆက်သလေရာ လွန်စွာ စိတ်ဆိုးသောကြောင့် သားကလေးကို သတ်၍ အမြန် ချက်စေလေ သည်၊ သို့သော် အရက်မှာ ပြောသောအခါ သတိရ၍ လွန်စွာ ဝမ်းနည်းခြင်း ဖြစ်ရရှာလေသည်၊ ရှင်ဘုရင်မှာ ဝမ်းနည်းရုံသား သားကလေးကား မပြန်လာနိုင်ရှာတော့ပြီ။

ဝတ္ထုမှတ်ချက်။ ။ဤဝတ္ထု၌ ရှင်ဘုရင်သည် အရက်မသောက်ဘဲ နိဂုံစိတ်အတိုင်းသာဆိုလျှင် သားတော်ကို သတ်ဖို့မဆိုထားဘို့၊ အခြားရန်သူက အသတ်လာစေကာမူ မိမိအသက်နှင့်လျှော့ခဲ့ကြီး ခုခံမည်သာတည်း၊ အရက်သံသာက်ထားသောကြောင့်သာ နိဂုံစိတ်ပျောက်၍ ချစ်လှစွာသော သားတော်ကလေးကိုပင် သားတော်မှန်းမသိနိုင်အောင် ဖြစ်ရရှာလေသည်၊ ဤမျှလောက် နိဂုံစိတ်ပျောက်စေနိုင်သောကြောင့်ပင် တချို့အရက်သမားသည် မိဘကိုလည်း ရိုက်နှုက်နိုင်၏၊ ချစ်မယားကိုလည်း ရိုက်နှုက်ရက်ကြော်၏၊ လူလယ်ခေါင်းမြှု အဝတ်ကို ချွတ်၍ သွားပံ့ကြ၏၊ မကြားကောင်းမနာသာဆဲပံ့ကြ၏၊ အရက်သံသာက်ပြီးသည့်အခါ သူ့မယားဟု သတိမထားနိုင်ဘဲ အတင်းကြပံ့ကြ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအရက်သမားကို အလုပ်ကြီး အကိုင်ကြီးမြှု ရာထူးပေး၍ မထားပံ့ကြပေ။

ဤသို့ မကောင်းမှုဟူသမျှကို ပြုလေ့ရှိသူသည် ယခုဘဝ္မာပို့ပင် ထောင်ကျရ၏၊ မင်းပြစ်မင်းဒဏ် ခံရ၍ ဥစ္စာဆုံးရုံးရ၏၊ ထိုမကောင်းမှုကို စုဆောင်းပြီးလျှင် အသက်တို့တို့နှင့် လူဘဝကိုစွန်၍ ငရဲသို့ သွားရရှာလေ၏၊ ငရဲမှ တက်လာခဲ့သော် အရှုံးအနှစ်းဘဝများစွာဖြင့် ကျက်သရေမင်္ဂလာ ကင်းမဲ့စွာ နေရရှာလေသည်၊ ထိုကြောင့် သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းသည် ယခုဘဝ၊ နောက်ဘဝအတွက် ဒုက္ခများကြောင်း မကောင်းသော အမင်္ဂလာဖြစ်၏၊ အလုပ်ချုပ်း တူလျှင် သေရည် အရက် သောက်သူနှင့် မသောက်သူ နှစ်ဦးတွင် မသောက်သူက သာ၍ ကြီးပွားရမည်သာတည်း၊ ယခုကာလျှော့ အရက်သောက်မှုကို အပြစ်ကြီးတစ်ခုဟု မယူဆကြသော်လည်း လူကောင်းရွေးသည့်အခါ၌မှ “သူကတော့

အသောက်အစား၊ အကစား မလုပ်ဘူး ”ဟု ဂုဏ်တစ်ခု အဖြစ်ဖြင့်
ကား ထည့်သွင်းရွှေးချယ်ကြပါသေးသည်။ ထိုကြောင့် “သေရည်
အရက်သောက်ခြင်းမှ ရှေ့ခြင်းကို ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း
ကောင်းသော မက်လာတစ်ပါး” ဟု ဟောထားတော်မူပေသည်။

၉၃ အိန္ဒိယလမ္မား။ ။ကလေးများနှင့် ဆိုင်ရာ ကုသိလ်များကို
မမေ့သ မှန်မှန်ပြုပါ။ နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ ထလျှင်ထခြင်း
မျက်နှာသစ် ခေါင်းဖီး၍ ခဏလောက် ဘုရားရှိခိုးပါ။ ပန်းပင်
ကလေးများ ရှိလျှင် ပန်းတစ်ပွင့်ဖြစ်စေ ဆွတ်ခုံး၍ ဘုရားကို
မှန်းပြီး ပန်းလှုပါ။ ကျောင်းသွားခါနီး၌ လူကြီးများကို “ကျွန်တော်
ကျောင်းသွားပါမည်” ဟု တိုင်ပါ။ ကျောင်းရောက်လျှင် ဆရာကို
အရိအသေ ပြုပါ။ ပြန်ခါနီးလည်း အရိအသေပြု၍ အိမ်ပြန်ရောက်
လျှင် လူကြီးများကို “ဖေဖေ၊ မေမေ (ငွေးငွေး) ကျောင်းက ပြန်လာ
ပါပြီ” ဟု ပြောပါ။ အဝတ်လဲ၍ စားသောက်ပြီးနောက် အချိန်ကျ
လျှင် စာဖတ်ပါ။

အိပ်ခါနီးသော် ဘုရားရှိခိုးပါ။ မိမိကို စောင့်ရှေ့က်သော မိဘ၊
ဘိုးဘွား၊ အစ်ကို၊ အစ်မ၊ အဒေါ်၊ အရိုး၊ ဦးကြီး၊ ဦးလေး စသော
ဆွဲမျိုးများကိုလည်းကောင်း၊ ဆရာကိုလည်းကောင်း နာမည်
ခေါ်၍ “ဖေဖေ ကျွန်းမာ ချမ်းသာပါစေ၊ မေမေ ကျွန်းမာ ချမ်းသာ
ပါစေ” ဟု တစ်ယောက်စီ မေတ္တာပို့ပါ။ ထို့နောက် “ငါကို စောင့်
နေသော နတ်မင်းများ ကျွန်းမာချမ်းသာကြပါစေ၊ အားလုံး
သတ္တဝါများ ကျွန်းမာချမ်းသာကြပါစေ” ဟု မေတ္တာပို့၍ အိပ်ပါ။
ကလေးများကို နတ်ကောင်းများက အိပ်ပျော်နေတုန်းမှာလည်း
စောင့်ရှေ့က်နေပါလိမ့်မည်။

တရားကြောင့် အစောင့်ရပုံ။ ။ရှာပြုဟိုမြို့၌ထင်းခုတ်သမား
တစ်ယောက်သည် သားကလေးနှင့်အတူ မြို့မှ ထွက်၍ ထင်းခုတ်
သွားလေ၏၊ ဉာဏ်စောင်းအချိန်ဝယ် ထင်းတို့ကို လူည်းဖြင့်
ဆောင်ယူခဲ့လေ၏၊ မြို့နားရောက်သည့်အခါ နွားများသည်
အတင်းရန်း၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ပြီးလေ၏၊ ဖခင်သည် သားငယ်
ကို လူည်းအနားမှာ ထားခဲ့၍ နွားများကို ဖမ်းဖို့ရန် လိုက်သွား
လေ၏၊ နွားများကို ဖမ်း၍ ပြန်လာသည့်အခါ မြို့တံ့ခါးပိတ်ပြီ
ဖြစ်၍ မထွက်နိုင်ဘဲ အဖေတကွဲ သားတကွဲ နေရရှာလေသည်။

သားကလေးသည် အဖေသင်ပေးထားသော “ဗုဒ္ဓိ မေ
သရဏံ အညံ နတ္တိ”၊ ဓမ္မာ မေ သရဏံ အညံ နတ္တိ၊ သံယော
မေ သရဏံ အညံ နတ္တိ”ဟူသော စကားကို ရွတ်ဆိုရင်း အိပ်ပျော်
သွားရှာလေသည်၊ (ထိပါဋ္ဌ၏ မြန်မာလိုကား “ဘုရားသည် ငါ၏
ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏၊ ငါမှာ ဘုရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်စရာ မရှိ၊
တရားသည် ငါ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏၊ ငါမှာ တရားမှတစ်ပါး
ကိုးကွယ်စရာ မရှိ၊ သံယာတော်သည် ငါ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏၊
ငါမှာ သံယာတော်မှတစ်ပါး ကိုးကွယ်စရာ မရှိ”။)

ညှိအခါ၌ နတ်ဘီလူး၊ ပြီတဲ့၊ တစ္ဆေးတို့သည် အစာရှာ လှည့်
လည်လေ့ရှိရာ ထိနေရာသို့ ဘီလူးနှစ်ယောက်ရောက်လာလေသော်
ဘီလူးတစ်ယောက်သည် ကလေးကို ဆွဲလေ၏၊ ကလေးသည် သူ

ရွတ်နေကျ တရားကို “ပုံဖွဲ့ မေ သရဏံ အညံ နထိ”ဟု ယောင်၍
ရွတ်လိုက်၏၊ အတူပါသော ဘီလူးသည် ဘုရားကြည်ညီသူဖြစ်၍
ကလေးကို လွတ်ပစ်ရန် ပြောပြီးလျင် ထိကလေးကို သူကပင်
စောင့်ရှောက်၍ အစားအသောက်များကို ရှာဖွေ ကျေးလေသတဲ့။

ဝတ္ထုမှတ်ချက်။ ။ဤဝတ္ထု ကလေးသည် ကုသိုလ်ရသော
တရားစကားကို မမေ့သည့်အတွက် ဘီလူးဆွဲ၍ သေရမည့်ဆဲဆဲ
လွတ်ခဲ့ရ၏။ ဤသို့ တရားကို သတိရ၍ဖြစ်စေ၊ ဘုရား သံယာ
တော်ကို သတိရ၍ဖြစ်စေ ဘေးအန္တရာယ်မှ လွတ်ရသော ဝတ္ထုတွေ
များစွာ ရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် “ကုသိုလ်တရား၌ မမေ့မှုကို
ချမ်းသာကြောင်း မဂ်လာတစ်ပါး”ဟု ဟောထားတော်မူပေသည်။
ဤဂါထာ၌လာသော မဂ်လာ(၃)ပါးသည် ယခုဘဝ၌ပင် ဘေး
အန္တရာယ်ကင်းကြောင်း မဂ်လာများ ဖြစ်၏။ ထိုမဂ်လာများ မရှိ
သောကြောင့် အပြန်အလှန် သတ်ကြ ဖြတ်ကြ ထောင်တန်းကျကြ
နှင့် ဆင်းရဲရသူတွေကို မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း “ငါတို့တော့ ဤ
မဂ်လာ(၃)ပါးလုံး ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားရမည်”ဟု အဓိဋ္ဌာန်
ပြကြပါလေ။

(ခဲ့ခဲ့မြိမ် စိတ်ထားခြင်းကို “အဓိဋ္ဌာန်”ဟု ခေါ်သည်။)

၉။ ဓလ္ထကျော်ခန်းမေးခွန်း

- က။ အာရတီ ဝိရတီ ပါပါ-ဂါထာကို ရေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း
ရေးပါ။
- ခ။ ဤဂါထာလာ မဂ်လာ(၃)ပါးကို ရေတွက်၍ အာရတီနှင့် ဝိရတီ အထူး
ကို ပြပါ။
- ဂ။ “မဇ္ဇာဖါနာ”၌ သေရည် အရက် သောက်မူအပြင် အဘယ်စားသောက်မူ
များကိုလည်း ယခုကာလ ယဉ်ကြသေးသနည်း။
- ဃ။ “ပါပါ”အရ မကောင်းမူတိုကို (၄-၅)မျိုးမျှ ပြ၍ ထိမကောင်းမူမှ
စိတ်ဖြင့် ရှောင်ပုံ၊ ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ပုံကိုလည်း ပြပါ။
- င။ သေရည် သေရက်သောက်၍ ယခုဘာဝ၌ ဖြစ်တတ်သော အပြစ်များကို
(၄-၅)မျိုးမျှ ပြပါ။
- စ။ သေရည် သေရက်သောက်၍ မကောင်းမူ ပြသူသည် သေသည့်အခါ
အဘယ်မှာ ဖြစ်ရ၍ လူဘဝ ရလျှင် ဘယ်လိုလူမျိုး ဖြစ်တတ်သနည်း။
- ဆ။ ကုသိုလ်တရား မမေ့သော ကလေးဝါး၌ သူရွှေတ်ဆိုသော ပါ့၌နှင့်
မြန်မာကို ပြပါ။
- ဇ။ ဤ ဂါထာလာ မဂ်လာ(၃)ပါး မရှိသူတို့မှာ ယခုဘာဝ၌ ဘေးရန်
အန္တရာယ်များ ဖြစ်တတ်ပုံကို ပြပါ။

၈။ ဂါရဝေ၏ စ နိဝါတော စ, သန္တိန္တိ စ ကတည့်တာ၊
ကာလေနှင့် ဓမ္မသာဝန်, မဲတ် မင်္ဂလာ.မှတ္တာမဲ့။

၉။ ရိုသေလေးစားထိုက်သူကို ရိုသေလေးစားခြင်း, ကိုယ့်
ကိုယ်ကို နိမ့်ချခြင်း, တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း, သူ့ကျေးဇူးကို
သိတတ်ခြင်း, သင့်လျော်သောအခါ တရားနာခြင်း ဤ (၅)ပါး
သည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတည်း။

[ဆောင်] လေးစားဖွယ်, ဂုဏ်ကြွယ်မြင့်လျှင်လ, လေးစားသင့်ပေတယ်၊
ကိုယ့်ကိုယ်ကို မာန့စွယ်ကျိုးအောင်, ချို့နှိမ်ချကွယ်၊
ရောင့်ရဲလွယ်-ဆာမကျယ်နှင့်မေ့သား၊
ကျေးဇူးကို ဖုန်ဖန်တင်လို့, ချိန်တန်လျှင် နာတရားရယ်နှင့်,
ငါးပါးစုံ မင်္ဂလာပွားရအောင်, မင်းသတိထား။

ရိုသေလေးစားခြင်း။ ။ရိုသေခြင်းဟူသည် လေးလေးစား
ပြခြင်း, ကရိုက်ခြင်းတည်း။ လေးစားထိုက်သူများကား-ကောင်းစွဲ
ကျင့်သောရဟန်း, ဆရာ, မိဘ, ဘိုးဘွား, ဘကြီး, ဦးကြီး, ဘထွေး
ဦးလေး, အဒေါ်, အရိုး, အစ်ကို, အစ်မတို့နှင့် မိမိထက် အသက်
ကြီးသူ, ဂုဏ်ကြီးသူများတည်း။ ထိုသူများကို လမ်းဆုံးနေလျှင်
လမ်းရောင်ပေးခြင်း, မိမိထိုင်နေတုန်း သူတို့လာလျှင် ထိုင်ရာ၄
ထပေးခြင်း, မီးရထား သဘော် မော်တော်ကား စသည်၌ သူတို့
ထိုင်စရာ နေရာမရှိလျှင် မိမိနေရာကို ဖယ်ပေးခြင်း, လူကြီးများ
အနီးမှ ဖြတ်သွားစရာရှိလျှင် ခပ်ရှိရှိ(ကုန်း၍)သွားခြင်း, တစ်ဗို့
တစ်ခုပေးစရာ ယူစရာရှိလျှင် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် လေးလေးစား
ပေးခြင်း ယူခြင်း, ထိုသူများ၏ အပေါ်၌ ကျော်၍ တစ်စုံတစ်ခုတဲ့
မယ့်ခြင်း မပေးခြင်း, မရောင်သာ၍ ကျော်ယူ ကျော်ပေးရလျှော့။

“ကန်တော့ပါ”ဟု ခွင့်တောင်း၍ ယူခြင်း၊ ပေးခြင်း၊ အိပ်ပျော်နေလျှင် ကျော်မသွားခြင်းများသည် ရှိသေလေးစားခြင်း မည်၏။

အသက်ငယ်သော်လည်း မိမိထက် ရှာက်ကြီးသူ၊ ရာထူးကြီးသူ၊ စံည်းစိမ်ကြီးသူများနှင့် အလုပ်အကိုင် ဆက်သွယ်ရာ၌ ပေါ့ပေါ့ ဆဆမလုပ်ဘဲ လေးလေးစား လုပ်ခြင်း၊ လက်အပ်ချိခြင်း၊ ဆလ်ပေးခြင်း၊ ကျွန်တော်၊ တပည့်တော်၊ ခင်များ၊ လူကြီးမင်း၊ ဆရာ၊ အရှင်ဘုရား စသည်ဖြင့် သင့်တော်သလို ခေါ်ပြာခြင်းများ သည် လေးစားခြင်း၊ ရှိသေခြင်း မည်၏။ (အသက်ငယ်၍ ရာထူး ပုည်းစိမ်ကြီးသူကို ရှိသေလေးစားရသူကဲသို့ ရာထူးစည်းစိမ်ကြီးသူကဲလည်း မိမိထက် အသက်ကြီး၍ ရာထူးငယ်သူ၊ ဆင်းရဲသူ များကို ပြန်၍ ရှိသေလေးစားရမည်၊ ရဟန်းများ၌ မိမိအရင် ရဟန်းပြုသူကို “သိက္ခာ=အကျင့်ကြီးသူ”ဟု ခေါ်၏၊ ရှာက်ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ သိက္ခာငယ်က သိက္ခာကြီးသူကို ရှိသေလေးစားရသည်။)

[အောင်] မိဘဆရာ၊ ဉာဏ်ဘန့်၊ သိက္ခာ ရှာက်ကြီး၊ အသက်ကြီးကို၊ ထုနီးတွေ့က၊ ရှိသေကြ၊ ဂါရဝေမဂ်လာခေါ်။

မဂ်လာဖြစ်ပုံး။ ။ဆရာမိဘ စသူများကို မရှိသေ၊ မလေးစားသူသည် ဆရာ မိဘစသူတို့၏ ပြောဆို ဆုံးမခြင်းကိုလည်း နာယူမည့်သူ မဟုတ်၊ ရှာက် ရာထူးကြီးသူကို မလေးစားသူသည် ထိုရှာက်ကြီးသူများ၏ ချီးမြောက်ခြင်းကို ခံရမည်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူမှာ လောကကြီးမွားရေးမှ ဆုတ်ယူတ်သဖြင့် လေးစားထိုက်သူကို မလေးစားခြင်းသည် အ, မဂ်လာ ဖြစ်ရုံသာမက ဘုန်းကြီး

ရာထူးကြီးသော်လည်း အသက်မရည်၊ အသက်ရှည်သော်လည်း
ဘုန်းကံ မရှိ ဖြစ်တတ်၏၊ ရိုသေေလေးစားကိုက်သူကို လေးစား
ရိုသေသူကား ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းကို
ဆရာ မိဘ လူကြီးသူမတို့အထံမှ ကြားသိရသဖြင့်လည်းကောင်း၊
ရာထူးကြီးသူတို့က ချိုးမြောက်ကြသဖြင့်လည်းကောင်း အသိ
အလိမ္မာ စီးပွားရွာ တိုးပွား၍ ဘုန်းကြီး သက်ရှည် ဖြစ်ရ၏၊
ထိုကြောင့် “ရိုသေေလေးစားမှုကို မဂ်လာတစ်ပါး”ဟု ဟောတော်
မူပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ရာထူးကြီးသူက ချိုးမြောက်ချင်အောင် ဆရာ
မိဘတို့က ယုံကြည်အောင် ရိုသေေလေးစားဟန်ဆောင်ခြင်းမျိုး
ကား အကြောင်းမသိခင် အကျိုးရိုကောင်း ရှိတန်ရာသော်လည်း
အကြောင်း သိသည့်အခါ တစ်သက်လုံး အသုံး မကျအောင်
အမဂ်လာ ဖြစ်ရမည်သာ၊ နောင်သံသရာအတွက်လည်း မကောင်း
ကျိုးသာ ခံရပေမည်၊ ထိုကြောင့် ဟန်ဆောင် ရိုသေေလေးစားမှု
မဟုတ်ဘဲ စိတ်ရင်းအတိုင်း လေးစားခြင်းသာ ခုဘဝ နောင်ဘဝ၍
တာရှည်ခံသော အဖိုးတန်မဂ်လာဟု မှတ်ပါ။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကို နှိမ်ခြေခြင်း။ ။လူကောင်းတစ်ယောက်သည်
လမ်းသွားသည့်အခါ ခပ်ရိုးရိုးသွား၏၊ လူကြီးသူမများနှင့် တွေ့
လျင် ကြုံကြုံ၊ ရုံးရုံး၊ ကြို့ကြို့ရို့ရို့ နေထိုင်၏၊ ပညာတတ်သော်
လည်း ပညာတတ်ကြောင်းကို ဖော်ပြောလေ့ မရှိ၊ ဥစ္စာပေါ်၍ ရှုံး
ချောသော်လည်း ဥစ္စာနည်း၍ ရပ်ဆိုးသူတို့အပေါ်မှာ ဘယ်အခါမျှ
ဟန်ကြီးပန်ကြီး မလုပ်၊ စကားပြောသည့်အခါ ရိုးရိုးကလေး

ပြောတတ်၏၊ ထိသူကား မာန်မာနအစွယ်ကို ချီးဖယ် နှိမ်ချုံထားသူ ဖြစ်၏၊ ထိသူကို လူတိုင်းက ချစ်ခင်၏၊ ချီးမြှောက်စရာ ရှိလျှင် ထိသူကို ပိုင်း၍ ချီးမြှောက်လိုကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ကိုယ့် ကိုယ်ကို နှိမ်ချုပ်ခြင်းသည် ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း ကောင်းသော မူက်လာတစ်ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကို မနှိမ်ချုပ်ခြင်း။ ။လောက္ခာ ခပ်ကြကြ ခတ်ကြား ကြားနှင့် နေထိုင်ပြောဆိုတတ်သူတွေ ရှိ၏၊ လမ်းသွားသည့်အခါ ရင်ကော့၍ ခပ်မော့မော့ သွားတတ်၏၊ လူကြီးသူမများကို ရှိသေ လေးစားခြင်း မရှိ၊ စကားပြောသည့်အခါ လူတစ်ဖက်သားကို အရေးမစိုက်သလို ပြောတတ်၏၊ “ငါပညာတတ်၏၊ ငါအမျိုး မြတ်၏၊ ငါရပ်ချော၏၊ ငါဥစ္စာပေါ်၏”ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင် ကြီးရုံသာမက စကားပြောသည့်အခါလည်း “ပညာတတ်ကြောင်း” စသည်ကို ထည့်၍ ထည့်၍ ပြောတတ်၏၊ သူကား သူ၏ မာန် မာနအစွယ်ကို မနှိမ်မချီးသော လူမိုက်တစ်မျိုး ဖြစ်၍ ထိသူကို မြင်သူတိုင်းက ချုံမှန်းကြ၏၊ နှိမ်စရာအချက်ပေါ်လာလျှင် ပိုင်း၍ နှိမ်လိုကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မနှိမ်မချုပ်ခြင်းသည် မကြီးပွားနိုင်ကြောင်း မကောင်းသော အ၊ မူက်လာဖြစ်ရလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ယခုခေတ်၌ အနေအထိုင် အပြောအဆို သာ၍ ခက်၏၊ ပညာဖြစ်စေ၊ ဥစ္စာဖြစ်စေ သိသီသာသာ တော်လာလျှင် နာမည်ကျော်လွယ်၏၊ နာမည်ကျော်သူကို(မမော်မမောက်သော) လူကောင်းတစ်ယောက် မှန်ပါလျက် ပိုင်း၍ နှိမ်လိုကြ၏၊ ပညာ ဖြစ်စေ၊ ဥစ္စာဖြစ်စေ ညုံနေသူကိုကား အဖက်မလုပ်ချင်ကြ၊ ရိုးရိုး

ကုပ်ကုပ်နေသူကိုမူ လူဖျင်း လူအဟု ထင်တတ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ကလေးများသည် မြောက်တိုင်းလည်း မမြောက်၊ ခြားက်တိုင်းလည်း မကြောက်၊ နှစ်တိုင်းလည်း မနှစ်မူဖော် အနုပ်စုတ်ထင်စရာ ဖြစ်အောင်လည်း မရှိုးကုတ်ပါနှင့်၊ သင့်တော်ရုံ ဝတ်လို့ စားလို့ ရှိုးရှိုးသားသား လိမ်လိမ်မာမာနှင့် ပညာကိုသာ ကြိုးစားကြပါလေ။ (ကြိုးနိုဝင်ကုန် ဂါရဝမင်းလာတို့ကို ဆရာမိဘက လက်တွေ ပြရှု အနေအထိုင် အပြောအဆို သင်ကြပါလေ။)

ရောင့်ရဲလွယ်။ “သန္တို့”ဟူသေသပါ၌ကို “ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း” ဟု မြန်မာပြန်၏၊ “ရောင့်ရဲ”ဟူသည် “တင်းတိမ်ခြင်း၊ ကျေနပ်ခြင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် တင်းတိမ်ခြင်း၊ ကျေနပ်ခြင်းကို “ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း”ဟု ခေါ်၏၊ ရောင့်ရဲဖို့၊ တင်းတိမ်ဖို့ မလွယ်ကူသူကား အဆာကျယ်တတ်၏၊ “အဆာကျယ်” ဟူသည် လက်သုတ်ဟင်းတစ်ခု၌ အဆာတွေ ကျယ်ဝန်းများပြားစွာ ထည့်ရသကဲ့သို့ တစ်ခု နှစ်ခုနှင့် အားမရဘဲ ဟိုဟာ လိုချင်၊ သည်ဟာလိုချင်မှုကို “အဆာကျယ်”ဟု ဆို၏၊ “မြောကြောင်သည်-ချေး(ဂျိုး)များသည်”ဟုလည်း ဆိုကြ၏၊ ထိုသို့ အဆာကျယ်လေ အလုပ်များစွာ လုပ်ရ၍ ခုက္ခာရောက်လေဖြစ်သောကြောင့် မရောင့်ရဲခြင်းကို ခုက္ခာများကြောင်း မကောင်းသော အ,မင်းလာဟု မှတ်၍ “အဆာမကျယ်ခြင်း၊ လွယ်ကူစွာ ရောင့်ရဲခြင်းကို စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းသောမင်းလာတစ်ပါး”ဟု မှတ်ပါ။

ကလေးဘဝရရောင့်ရဲပုံး။ အခိုမြှု ငါးပါချက်နှင့် ဟင်းချိုချက်၍ ထား၏၊ သန္တို့မင်းလာမရှိသောကလေးသည် “ကြက်သားမပါဘူး၊

ငါးဟင်း မပါဘူး၊ မစားချင်ဘူး”ဟု အဆာကျယ်၏၊ မိုးကြောင်၏၊ သန္တိမိုးလာရှိသော ကလေးကား “ဒါလောက်ဆိုလျှင် စားဖြစ်တာပဲ၊ နေ့တိုင်း ဟင်းကောင်းချည်း ဘယ်သူစားနိုင်မှာလဲ”ဟု တွေး၍ အဆာမကျယ်ဘဲ ရောင့်ရဲလွယ်၏၊ ထိုဟင်းဖြင့် မရောင့်ရဲ သော ကလေးများ၌ စိတ်ဆင်းရဲရ၏၊ ထမင်းစားလို့ ကောင်းကောင်း မရ၊ “ဟင်းကောင်း မပါဘူး၊ မပါဘူး”ဟု အဆာကျယ် လွန်းသောကြောင့် အမေက ရှိက်၏၊ ရောင့်ရဲသော ကလေးကား စိတ်လည်း မဆင်းရဲ၊ ထမင်းလည်း မြိုန်၏၊ “ငါသားကတော့ ဘာနဲ့ ကျွေးကျွေး စားရာတာပဲ”ဟု သနား၍ ညနေ၍ ဟင်းကောင်းကောင်း ချက်ပေး၏၊ ထိုကြောင့် အဝတ်၊ မုန်ဖိုးမှ စ၍ မိဘတို့ ပေးသမျှ၊ ကျွေးသမျှဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည် မိမိနှင့်တကွ မိဘတို့ပါ စိတ်ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းသော မက်လာတစ်ပါး ပေတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ယခုကာလည့် “သန္တိ=တင်းတိမိရောင့်ရဲခြင်း” ဟူရာဝယ် ရသမျှ၊ ရှိသမျှ အခြေအနေထက် တိုးတက်ဖို့ကို စိတ်မကူးရသဲ ဖြစ်သလို တော်သလိုနှင့် ကျေနပ်ရခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် အယူမှားကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဤ သန္တိသည် ကြီးပွားရေးကို တားမြစ်သော အမက်လာသာ ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်၊ အမှန်မှာ ညာကို ရိရိယ ရှိသမျှ အစွမ်းကုန် တိုးတက်ကြီးပွားအောင် “လူလိမ္မာကို ပေါင်းခြင်း၊ ကြီးပွားလောက်သော ပဋိရှုပအရပ်၌ နေခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် စိတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း(အတွေသများပဏီခို့)”စသော မက်လာတို့ကို အခြေတည်၍ ကြီးပွားအောင် ကြီးပွားစားရမည်သာ

ပထမတန်းဖြစ်အောင် အစွမ်းကုန်ကြီးစားပါလျက် ဒုတိယတန်း
လောက်သာဖြစ်လျှင် စိတ်မဆင်းရပါနှင့်၊ “ငါ၏ ကံ၊ ညာ၊
စိရိယသည် ဤမျှလောက်သာ အကျိုးပေးနိုင်၏”ဟု စိတ်ကို
သက်သာအောင် ဖြေဖို့ရာ သန္တိမ်းလာ ဖြစ်ကြပါစေဟု ဆိုလို
သည်၊ တစ်ရာမြတ်အောင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ပါလျက် တစ်ဆယ်
သာ မြတ်ရာ (သို့မဟုတ်ရုံးရာ၌)လည်း ဤနည်းဖြင့် သက်သာ
စေနိုင်ပါသည်၊ ကျမ်းစာတို့၌ မိမိ မယားဖြင့် (မိမိ လင်ဖြင့်)စိတ်
ကျေနှပ်ခြင်း=အပို အမြှောင် မရှာခြင်းကိုလည်း “ရောင့်ရဲခြင်း”ဟု
ဆိုပါသည်။

ကျေးဇူးသိတေတ်ခြင်း။ ။မိဘဆရာ စသူတို့က မိမိအပေါ်၌
အဝတ်အစားပေးခြင်း၊ လိမ္မာအောင် ဆုံးမခြင်း၊ ပညာသင်ပေးခြင်း
များသည် သူတို့က ပြထားသော ကျေးဇူးတည်း၊ ကြွေးယူမိသူ
သည် မိမိအပေါ်မှာ ကြွေးတင်သကဲ့သို့ သူတို့ကျေးဇူး မိမိအပေါ်
မှာ တင်နေခြင်းကို “ကျေးဇူးတင်”ဟု ခေါ်၏၊ ကြွေးတင်ခံရသူ
သည် ကြွေးကို ပြန်၍ ဆပ်နိုင်မှ ကျေသကဲ့သို့ ထိုအတူ တင်နေ
သော ကျေးဇူးလည်း ပြန်၍ ဆပ်နိုင်မှ (ပြန်ပြစ် လုပ်ကျေးနိုင်မှ)
ကျေ၏၊ ထိုကြောင့် လူကောင်းမှန်လျှင် မိဘကျေးဇူး၊ မိတ်ကောင်း
ဆွေကောင်းတို့၏ ကျေးဇူးကို ပြန်၍ ဆပ်ရ၏၊ မဆပ်နိုင်လျှင်
“သူ့ကျေးဇူးရှိပေသည်”ဟု အမြှောင် ကျေးဇူးသိနေမှ တာဝန်ကျေသည်။

ကလေးဘဝ ကျေးဇူးသိပုံး။ ။မိဘ (အစ်ကို အစ်မ အဒေါ
ကြီးကြီး)တို့က ကလေးများကို ထမင်းခူးကျေး၏၊ ရေချိုးပေး၏၊
အဝတ် ဝတ်ပေး၏၊ “ကျောင်းသွားကွယ်”ဟု ချို့ချို့ကလေးပြော၍

မှန့်ဖိုးပေးလိုက်သေး၏၊ ကျောင်းရောက်လျှင် ဆရာက ပညာသင် ပေး၏၊ လိမ္မာအောင် အမျိုးမျိုး ပြောပေး၏၊ ကျောင်းသားများတွင် မိမိ မသိသော စာကို ပြောပေးသူ, မှန့်ဝေစားသူလည်း ရှိ၏၊ ကျောင်းသား ကျောင်းပြန် မိမိကို စောင့်၍ ခေါ်သူ ရှိ၏၊ ကလေး များသည် ထိကျေးဇူးကို တစ်သက်လုံး မမေ့ပါနှင့်၊ “ကျေးဇူးရှင် များ”ဟု အသိအမှတ်ပြုထားပါ၊ “မိမိ တတ်နိုင်သည့် အခါ သူတို့ကို ပြန်၍ ကျေးဇူးဆပ်မည်”ဟု အမြဲသတိပြုပါ၊ ဤသို့ ကျေးဇူးသိတတ်သူကို နောက်ထပ်လည်း ကျေးဇူးပြချင်ကြ၏၊ ထိသို့ ကျေးဇူးပြကြသဖြင့် မိမိမှာ ချမ်းသာကြီးပွား၏၊ ထိုကြောင့် “ကျေးဇူးသိတတ်မှုကို မဂ်လာတစ်ပါး”ဟု ဟောတော်မှုသည်။

ကျေးဇူးမသိတတ်ပဲ့။ ။တချို့ လူမိုက်များကား မိဘနှင့် ဆရာ ကိုပင် ကျေးဇူးရှင်မှန်း မသိတတ်၊ သူတို့က မွေးထားလို့ ငါကို ပြကြတာပဲ၊ ငါက မွေးလျှင်လည်း သူတို့ကို ပြရမှာပဲ၊ ဘာမှ ကျေးဇူးတင်စရာ မရှိပါဘူး၊ ကျောင်းဆရာကိုလည်း ပိုက်ဆံရလို့ သင်တာပါ၊ ငါလည်း ပိုက်ဆံရလျှင် သင်ပေးရမှာပဲ၊ ဤသို့ ပြော ခိုကာ ဘယ်သူ၊ ကျေးဇူးကိုမှ သိရမှန်း မသိတတ်၊ ထိသူမျိုးကို “ကျေးဇူးကန်းသူ”ဟု ခေါ်၏၊ အချို့ကား သူများအီမံမှာ တည်းခို စားသောက်ပြီးလျှင် ထိအိမ်ရှင်ကိုပင် မတရားကြံစည်းသေး၏၊ ထိ လူမျိုးကို “ကျေးရှင် ကျေးစွပ်သူ=သားရောပေါ်အိပ်ပြီး သားရောနား စားသော စွေးနှင့်ကူသူ”ဟု ပြောကြ၏၊ ထိသို့ ကျေးဇူးမသိတတ် သူကို နောက်ထပ်၍ ကျေးဇူးအပြုံးကြ၊ အများက ချုံမှန်းကြသာ။

နောက်ဆုံးနေ့မြဲ ခွေးသေ, ဝက်သေ သေရတတ်၏၊ ထို့ကြော ကျေးဇူးမသိတတ်မှုသည် ဆင်းရဲရကြောင်း မကောင်းသေ အ,မင်္ဂလာတစ်မျိုး ဖြစ်ရလေသည်။

ကျေးဇူးသိတတ်သောခြေသံ

ခြေသံတစ်ကောင်သည် တောင်တစ်လုံး၏ လိုဏ်ဂျာအတွင်း နေ၏၊ တောင်ခြေကို ပိုင်း၍ ရေအိုင်ကြီးတစ်ခုလည်း ရှိ၏၊ ရေအို အတွင်း ရေမရှိသော ချုံ့ညွှန်အရပ်မြှု မြက်နှကလေးတွေ ပေါက်၏ ၏၊ ထို့မြက်နှကလေးများကို ယုန်, သမင်စသော ပေါ့ပါးသေ သားကောင်တို့ လာစားကြကုန်၏၊ တစ်နေ့သည် ခြေသံသူ သမင်တစ်ကောင်ကို ဖမ်းမည်ဟု တောင်ပေါ်မှ အဟုန်ဖြင့် ခုန် လေရာ သမင်က ပြေးနှင့်သဖြင့် ချုံ့ထဲမြှု ကျံ့နစ်နေလေသည် (၇)ရက်လုံးလုံး အစာမစားရတော့ချေ။

ထိုအခါ မြေခွေးတစ်ကောင် လာ၍ ခြေသံကို မြင်သောကြော ပြီးရှာသည်ကို လုမ်းခေါ်ပြီးလျှင် “ငါကို ကယ်တင်ပါ”ဟု ပြု၏၊ “ကျူပ်က ကယ်တင်ပြီးနောက် ကျူပ်ကို စားမှာ ကြောက် တယ်”ဟု မြေခွေးက ပြော၏၊ “မစားပါဘူး၊ ကျေးဇူးဆပ်ပါမယ် ဟု ခြေသံက ပြော၏၊ ထိုအခါ မြေခွေးသည် ခြေလေးဖက်ဆို မြောင်းသွယ်၍ ရေဝင်စေပြီးလျှင် ညွှန်ကို ပျော့အောင်လုပ်၏ ညွှန်တွေ ပျော့လာသည့်အခါ သူ့ဦးခေါင်းကို ခြေသံပိုက်အော် သွင်း၍ “ကြိုးစားလိုက်စမ်း သခင်”ဟု အားပေးလေရာ ခြေ သည် ခုန်၍ တက်သွားလေ၏။

ထိနောက် ခဏလောက် နား၍ ရေအိုင်၍ ရေချိုးပြီးလျှင် တောက္ခဲကြီးတစ်ကောင်ကို ကိုက်သတ်၍ မြေခွေးအား “စားပါ”ဟု ပေးလေ၏၊ မြေခွေးစားပြီးမှ သူစား၏၊ ထိနေ့မှစ၍ မြေခွေးမကိုပါ ခေါ်ယူစေကာ သူ၏လိုက်ရှုအနီးရှိ လိုက်ရှုတစ်ခု၌ ထားလျက် ကလေးများ ပေါက်ဖွားသည့်တိုင်အောင် ပြုစုလုပ်ကျေး၍ ကျေးဇူး ဆပ်လေ၏၊ ခြေသံ့မိသားတစ်စုနှင့် မြေခွေးမိသားတစ်စုတို့သည် သားစဉ်မြေးဆက် (၇)ဆက်တိုင်အောင် မိတ်မပျက်ဘဲ ရင်းရင်း နှီးနှီး ဆက်ဆံကာ အတုန်းအလှယ် ကျေးဇူးပြုရစ်ကြလေသည်။

ကျေးဇူးကန်းသောပုံဏ္ဏား

လယ်သမားပုံဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် နားပျောက်၍ လိုက်ရှာ လေရာ့ မျက်စိလည်၍ တောကြီးထဲသို့ ရောက်သွားသဖြင့် (၇) ရက်လုံးလုံး ထမင်းမစားရချေ၊ ထိအခါ ချောက်ကမ်းပါး၌ ပေါက် နေသော တည်ပင်ပေါ်သို့ တက်၍ တည်သီးများကို စားနေစဉ် အားအင်နည်းသောကြောင့် လက်ကိုင် မမြှော်ဘဲ ချောက်ထဲသို့ ကျ သွားလေသည်၊ ထိချောက်ထဲ၌ (၁၀)ရက်ကျော်လွန်သောအခါ ငါတို့ ဘုရားအလောင်း မျောက်ကြီးသည် ထိနေရာ ရောက်လာ ခိုက်နှင့် ကြံကြိုက်သောကြောင့် ထိပုံဏ္ဏားကို ကယ်တင်နိုင်မည်- မကယ်တင်နိုင်မည်ကို သိဖို့ရန် ကြီးစွာသောကျောက်တုံးကို ထမ်း၍ ပထမ အစမ်းခုန်တက်ပြီးမှ ထိပုံဏ္ဏားကို ကယ်တင်လေ သည်။

ထိသို့ ကယ်တင်ပြီးနောက် မောပန်းလှသဖြင့် ပုံဏ္ဏားကိုလည်း စိတ်ချု ယုံကြည်သောကြောင့် အိပ်ပျော်သွားရာလေလျှင် ပုံဏ္ဏား

သည် သူ၏ ဆာလောင်ခြင်းကို အရင်းခံ၍ ယုတ်မာသောအကြံကို
ကြံသည့်မှာ—“မျောက်ဆိုသည့်မှာ၊ အခြားသားကောင်များကဲ့သို့
လူတို့၏ အစာပင် ဖြစ်၏၊ မြန်များကို သတ်၍ စားရ^၁
လျှင် အဆာလည်း ပြောသည်၊ လမ်းစာရိက္ခာလည်း ရမည်” ဟုသို့
ကြံရှိ။ ၁၁၁ အနီးရှိသော ကျောက်ခဲဖြင့် ဦးခေါင်းကို ထဲလေရာ
ထမင်းတွဲ၍ အားပြတ်နေသူ ဖြစ်သောကြောင့် ကြသွားအောင်
မနာဘဲ ဦးခေါင်းကဲ့ရုံမျှသာ ရှိလေသည်။

မျောက်မင်းသည် အလန်တကြား ထ၍ သစ်ပင်သို့ ခုန်တက်
ပြီးလျှင် ထိပုလ္လားထုမှန်း သိသော်လည်း သူလမ်းမပြလျှင် တော
ကြီးထဲ၌ သေမည်လည်း ကြောင့်ကြ၊ အနေးသို့လည်း မကပ်ပံ့
တော့ရကား သစ်ပင်အချင်းချင်း ဆက်ကာဆက်ကာ ခုန်လျက်
သွေးစက်ဖြင့် လမ်းပြကာ လူသွားလမ်းရောက်အောင် ပို့လိုက်ရှာ
လေသည်၊ ကျေးဇူးကန်း၊ မိတ်ဆွေဖျက်၊ မိုက်တွင်းနက်သော ထို
ပုလ္လားလည်း အလောင်းတော်နှင့် ကွဲသွား၍ မကြာခင် တစ်ကိုယ်
လုံး ကွဲအက်ကာ အနူရောဂါစဲ၍ (၇)နှစ်လုံး အဆင်းရဲကြီး ဆင်းရဲ
ပြီးမှ အစိစိငရုံသို့ ကျသွားလေသည်။

သင့်တော်သောအခါ တရားနာ။ ။မိမိ စိတ်မကောင်းနေသည့်
အခါ ထိုစိတ်ကောင်းလာအောင် တရားနာဖို့ သင့်တော်သောအခါ
တည်း၊ ဥပမာ—ကာမစိတ်အားကြီး၍ အသစ်လိုချင်နေသောအခါ
ထိုစိတ်ပျောက်သွာအောင် တရားနာသင့်၏၊ ဒေါသစိတ်အားကြီး
၍ သတ်ချင်ဖြတ်ချင် ဖြစ်နေသည့်အခါ ထိုစိတ် အေးသွားအောင်
တရားနာသင့်၏၊ သဒ္ဓိတရား အလွန်ထက်သန်နေသည့်အခါလျှော်း

သဒ္ဓိတရား မပျက်ဘဲ တိုးသည်ထက် တိုးလာအောင် တရား နာသင့်၏၊ ထိုသို့ တရားနာခြင်းသည် စိတ်မကောင်းကို ကင်းရှင်း စေ၊ စိတ်ကောင်းကို တိုးပွားစေနိုင်သောကြောင့် ကြီးပွားချမ်းသာ ကြောင်း မဂ်လာတစ်ပါး ဖြစ်ပေသည်။ (တရားသဘော ဟောပြ မည် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင် တရားသဘောပါသော ကျမ်းစာကို ကြည့်ရှု နေခြင်း၊ သူများ ဖတ်နေသည်ကို နားထောင်နေခြင်းလည်း တရားနာခြင်းပင် ဖြစ်၏။)

ကာလေးများ တရားနာသင့်ပုံး။ ။အချို့ကလေးများသည် မိဘ စကား၊ ဆရွာစကားကို ကြားနေကဖြစ်သောကြောင့် ကောင်း ကောင်း နားမထောင်လိုကြ၊ မိဘတို့ ကိုးကွယ်ထားသော ဆရာ ဘုန်းတော်ကြီးများက ဝတ္ထုပုံပြင်နှင့် ပြောပြသည့်အခါ သဘော ကျ၍ နားထောင်လွယ်ကြ၏၊ ဥပမာ-ဆရာကြီးက “ဆရာကို ရိုသေရတယ”ဟု ပြောသောစကား၊ မိဘက “မိဘကို ရိုသေ ရတယ”ဟု ပြောသောစကားထက် ဘုန်းတော်ကြီးက “ဆရာမိဘ ကို ရိုသေရတယ”ဟု ပြောသောစကားသည် သာ၍ လိုက်နာချင် ဖွယ် ကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် ကလေးများကိုလည်း တစ်ရုံတစ်ခါ အပြောကောင်း၊ အဆုံးအမကောင်း ဘုန်းတော်ကြီးများထံသို့ တရားစကား ကြားနာဖို့ရန် ခေါ်သွားသင့်ကြသည်။

အနာထပိက်သူဇ္ဈား ဓာတ်ပေးခြား တရားနာခိုင်းပုံး။ ။ဘုရား ကျောင်းဒကာ အနာထပိက်သူဇ္ဈား၌ “ကာလ”မည်သော သား တစ်ယောက် ရှိ၏၊ ဘုရားကို မကြည့်ညို၊ တရားနာဖို့မှာ သာ၍ ဝေးသေး၏၊ သူဇ္ဈားကြီးလည်း သား၏စိတ်ထားပုံကို မကျေနပ်၍

“ချစ်သား....ဥပုသ်စောင့်ပြီး တရားနာပါချေ၊ နက်ဖြန်တော့ ငွေ
တစ်ရာပေးမည်”ဟု ပြော၏၊ ကာလသည် ငွေလိချင် ဥပုသ်စောင့်
သွား၏၊ တရားကား မနား၊ တော်ရာချောင်မှာ ညအိပ်၍ စောစော
၏။ ဟာခဲ့၏၊ အိမ်ရောက်၍ ယာရု ထမင်းပေးလာသော်လည်း
ငွေခံချုပ်း မစား၊ လက်ထဲ၌ ငွေရပြီးမှ စား၏၊ နောက်တစ်ကြိမ်
၌ “ချစ်သား....ဘုရားရှေ့မှာ ရပ်ပြီး တရားတစ်ပုဒ်လောက်ရအောင်
မှတ်မှတ်သားသား နာခဲ့ပါ၊ ငွေတစ်ထောင် ပေးမည်”ဟု ပြော၍
ကျောင်းတော်သို့ လွှတ်ပြန်၏၊ သူသည် ဘုရားရှေ့ရောက်၍
“ဟောပြောဆုံးမသည်ကို တစ်ပုဒ်၊ အျောင် ပြေးမည်”ဟူသော
အကြဖြင့် နာယူလေရာ နားစိုက်ရင်း နားစိုက်ရင်း သဘောကျ၍
သောတာပန် ဖြစ်သွားလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤဝါတ္ထာ “ကာလ”သူငွေးသားသည် ပဏီတော်
အစ်ဖြစ်သော ဖခင်သူငွေးကြီးနှင့် ပေါင်းရခြင်း၊ ဘုရားရှိသော
ပဋိရူပဒေသုံး နေရခြင်း၊ ကာလနဲ့ ဓမ္မသုဝဏ္ဏ(သင့်တော်သော
အခါဝယ် အဆုံးအမ သုဝဏ္ဏတရားကို နာခြင်း) ဤမဂ္ဂလာ
(၃)ပါးကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်ရ၍ အပါယ်လေးပါးသို့ မလား
ရတော့ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တိုင်သိနိုင်သော ကြီးမွားချမ်းသာမှုကို
ရရှိပေးသည်။

၁၀။ လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်း

- က။ ဂါရဝေါ စ-ဂါထာပါဋ္ဌကို ရေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း ပြပါ။
- ခ။ ဂါရဝေါ စ-ဂါထာလာ မင်္ဂလာ (၅)ပါးကို ပါဋ္ဌ မြန်မာ နှစ်မျိုးလုံး တွဲဖက်၍ ရေတွက်ပြပါ။
- ဂ။ ရိုသေလေးစားထိုက်သူ (၄-၅)မျိုးနှင့် ရိုသေလေးစားပုံ (၄-၅)မျိုးကို ပြပါ။
- ဃ။ အသက်ငယ်၍ ဂဏ်ကြီးသူ၊ ဂဏ်ငယ်၍ အသက်ကြီးသူနှစ်ယောက် တွေ့ဆုံလျင် မည်သူက မည်သူကို မည်သည်အတွက် ရိုသေလေးစား ရမည်ဟု ခဲ့ခြား၍ ပြပါ။
- င။ နိဝါတမင်္ဂလာအရ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ နေထိုင်ပြောဆိုပုံ (၄-၅) မျိုးမျှ ပြပါ။
- စ။ နိဝါတမင်္ဂလာ မရှိ၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မနှိမ့်ချပုံကို (၄-၅)မျိုးမျှ ပြပါ။
- ဆ။ သန္တ္တိမင်္ဂလာအရ ရောင့်ရဲခြင်းကို မြန်မာလို့ နားလည်အောင် စကား တစ်မျိုး သုံးပြပါ။
- ဇ။ မရောင့်ရဲခြင်းကို အဘယ့်သို့ ပြောဆိုကြသနည်း၊ မိခင်က မှန်ဖိုး တစ်မူးပေးရာ၌ မရောင့်ရဲသောကလေးနှင့် ရောင့်ရဲသောကလေးများ၏ ပြောဆိုပုံကို ပြပါ။
- ဈ။ ရောင့်ရဲ၍ ချမ်းသာပုံနှင့် မရောင့်ရဲ၍ ဆင်းရဲပုံကို ပြပါ။
- ဉာ။ လုံလဝိရီယကင်း အကြံ့သာက်ဖျင်းသောကြောင့် ရှိသမျှနှင့် တင်းတိမ် နေခြင်းကို သန္တ္တိမင်္ဂလာဟု ဆိုနိုင်မည်လော်။

၄။ ကတည်တာမင်္ဂလာအရ ကျေးဇူးတင်ပုံကို ခွဲခြားပြပါ။
 ၅။ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းသည် ဘာနှင့် တူသနည်း၊ ဆပ်နိုင်လျက် မဆပ်ဘဲ
 နေသူသည် ဘယ်လိုလူနှင့် တူသနည်း။
 ၆။ သူ့အီမံမှာ တည်းခို စားသောက်နေပါလျက် ထိုသူအီမံမြှု ခိုးဖိုး တိုက်ဖိုး
 ကြံသူကို ဘယ်လိုလူဟု ခေါ်ကြသနည်း။
 ၇။ ကာလေန ဓမ္မသုဝဏ္ဏအရ ဘယ်လိုအခါ တရားနာဖို့ သင့်တော်ပါ
 သနည်း။
 ၈။ အသံကောင်းကောင်းနှင့် သီချင်းဆိုသလို ဟောသောတရားသည်
 နာသင့်သောတရား ဟုတ်ပါ၏လော်။
 ၉။ ကလေးများ တရားစကား (ဆုံးမစကား)ကို နာခြင်းကြောင့် အကျိုး
 ရှိပုံကို ပြပါ။

၉။ ခွဲ့ ၁ သောဝစသာတာ, သမဏာန္တ ဒသနံ၊
ကာလေန ဓမ္မသာက္ထာ, ဇတ် မဂ်လာ·မုတ္တမံ။

၉။ သည်းခံခြင်း, ပြောဆိုဆုံးမ၍ နားထောင်လွယ်ခြင်း,
ဌ်မှုသက်သော ရဟန်းတော်များကို ဖူးမြင်ခြင်း, သင့်တော်သော
အခါ်ဗျာ တရားစကား ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်း ဤ (၄)ပါးသည်
ကောင်းမြတ်သော မဂ်လာတည်း။

[အောင်] မခံသာ ဆဲဆိုရိုက်သော်လဲ, သည်းခံလိုက်စေချင်၊
ကျိုးရှိအောင် ဆိုသမျှကို, နားသောတဆင်၊
ဌ်မှုသက်တဲ့ ရဟန်းရှင်ကို, ဖူးမြင်ကဲ့မမှား၊
သင့်တော်ရာ တရားဆွေးနွေးကာဖြင့်၊
အေးဆေးစွာ မဂ်လာပြုရမယ်, လေးစုတရား။

သည်းခံခြင်း။ မိမိ မခံသာအောင် သူများက ပြောသည့်အခါ,
ဆဲသည့်အခါ,ရိုက်နှက်သည့်အခါတို့၏ ပြန်၍မပြော, ပြန်၍မဆဲ,
ပြန်၍ မရိုက်နှက်ဘဲ ခံနေခြင်းကို “ခွဲ့-သည်းခံခြင်း”ဟု ခေါ်၏၊
ဤသည်းခံမှ ခွဲ့တရားကား အလွန်အထက်တန်းကျသောတရား
ဖြစ်၍ ကလေးများ မလိုက်နိုင်အောင် ရှိပေလိမ့်မည်၊ သို့သော်
ကလေးများသည် ဤခွဲ့တရားကို ငယ်ငယ်က အလေ့အကျင့်ရှုံး
အောင် ကြိုးစားသင့်၏၊ ငယ်ငယ်က အလေ့အကျင့်ရမှသာ ကြိုး
သည့်အခါ သည်းခံလေ့ အထုပါ၍ နေရာတိုင်း အကျိုးရနိုင်မည်။

သည်းမခံခြင်းအပြုံး။ မောင်အေးကို မောင်မဲက ဆဲလျှင်
(မောင်အေးတို့ အမျိုးက အလက္ခာအမျိုးဟု ပြောလျှင်, မောင်အေး
စာမေးပွဲအောင်တာ ခိုးချလို့အောင်တာဟု ပြောလျှင်, မောင်အေး

အစ်မကို မကောင်းပြောလျှင်) မောင်အေး ဘယ်လို စိတ်ထားမလဲ၊
ပြန်ခဲ့ ပြန်ခဲ့ ပြောလျှင် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ရိုက်ကြ
ဖို့ပဲ ရှိ၏၊ ကလေးချင်း ရိုက်ပြီးနောက် သည်းမခံတန်းဆုံးလျှင်-
လူကြီးချင်း သတ်ကြဖို့ ရှိ၏၊ သတ်ကြပြီးနောက် ရုံးရောက် ထောင်
ကျော် ငွေကုန် လူဆင်းရဲ လူသေသည်တိုင်အောင် မကောင်းကျိုး
ရကြတော့မည်၊ သည်းခံခြင်းမဂ်လာ မရှိမှုသည် ဤဘဝ္ဗုံး ဤ
မျှလောက် ဒုက္ခာပေးရဲမက၊ နောက် ဘဝအဆက်ဆက်လည်း
ရန်ဘက်ကြီး ဖြစ်လျက် အပါယ်လေးပါးက မတက်နိုင်ဘဲ ရှိကြ
ရတတ်သည်။

သည်းခံခြင်းအကျိုး။ ။မောင်မဲက မခံချင်စရာတွေ ပြောသည့်
အခါ မောင်အေးသည် သည်းခံ၏၊ “မောင်မဲရာ ငါကို ဒီလို မပြော
ပါနှင့် မင်းက ငါကို ဒီလို ပြောလို့ မင်းမှာလဲ အကျိုးမရှိ၊ ငါမှာလဲ
အကျိုး မရှိပါ၊ မင်းနဲ့ ငါနဲ့ ရန်ဖြစ်ကြလျှင် မင်းလဲ မကောင်း၊
ငါလဲ မကောင်းပါ၊ လူကြီးတွေ သိသွားလျှင် လူကြီးချင်း မှန်းကုန်
ကြလို့ သာပြီး ဒုက္ခာများကုန်ပါလိမ့်မည်” ဤသို့ ပြောဆိုပါလေ၊
ပြောရှု မရလျှင် အခြား တစ်နေရာသို့ ရှောင်သွားပါ၊ သို့သော်
စိတ်ထဲမှာတော့ အားမင်ယ်ပါနှင့် ဒီကောင်ကို ငါက ပြန်လုပ်မယ်
ဆိုလျှင် ပြန်လုပ်နိုင်တယ်၊ မနိုင်တောင် ချောင်းသတ်လျှင် ဖြစ်
တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် ငါလို လိမ္မာတဲ့သူက သည်းခံမှ တော်မယ်ဟု
သတိပြုကာ သည်းခံနိုင်အောင် ကြိုးစားပါလေ။

ထိုသို့ သည်းခံလိုက်ခြင်းကြောင့် မိမိနှင့် မိဘများ၏ ငွေကုန်
ထောင်ကျ မဖြစ်ရ၊ နောက်ဘဝအဆက်ဆက်လည်း ရန်ဘက်
မဖြစ်ရ၊ သည်းခံနိုင်မှ ကုသိုလ်တစ်ခုကို အရင်းတည်ကာ ဤ

ဘုဝန်ပင် လူကောင်းတစ်ယောက်ဟု ထင်ရှားလာ၍ ချီးမြှောက်သူတွေ ပေါ်များလာလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သည်းခံခြင်း ခန္ဓိကို ကြီးပွားကြောင်း မက်လာတစ်ပါးဟု ယုံယုံကြည့်ကြည် မှတ်သားပါလော၊ ထို့သို့ သည်းခံနိုင်သူကို စောကားသူကား ကျိုဘဝမှာပင် မကြောခင် သူ့လိုလူနှင့်တွေ့၍ အပြန်အလှန် သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရလိမ့်မည်၊ သည်းခံနိုင်သူကို စောကား၍ ကြီးပွားနိုင်သူ မရှိနိုင်ပါ၊ အကယ်၍ ကြီးပွားစောကာမှ “ခွေးရှုးကောင်းစား တစ်မွန်းတည့်”ဆိုသလို ခေတ္တခဏမျှသာ ကြီးပွားသလို ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ (ကျေးဇူးကန်းသော ပုလ္လားဝတ္ထု၌ အလောင်းတော်မျောက်၏ သည်းခံပုံကိုပင် ပြန်၍ စဉ်းစားကြပါလေ။)

အုံးမ၍ လွယ်ကြွခြင်း။ ॥ဆရာ,မိဘ,အစ်ကို,အစ်မ စသူတို့က မိမိအကျိုးရှိအောင် ပြောဆိုဆုံးမလျှင် မငြင်းဆန်ဘဲ လွယ်လွယ်ကူကူ နားထောင်ခြင်းသည် မက်လာတစ်ပါး ဖြစ်၏၊ (လွယ်လွယ်ကူကူ နားထောင်ခြင်း၊ ဆုံးမသည့်အတိုင်း လိုက်နာ၍ ပြုလုပ်နေထိုင်ခြင်းကို “သောဝစသုတေ”ဟု ဆို၍ လက်ဆောင်ပုဒ်၌ “ကျိုးရှိအောင် ဆိုသမျှကို, နားသောတဆင်”ဟု ဆိုထားသည်။) တချို့ကလေးများသည် မိဘက ပွဲမကြည့်ပါနှင့်, အအိပ်ပျက်ပြီး ဖျားတတ်သည်”ဟု ပြောလျှင်“ဟုတ်ကဲ မကြည့်ပါ”ဟု နားထောင်၏၊ ထိုကလေးသည် ဆုံးမသည်ကို လွယ်ကူစွာ နားထောင်သောကလေးတည်း၊ ဆုံးမ၍၏ နားထောင်သောကလေးကို မိဘ ဘိုးဘွားတို့က ချစ်၏၊ ပေးစရာရှိလျှင် ပေး၏၊ ကျေးစရာရှိလျှင် ကျေး၏၊ ဆရာကလည်း မကြာမကြာ ဆုံးမချင်၏၊ ဆုံးမသည်ကို လိုက်နာသူတို့သာ လူလိမ့်မာပဏိတာ ဖြစ်ကြ၍ ကြီးပွားချမ်းသာနိုင်ကြသည်။

ယခုကာလည် ကြီးပွားချမ်းသာ သူဟူသမျှသည် လူကြီး၊ မိဘ၊ ဆရာသမား၊ အစ်ကို၊ အစ်မများ၏ စကားကို လိုက်နာ၍ သောဝစသာမင်္ဂလာ ရှိသူများသာ ဖြစ်ပေသည်။

ထုံးမ၍ မလွှာပ်သူ။ ။ မိဘ၊ ဘိုးဘွား၊ ဆရာသမား၊ အစ်ကို၊ အစ်မများက “ဒီအစာ မစားနှင့်၊ ဒီလမ်း မသွားနှင့်၊ ဒီလူနှင့် မပေါင်းနှင့်၊ ဖဲမကစားနှင့်၊ ထန်းရည် အရက် မသောက်နှင့်၊ အပျော်အပါး(မိန့်မ) မလိုက်စားနှင့်”ဟု ပြောဆိုလျှင် ရှေ့တွင် တော့ “ဟုတ်ကဲ့”ဟု ပြော၍ ကွယ်ရာ၌ စားချင်ရာ စား၊ သွားချင်ရာ သွားသူသည် ဆုံးမသည်ကို နားမထောင်သူတည်း၊ ထိုသူကို မိဘတို့က မနေသာ၍ ဆုံးမကြသော်လည်း ဆရာသမားတို့က မဆုံးမကြ၊ “သူကံအတိုင်းပဲ၊ သူပြုသမျှ သူခံရမှာပဲ”ဟု မျက်နှာ လွှဲနေတတ်ကြ၏၊ ထိုသူကား မကြာခင် လူမိုက်ကလေးဘဝမှ လူမိုက်ကြီးဘဝသို့ ရောက်လေတော့၏၊ လူနဲ့ လူမွဲ လူဆင်းရဲ ဟူသမျှနှင့် ငတ်ပြတ်ပေတော်၍ သေချေပျက်စီးကာ ငရဲ တိရစ္စာနှင့် ပြတ္တာဘဝသို့ ရောက်ရသူတွေကား လူကြီးသူမ၊ ဆရာ၊ မိဘ စကားကို မလိုက်နာဘဲ သောဝစသာမင်္ဂလာ မရှိသော သတ္တဝါများသာ ဖြစ်ချေသည်။

[အဆင့်] မိဘ ဘိုးဘွား၊ ဆရာများ၏၊ ကောင်းစားစေလို့၊ မေတ္တာပို၍၊ ထိုထိဆုံးမ၊ ဉာဏ်အကို၊ နားမျှမထောင်၊ မကြားယောင်သို့၊ မောင်တို့ပြော၊ (မယ်တို့ပြော၊ ခုပစ္စာဖွံ့ဖြိုးနှင့်၊ နောင်သံသရာ၊ ဖြစ်များစွာလည်း၊ ချမ်းသာမည့်ရေး၊ အလွန်ဝေးသည်၊ မောင်လေး၊ နားထောင်စမ်းပါကွယ်။
(မလေး၊ နားထောင်စမ်းပါကွယ်။)

ရဟန်းရှင်ကို ဖူးစတွဲခြင်း။ ။ဘုန်းကြီးကို ယခုလက်ရှိ
သာသနတော်၌ ဖူးရ၊ တွေ့ရလျှင် စိတ်ကြည်လင်၍ အလွန်မဂ်လာ
ရှိသော ရဟန်းသံယာတော်များ အမှန်ပင် ရှိပါသေး၏၊ ဆရာတော်
တစ်ပါးသည် အလွန်စိတ်ကောင်း ရှိ၏၊ ကမ္မဇာန်းတရားကို လက်
မလွတ်ဘဲ သံယာပုဂ္ဂသတ်နှင့် စာချွန်း၏၊ စကား ပြောသည့်အခါ
အေးအေးသာသာ ရှိလှ၏၊ ထိုဆရာတော်ကို ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်
ဖူးတွေ့ခဲ့ရသည်မှာ မမေ့နိုင်အောင်ရှိ၏၊ “ရဟန်းတော်တို့ကို ဖူးမြင်
ရှုခြင်းမဂ်လာ” ဆိုသည်မှာ ဤရဟန်း တော်မျိုးကို ဆိုလိုပါသည်၊
ဘုရားရုပ်ရုပ်ရုပ်ရုပ် ဆွမ်းခံကြလာသော ကိုယ်တော်များကို
တွေ့ရပါလိမ့်မည်၊ ထိုကိုယ်တော် ကို တွေ့ရခြင်းဖြင့် မည်သူမျှ
မတိုက်တွန်းရဘဲ အလိုလို စိတ် ကြည်လင်လာပါလိမ့်မည်။

တစ်ခါတုန်းက ကျောင်းတိုက်တစ်ခုမှ ရဟန်းသာမဏေများ
ကြော်ရရန်း စိတ်နှင့် ဆွမ်းကြီးခံကြကြ၏၊ အရပ်ထဲက မည်သူမျှ
မတိုက်တွန်းရဘဲ အိမ်ပေါက်စွဲထွက်၍ ဝပ်ချကြ၏၊ (မဟာမေဒင်
ဘာသာဝင် အိမ်ရှင်မတစ်ယောက်ကပင် “ဒီကိုယ်တော်များ သွားပုံ
ကတော့ စိတ်ကို အတော်ဆွဲနိုင်သားပဲ”ဟု ပြောပါသေးသတဲ့၊)
ဤသို့ သံယာတော်များကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် စိတ်ကြည်လင်မှုမှ
စ၍ မဂ်လာများစွာ ရှိရကား ထိုကဲ့သို့ အဖိုးတန်ရဟန်းတော်၊
သံယာတော်များကို ကလေးတို့ နေရာ၌ မရ-ရအောင် ရှာဖွေ၍
ကြီးသည့်အခါ ကိုးကွယ်ကြပါလေ။

[ဆောင်] ကြော်သိကွာရှိလို့၊ မွန်မြတ်သည် ရဟန်းတော်၊

အပြောအဆို မေတ္တာမွေးလို့၊ အေးမြှုလိမ့်နော်၊

တွေ့ကြုံသော် ဖူးမြော်ကဲ့မမှား၊ မတွေ့သော် ရှာဖွေလို့၊
မောင့်နေရာ မဂ်လာပြောအောင်၊ ကိုးကွယ်၍ထား။

တရားဆွေးနွေးခြင်း။ ။တရားနှင့်စပ်သော စကားကို သူက
ပြော, ကိုယ်ကပြော၊ ကိုယ်မသိတာ သူမေး၊ သူမေးတာ ကိုယ်သိ
လျှင် ဖြေ၊ ဤသို့ ပြောဆိုနေခြင်းကို “တရားဆွေးနွေး”ဟု ခေါ်၏၊
ဥပုသံနေ့(တန်းနွေးနေ့)များသည် တရားဆွေးနွေးဖို့ သင့်တော်
သော အခါတည်း၊ အားလပ်ချိန် ညျဉ်အခါဝယ် မိမိတို့ အိမ်နီးချင်း
လည်း တရားဆွေးနွေးဖို့ သင့်တော်သောအခါ ဖြစ်၏၊ ဤတရား
ဆွေးနွေးမှုကို ရဟန်းတော်များအထိခြုံလည်း မသိတာကို မေးမြန်း
သောအားဖြင့် ဆွေးနွေးနိုင်၏၊ ဆရာပြောလိုက်သော အဓိပ္ပာယ်ကို
မမှတ်မိလျှင် မှတ်မိသော ကလေးနှင့်လည်း ဆွေးနွေးနိုင်၏၊
ဆွေးနွေးကြပါလေ။

မင်းလာဖြစ်ပုံး။ ။တရားစကားကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းရခြင်း
သည် စိတ်ထဲ၌ မရှင်းလင်းသော အချက်များကို ရှင်းသွားစေနိုင်
၏၊ ထိုသို့ ရှင်းသွားသဖြင့် အများကို မပြုမိဘဲ အမှန်ကို ပြုမိ၏၊
အမှန်ကို ပြုမိသဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရ၍ မင်းလာ ဖြစ်ရပေ
သည်၊ တရားဟူရှုံး ကုသိုလ်စစ်စစ် မဟုတ်သော်လည်း အပြစ်
မရှိသော လောက်စီးပွားရေးဆိုင်ရာကိုလည်း လူကြီးများထံ နား
ဆွေးနွေးနိုင်၏၊ ကုသိုလ်တရားပင် ဖြစ်သော်လည်း တစ်ယောက်
နှင့်တစ်ယောက် တတ်ကြောင်းပြလို၍ (သူကို စမ်းလို၍) ငြင်းကြ
ခံကြသော ဆွေးနွေးခြင်းမျိုးကား မင်းလာ မဟုတ်၊ အကျိုးစီးပွား
ဆုတ်ယုတ်ဖို့ရာ အ, မင်းလာသာ ဖြစ်၏၊ ရေးက တချို့လူကြီးများ
သည် သို့ဟောကား ဆွေးနွေးရင်း ငြင်းကြ, ခံကြ ဒေါနှင့် မေး
နှင့် (ဒေါသ မောဟနှင့်) ပြောကြ၍ နောက်ဆုံးဝယ် နာမ်းလုံး၊
သည်တိုင်အောင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြလေသည်။

၁၀။ ဧရာကျွေ့ခန်းမေးခွန်း

- က။ ခွဲ့ စ ဂါထာကို ပါဋီရေး၍ ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း ပြပါ။
- ခ။ ခွဲ့ စ ဂါထာ၌လာသော မင်္ဂလာ(င)ပါးကို ပါဋီမြန်မာ တွဲဖက်၍ ရေတွက်ပြပါ။
- ဂ။ ဘယ်လိုနေခြင်းကို ခွဲ့-သည်းခံခြင်းဟု ခေါ်သနည်း။
- ဃ။ သည်းမခံခြင်း၏အပြစ်(၅)မျိုးလောက်နှင့် သည်းခံခြင်း၏ အကျိုး(၅)မျိုးလောက်ကို ပြပါ။
- င။ သည်းခံသူကို စောကားသူ(ကျယ်သူ)များသည် ယခုလောက၌ ကြီးပွားနိုင်မည်လား။
- စ။ မိခင်က “သားရယ် စာကျက်ပါလား”ဟု ဆုံးမရှုံး လွယ်သော ကလေးသည် ဘယ်လို လုပ်၍ မလွယ်သော ကလေးက ဘယ်လို ပြောမည်နည်း။
- ဆ။ ဆံရှာက “ကလေးများ ကျောင်းလာချိန် နောက်မကျဖော့နဲ့”ဟု ဆုံးမရှုံး လွယ်သောကလေးက ဘယ်လို၊ မလွယ်သောကလေးက ဘယ်လိုဟု ပြပါ။
- ဇ။ “သမဏာန္တ ဒသနဲ့” မင်္ဂလာတရားတော်အရ တော်စွာလျော်စွာ နေသော ရဟန်းကို ဖူးမြင်ရခြင်းမှာ မင်္ဂလာဟု ဆိုရမည်လော့ အဘယ်ရဟန်းကို မြင်ရမှ မင်္ဂလာဖြစ်သနည်း။
- ဈ။ သူတော်ကောင်း ရဟန်းတော်များကို ဖူးမြင်ရှုံးအဘယ့်ကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်သနည်း။
- ဉာ။ ကလေးများ ကြီးသည့်အခါ မင်္ဂလာဖြစ်အောင် ဘယ်လို ရဟန်းသံလာများကို ရွာဦး ရွာထိပ်က ကိုးကွယ်ထားမည်နည်း။
- ဋ္ဌ။ တရားစကားဆွေးနွေးရှုံးဘယ်လိုဆွေးနွေးမှ မင်္ဂလာဖြစ်သနည်း၊ ပြင်းကြ ခံကြသော ဆွေးနွေးမှုကို မင်္ဂလာဟု ဆိုနိုင်မည်လား။

၁၀။ တပေါ် စ ဗြဟ္မာစရိယဉ်၊ အရိယာသစ္စာနာဒသသုတေ၊
နိဗ္ဗာနာသစ္စာကိရိယာ စ၊ စတဲ့ မင်းလ·မှတ္တာမံ။

၁၀။ အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ မေထုန်မှ ရှောင်ခြင်း၊ အရိယ
သစ္စာကို မြင်ခြင်း၊ အရဟတ္တဖိဟ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊
ဤ(၄)ပါးသည် ကောင်းမြတ်သော မင်းလာတည်း။

[ဆောင်] ရဟန္တအဆင့်မှန်းလျင်လ၊ အကျင့်စွမ်းကျင့်ကာ၊
မေထုန်ဆို ဟိုအရေးကို၊ ဝေးကရှောင်ခွာ၊
အရိယာ၊ သစ္စာတဲ့မြင်ဌား၊
မြတ်နိဗ္ဗာ။၊ အရဟတ္တဖိလ်ကို ယူမှု၊
မြတ်လေးဆူမင်းလာပြုမယ်၊ ကောင်းပေါ်တရား။

အမှား။ ၂၂၅မင်းလာ(၄)ပါးသည် လူဝတ်ကြောင်များနှင့်
မထိက်တန်အောင် မွန်မြတ်လု၏၊ ထိုကြောင့် ကလေးများအတွက်
ခဲ့ထွင်၍ ရေးပြဖွယ် မလိုတော့ပါ၊ “တပေါ်=အကျင့်”ဟူသည်
(မျက်စိ၊နား၊နာခေါင်း၊လျား၊ကိုယ်၊စိတ်)ဟူသော ကြော်(၆)ပါးလုံး
ကို (အကုသိုလ် လုံးလုံးမဖြစ်အောင်) စောင့်ထိန်းရသောအကျင့်
နှင့် အလွန်အမင်း ကြီးစားရသော ဝိရိယတည်း၊ “ဗြဟ္မာစရိယာ=
မြတ်သောအကျင့်”ဟူသည် မေထုန်ကြီး-မေထုန်ငယ် အမျိုးမျိုး
ရှောင်ရသော အကျင့်တည်း၊ သစ္စာ(၄)ပါးတွင် နိရောဓသစ္စာခေါ်
နိဗ္ဗာန်ပါဝင်ဌား ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာနာဒအရ “နိဗ္ဗာန်”အရဟတ္တဖိလ်
ကို ယူရသည်၊ ဤ(၄)ပါးသည် ဝါးခုံကွဲမှ ထွက်မှောက်ကြောင်း
ဖြစ်၍ အလွန်ကောင်းမြတ်သော မင်းလာများ ဖြစ်ကြရပေးသည်။

၁၁။ ဖုန္တသာ လောကမြေဟိ, စိတ် ယသာ နဲ့ ကမ္မတိ၊
အသောကံ ဝိရဲခံ ခေမဲ, ဇတ် မက်လ·မှတ္တမဲ။

၁၁။ လောကခံတရားတို့ တွေ့ထိ နှိပ်စက်ခံရလျှင် စိတ်
မတုန်လှပ်ခြင်း, ဝမ်းမနည်းခြင်း, မမက်မောခြင်း, ဘားမရှိခြင်း,
ဤ(၄)ပါးသည် ကောင်းမြတ်သော မက်လာတည်း။

[ဆောင်] လောကခံ တွေ့ရှိုးမို့, အမျိုးမျိုးတွေ့ရမယ်၊
စိတ်အနေ မတုန်လှပ်အောင် ထိန်းချုပ်ပါကွယ်၊
ဝမ်းပန်းလည်း မနည်းလွယ်, မက်မောဖွယ် ရှိဘူး၊
ဘားကင်းကွာ လေးမျိုးမက်လာကြောင့်၊
စဉ်မကွာ ချမ်းသာပြည့်လို့ရယ်, ဘုန်းရှိက်ထူး။

ဧလာကခံ(၈)ပါး။ ။လောက၌ နေသူမှန်လျှင် မကောင်းနိုင်သော
မကြာခဏ တွေ့ရတတ်သောကြောင့် “လောကမြို့=လောကဓမ်
(လောကခံ)”ဟု ခေါ်၏၊ (၁) လာဘော=လာဘ်ရခြင်း၊ (၂)
အလာဘော=လာဘ်မရခြင်း၊ (၃) ယသော=အခြေအရုံပေါ်ခြင်း၊
(၄) အယသော=အခြေအရုံ မရှိခြင်း၊ (၅) နိန္ဒာ=ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ (၆)
ပသံသာ=ချီးမှမ်းခံရခြင်း၊ (၇) သူခံ=ချမ်းသာခြင်း၊ (၈) ဒုက္ခာ=
ဆင်းရဲခြင်း၊ ဤ လောကခံ (၈)ပါးတွင် အရကာင်း (၄)ပါး၊
မကောင်း (၄)ပါးဟု ခွဲခြားပြပါ။

[ဆောင်] လာဘ်လာဘ မရနှင့် အရလို့
ခြေအရုံ များတယ် ရှားတယ် ကွဲပြားသကို၊
ချီးမှမ်း၍ ကဲ့ရဲ့ဆို့, ထင်သလို အပြော၊
သုခ ဒုက္ခာနှင့်, လောကခံ ဤစက်ကွင်းကယ်, ကင်းနိုင်ဘူးဖေား။

တ္ထနိလူပိပုံ။ ॥ကြိုလောကခံ (၈)ပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့်
လူတိုင်းပင် မကြာ မကြာ တွေ့ရ၏၊ ထိုသို့ တွေ့ရ၍ (ရောင်းလို့
ဝယ်လို့ ကောင်း၍) ရွှေ ငွေ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း လာဘ်ရသည့်
အခါ, ရာထူးတက်၍ လာဘ်ပေါ်များသည့်အခါ, အခြေအရုံ
အစောင့်နှင့် လက်အောက်ငယ်သား ပေါ်များသည့်အခါ, ချီးမွမ်းခံရ
သည့်အခါ, ချုမ်းသာနေသည့်အခါ) ကြိုသို့ အကောင်းလောကခံ
(၄)ပါးနှင့် တွေ့ကြသည့်အခါ တပြုးပြုး တကြေကြေ တရာ့
မော် ပျော်ချင်တိုင်း ပျော်ခြင်းသည် နိဂုံအတိုင်း မြှင့်သက်ဘဲ
တုန်လူပ်ခြင်း မည်၏။

ရောင်းလို့ ဝယ်လို့ မကောင်း၍ ရာထူးတက်သင့်လျက် မတက်၍
ပစ္စည်းလာဘ်လာဘာ မရသည့်အခါ, အခြေအရုံ အစောင့်နှင့်
လက်အောက်ငယ်သား နည်းပါးသည့်အခါတို့၌ စိတ်အားငယ်
ခြင်း, လူညွှေးနွမ်းခြင်း, အကဲ့ရဲ့ခံရသည့်အခါ “ငါမခဲ့ဘူး၊ ငါကို
မဟုတ်တာပြောဘယ်”စသည်ဖြင့် ရှားရှားရဲ့ခဲ့နိုင် ဒေါသထွက်ခြင်း၊
တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဒုက္ခာရောက်သည့်အခါ မြင်သူတိုင်း သနား
စဖွယ် အားငယ်ခြင်း, ညီးနွမ်းနေခြင်းသည် နိဂုံနေရှိုးအတိုင်း
မဟုတ်တော့ဘဲ တုန်လူပ်ခြင်း မည်၏။

မထုန်လူပ်မှ မဂ်လာာ။ ॥လောကခံအကောင်းတွေ့၍ တုန်လူပ်
သည့်အခါ “အလွန်ကြွေတဲ့လူ အလွန်မေ့တဲ့ မောက်တဲ့လူ”ဟု
မြင်သူတိုင်းက မျက်မှန်းကျိုးကြ၏၊ မျက်မှန်းကျိုးရုံတွင်မက
နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးလိုကြ၏၊ လောကခံ မကောင်းနှင့် တွေ့၍
သနားစဖွယ် အားငယ်နေခြင်း ဒေါသထွက်ခြင်းကား ထိုသို့ဖြစ်နေ
ခြင်းပင် အမဂ်လာဖြစ်နေ၏၊ ထိုသို့ အမဂ်လာဖြစ်နေသူကို မည်သူ
ကမျှ အရေးမစိုက်လိုကြ၊ ထို့ကြောင့် လာဘ်လာဘာ အခြေအရုံ

ပေါသည့်အခါလည်း စိတ်နေမပြောင်း၊ မပေါသည့် အခါ၌လည်း
စိတ်မပျက်၊ ချီးမှမဲ့ ခံရသည့်အခါ သူတကာမြောက်၍လည်း
မငြောက်၊ ကဲ့ရဲ့ခံရသည့်အခါ သူတကာ နှစ်မှုလိုလည်း မနှစ်မှုကျ၊
ချမ်းသာလည်း စိတ်ကြီးမဝင်၊ ဆင်းရဲလည်း စိတ်မငယ်၊ နိဂုံစိတ်
နေ့မပြောင်း၊ စိတ်ကောင်းမပျက်သူကို “မတုန်လှပ်သူ”ဟု ခေါ်၏၊
ထိုမတုန်လှပ်သူကို “တော်ပါပေတယ်၊ စိတ်ကြီးလဲ မဝင်တတ်ဘူး၊
စိတ်လဲ မဆင်းရဲတတ်ဘူး”ဟု ချီးမှမဲ့ကြော၏၊ ထိုကြောင့် ထို
မတုန်လှပ်ခြင်းသာ ကြီးစွာသောကျက်သရေမှုလာ ဖြစ်ပေသည်။

ကလေးများ မတုန်လှပ်စရာ။ ။ကလေးများ၌ စာမေးပွဲ အောင်
ခြင်း-စာမေးပွဲ ရုံးခြင်း၊ အဝတ်အစား ပေါ်ခြင်း-မပေါ်ခြင်း၊ စိဘ
အခြေအနေလိုက်၍ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းများ တွေ့ကြရပေ
သည်၊ ထိုသို့ တွေ့သည့်အခါ အကောင်းတွေ့၍ ကလေးချင်း
အပေါ် မော်မော်ကြားကြား စော်စော်ကားကား မလှပ်ပါနှင့်၊ အဆိုး
တွေ့၍လည်း အားမငယ်ပါနှင့်၊ ငယ်စဉ်က အောက်ကျ နောက်ကျ
နေရသော်လည်း ပညာကိုသာ ကြီးစားသင်လျှင်၊ ဆရာမိဘတို့၏
စကားကို နားထောင်လျှင် ကြီးသည့်အခါ အထက်တန်း ရောက်
နိုင်ပါသေး၏၊ ငယ်ရွယ်စဉ်က အထက်တန်းနေကြရသော်လည်း
လူမှုက်နှင့် ပေါင်းမိရုံမျှဖြင့် ခွေးကျ၊ ဝက်ကျ အောက်တန်းကျ
တတ်ပါသည်။

ဝမ်းမနည်းခြင်း။ ။ခွေးမြို့မိဘတို့ သေကျပျက်စီးသော်လည်း
ကောင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ဆုတ်ယုတ်သော်လည်းကောင်း ဝမ်းနည်း
တတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ ဝမ်းနည်းခြင်းကြောင့် သေသူလည်း ပြန်၍မရှင်
လာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ပြန်၍ မတီးပွား၊ ထိုဝမ်းနည်းနေခြင်းသည်

သက်သက်အကျိုးမများသော ကျက်သရေမရှိသော အမင်္ဂလာသာ ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမနည်းဘဲ, စိတ်မဆင်းရဲဘဲ “မွေးလာလျှင် မည်သူ မဆို သေရမှာပဲ, အရင်သေတာနှင့် နောက်သေတာပဲ ကွာခြား တယ်”ဟု စိတ်ကို ဖြေ၍ ဝမ်းမနည်းခြင်း၊ “ပစ္စည်းဆိုတာ လူရှာ လျှင် ရတာပဲ, နိုင်ကလဲ ရှာလို့ရတဲ့ ပစ္စည်းပဲ, ပျက်ချိန်တန်လို့ ဖျက်ဘာ ရချိန်တန် ရညီးမှာပေါ့”ဟု စိတ်ကို တင်း၍ ဝမ်းမနည်း ခြင်းသည် ကျက်သရေမင်္ဂလာတစ်မျိုး ဖြစ်၍ “တော်ပါပေတယ်, တရားပြည့်ဝပါပေတယ်”ဟု လူချိုးမှုမဲ့ ခံရပါသေးသည်။

မမက်မောခြင်း။ ॥လောကြှု မက်မောစရာတွေ များလှ၏။ ကလေးဘာဝ၌ အစားကောင်း မက်၏။ အဝတ်ကောင်း မက်၏။ စာသင်ချိန် ခဲတံ စာအပ်ကောင်း မက်၏။ ဤည်းနည်းကြီးလာလျှင် မက်စရာတွေ ပိုလာ၏။ လူကြီးဖြစ်လာလျှင် သာ၍ များလာ၏။ ထိုမက်စရာတွေကို မက်၍ မရ-ရအောင် ရှာရသဖြင့် မောနေကြ၏။ ထိုသို့ မက်မောခြင်းသည် ခုက္ခရောက်ကြောင်း မကောင်း သော အမင်္ဂလာဖြစ်၍ ဘာကိုမျှ မမက်ခြင်းသာ ချမ်းသာကြောင်း မင်္ဂလာ ဖြစ်သည်။

ဓားမရှိခြင်း။ ॥လောကြှု အမျိုးမျိုးကြောက်စရာ ဘေးရန် တွေ များလှချေ၏။ ရေဘေး၊ မီးဘေး၊ သူခိုး ဓားပြေဘေး၊ မင်းဘေး၊ အမွှဲခံ သားသမီးဆိုးဘေးဟု ဘေးရန်ငါးမျိုး ဆိုရိုးရှိ၏။ ရေဖျက် ဆီး၍ လယ်များ ရေနစ်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုး၍ သေကျေ ပျက်စီးကာ အိုးမရှိ အိမ်မရှိ ဖြစ်ရခြင်း၊ ရေနစ်၍ သေရခြင်းသည် ရေဘေး တည်း၊ မီးလောင်၍ အိုးမရှိ အိမ်မရှိ ဖြစ်ရခြင်း၊ မီးလောင်၍ သေရခြင်းသည် မီးဘေးတည်း၊ သူခိုး အခိုးခံရ, ဓားပြအတိက်ခံရ

ခြင်းသည် သူခိုး ဓားပြဘေးတည်း၊ အစိုးရတိုက အမျိုးမျိုး
မတရား အခွန်ကောက်ခြင်း၊ မတရား ချုပ်နှောင်ဖမ်းဆီးခံရခြင်း
သည် မင်းဘေးတည်း၊ အမွှဲ့ သား သမီးဆိုးတို့က နေ့စဉ်
သောက်ဖို့ စားဖို့ ကုစားဖို့ အတင်းတောင်းခြင်း၊ အမွှဲကို အတင်း
တောင်းခြင်း၊ တစ်သက်လုံး စုဆောင်းထားသော ပစ္စည်းများကို
သူတို့ လက်ထက်၌ ဖြန်းပစ်ခြင်းသည် အမွှဲ့ဆိုးဘေးတည်း။
[ဆောင်] ရေ မီး-သူခိုး၊ မွှဲ့ဆိုးနှင့်၊ မင်းဆိုးအပြား၊ ရန်မျိုးငါး၊
မှတ်သားလေကွဲ့၊ ကြောက်ဖွယ်တဲ့။

ဤဘေးမျိုးမှ လွှတ်ကင်းအောင် ရေကိုလည်း အရဲ မကိုးနှင့်၊
မီးကိုလည်း ဂရုစိက်၊ သူခိုး ဓားပြ လုံခြုံအောင်ထား၊ ပုန်းရှောင်
တန် ပုန်းရှောင်နော့၊ မင်းနှင့်ဆိုင်ရာဝယ် လုံးလုံးဥပဒေနှင့် မြို့
အောင် အလုပ်အကိုင် အရောင်းအဝယ် သတိထား၊ မတော်တဆ
မင်းဘေးကြံ့လာလျှင် အကူးအညီရအောင် မိတ်ဆွေကောင်းကောင်း
ရှိပါစေ၊ အမွှဲ့ သား သမီး လူမှိုက်မဖြစ်အောင် ငယ်စဉ်ကစ၍
ဤမင်းလသုတ်ကို သင်ပြကြပါလေ၊ ဤသို့ သတိထား၍ ဘေး
မရှိအောင် ကြံ့စားသူသည် ဘေးမျိုး ကင်းကွာ၍ “ခေါ်”ဟူသော
မင်းလသုတ် ပြည့်စုံပါလိမ့်မည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤဂါထာ၌ လာသော မင်းလာ (၄)ပါးသည်
ရဟန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်သာ သက်ဆိုင်၏၊ သို့သော် သာမန်
လူများ၌လည်း ရသင့်သလောက် ရနိုင်သောကြောင့် သာမန်
လူများအတွက် အကျိုးမျှသာ ရေးလိုက်ရပေသည်၊ အကျယ်ကို
အထက်တန်းမင်းလသုတ်ကျမှ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

၁၂။ စလေကျင့်စန်းမေးခွန်း

- က။ တပေါ် စ-ဂါထာပါဋ္ဌနှင့် ဆိုင်ရာ ဆောင်ပုဒ်ကို ပြပါ။
- ခ။ တပေါ် စ-ဂါထာလာ မဂ်လာ(၄)ပါးကို ပါဋ္ဌ-မြန်မာ တွဲဖက်၍ ရောက်ပြပါ။
- င။ ဖုနှံသာ-ဂါထာပါဏ္ဍနှင့် ဆိုင်ရာ ဆောင်ပုဒ်ကို ပြပါ။
- ဃ။ ဖုနှံသာ-ဂါထာလာ မဂ်လာ(၄)ပါးကို ပါဏ္ဍ-မြန်မာ တွဲဖက်၍ ရေတွက်ပြပါ။
- င။ အဘယ်ပြောင့် လောကဓမ်(လောကခံ)ဟု ခေါ်သနည်း၊ လောကခံ (၈)ပါးကို ပါဏ္ဍ-မြန်မာ တွဲဖက်၍ ရေတွဲ-၏ပြပါ။
- စ။ လာဘ်ရခြင်းပြောင့် တုန်လူပ်ပုံ၊ မခြင်းပြောင့် တုန်လူပ်ပုံ၊ အကဲ့ရဲ့ခံရ၍ တုန်လူပ်ပုံကို ပြပါ။
- ဆ။ အကောင်း လောကခံ (၄)ပါးပြောင့် မတုန်လူပ်ပုံ၊ မကောင်း လောကခံ (၄)ပါးပြောင့် မတုန်လူပ်ပုံကို ပြပါ။
- အ။ ဆွဲမျိုးမိဘ တစ်ယောက်ယောက် သေဆုံးရာ၌ အသောက= ဝမ်းမနည်းပုံကို ပြပါ။
- ဧ။ ကလေးဘဝ၌ မက်မောစရာကို ပြ၍၊ ထိုမက်မောစရာ၌ မမက်မော သော ဝိရဇ္ဇ်လာဖြစ်ပုံကို ပြပါ။
- ဉာ။ ဘေးရန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထိုဘေးများ မဖြစ်ရအောင် ခေမ မဂ်လာဖြစ်အောင် အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ရမည်နည်း။

၁၂။ ဤမင်္ဂလာတိုကို ပြကြပါသွင် ရန်သူအားလုံးတို့တွင် မည်သည့် ရန်သူမျှ အနိုင်မရဘဲ (မိမိကသာ အောင်နိုင်၍) နေရာ အားလုံးတို့၏ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြ၏၊ ထိုမင်္ဂလာရှိသူတို့၏ (၃၈)ဖြာ ထိုမင်္ဂလာသည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတည်း။

(မင်္ဂလာ ၃၈-ပါးကို ရေတွက်ရှု၍ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာန် ဂါထာ
ဝယ် အမိလုပ်ကျွေးခြင်း၊ အဘ လုပ်ကျွေးခြင်းဟု နှစ်မျိုးခဲ့၍
(၄) မင်္ဂလာရအောင် ရေတွက်မှ (၃၈)ပါး ပြည့်သည်၊ အသေဝန်
စ ဂါထာမှစ၍ ရေတွက်ကြည့်ပါလေ။)

[ဆောင်] မဂ္ဂလာမြတ်တရားကိုလ, မြတ်ဘုရားဟောတော်မှု၊
သုံးဆယ်ကျော် ရှစ်ဖြာစွန်းတယ်, ထွန်းတောက်စမျှ။
ကျင့်ပါတော့ များစိုလ်လူ, ဆူပူတဲ့ ရန်မျိုး၊
အားလုံးအောင်နိုင်၍, သက်ဆုံးတိုင် သုခတိုးလို့ရယ်,
ဖြူးလိမ့်တန်ခိုး။

၁၃။ လေ့ကျင့်စန်းမေးစွန်း

କ॥ ଯୁଃହୟୁଣ୍ଠିତ୍ରୀ ମର୍ଗଲାଗନ୍ଧି ରେତ୍ତଗନ୍ଧିପ୍ରବି॥

ခ။ အိပ်ရှာမှ ထချိန်၌ အထပ်ငါးသောကလေးသည် “အဲတ္ထသမ္မာပဏီ” ခေါ် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းမှာ လာ ရှိနိုင်ပါမည်လော်။

- ဂ။ အမျိုးအလိုက် ကျင့်ထိက်သော ဝိနည်းများ ကောင်းစွာ သင်ထား
သော ကလေးသည် အရာရာ၌ တတ်သိနားလည်တတ်လေရာ,
အသက်(၇)နှစ်သားလောက် ရှိပါလျက် (အိုးလဲ ခွက်ထဲ မဟုတ်
လျှင်) အိမ်ပေါ်များ ရရှုမပေါက်ရဘူးဟု နားမလည်သော ကလေး
သည် အဘယ်မင်္ဂလာကို မသင်ဖူးပါသနည်း။
- ဃ။ ဒီလိုအလုပ်မျိုးကို မလုပ်ရဘူးဟု သိပါလျက် လုပ်သူသည် အဘယ်
မင်္ဂလာကို မလိုက်နာသူဟု ဆိုရမည်နည်း။
- င။ ကျောင်းသွားချိန်၌ ကျောင်းသွားပျင်းသော ကလေးသည် အဘယ်
မင်္ဂလာများကို ရအောင် မကြံးစားသူနည်း။
- စ။ ကျောင်းသွား ကျောင်းပြန် မိဘကို အလေးပြုရမှန်း မသိသူ,
သိလျက် အလေးမပြုသော သူတို့များ အဘယ် မင်္ဂလာ(၂)ပါး
ပျက်နေပါသနည်း။
- ဆ။ လူကြံးများ ဆရာသမား ရဟန်းသံသာများရှေ့၌ ရှိရှိသော
နေထိုင် ပြောဆိုရမည်ဟု မသိသူ, သူလျက် မပြုသူသည် အဘယ်
မင်္ဂလာ(၁)ပါး မရှိသူပါနည်း။
- ဇ။ မိမိတို့များ ပစ္စည်းပေါကြောင်း ရဏ်ကြီးကြောင်း ပညာတတ်ကြောင်း
ကြားလို၍ စကားပြောသည့်အခါ ထည့်ကာ ထည့်ကာ ပြောသူ
သည် အဘယ်မင်္ဂလာ မရှိသူပါနည်း။
- ဈ။ မကြားမဝါဘဲ ရှိုးရှိုးသားသား ပြောဆို နေထိုင်သူသည် အဘယ်
မင်္ဂလာ(၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံသူပါနည်း။
- ဉာ။ ဆရာ မိဘ အစ်ကို အစ်မက ဆုံးမလျှင် ပြန်၍ ငြင်းသူသည်
အဘယ် မင်္ဂလာ မရှိသူပါနည်း။

၁၄။ လေကျင့်ဓန်းမေးခွန်း

မောင်အေး၏ မိဘတို့သည် (၁) အရောင်းအဝယ်မှ စ၍ အရာရာ ကောင်းသော မြို့ကလေးများ၌ နေကြသော (၂) သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်တဲ့၏။

- (၃) မောင်အေးသည် အပိုရာဝင် အပိုရာထတိုင်း ဘုရား ကန်တော်၏။
- (၄) မောင်အေးသည် ဉာဏ်ကောင်း၍ ရုပ်လှသူလည်း ဖြစ်၏။
- (၅) သူ့ဂိုယ်သူ လူလိမ္မာလေးတစ်ယောက်ဟု အချို့မွမ်းခံရလောက် အောင် နေထိုင်၏။
- (၆) အားလပ်ချိန်၌ မိဘတို့ကို ကူညီ၏။
- (၇) အဝတ်အစား အနေအထိုင်မှစ၍ ရူပ်ရူပ်ပွေပွေ နေလေ့ မရှိ။
- (၈) မုန့်စားလျင် မရှိဆင်းရသူ ကလေးများကို ဝင့်ပေး၏။
- (၉) ညီကလေး နှမကလေးများကို စောင့်ရှောက်၏။
- (၁၀) ကျောင်းမှာဖြစ်စေ၊ အိမ်မှာဖြစ်စေ လူကြီးများ အပြစ်တင်မည့် အလုပ်ကို မလုပ်။
- (၁၁) “ငရဲကြီးတတ်တယ်”ဟု လူကြီးများပြောထားသော သတ်မှု ခိုးမှုများကို ဘယ်တော့မှ မပြု။
- (၁၂) ဘုရားရှိခိုးချိန်ကို ဘယ်တော့မှ မမေ့။
- (၁၃) လူကြီးသူမ ဆရာ မိဘကို ရိုသော၏။
- (၁၄) မော်မော်ကြွားကြွား ပြောဆို နေထိုင်လေ့ မရှိ။
- (၁၅) မိခင်ပေးသော အဝတ်အစားနှင့်သာ ကျေနပ်၏၊ ဘယ်တော့မှ မီးော်မကြောင်း။

- (၁၆) သူ့ကို တစ်ယောက်ပျောက်က ကူညီ စောင့်ရှုံးက ဆုံးမထားဖူးလျှင် အမြဲ သတိရတတ်၏။
- (၁၇) ဘယ်သူက ဘာပြောပြော ပြုးနေတာပဲ၊ ဘယ်တော့မှ ရန်မဖြစ်။
- (၁၈) ဆရာနှင့်မိဘတို့က ပြောသမျှကို နားထောင်၍ အကောင်းချည်းဟု မှတ်ထား၏။
- (၁၉) တစ်ခါတုန်းက သူညီအငယ်ဆုံးကလေး သေလို့ တစ်အီမီလုံး ငိုက်ပေမယ့် မောင်အေး မင့် "ဘာပြုလို့ ငိုက်တာတုန်း၊ ငိုတော့ ပြန်လာမှာတဲ့လား၊ ခင်ဗျားတို့လဲ သေနှေ့စွဲတဲ့အခါ သေရမှာပဲ" ဟု ပြော၏။
- (၂၀) သူသည် ရပ်ရှင်ကြည့် (ခွဲကြည့်)ရပေမယ့် သဘောကျပုံ မရ၊ "ငွေကုန်ပြီး အအိပ်ပျက်တယ်"ဟု သူအချွဲယ်နှင့် မတန်အောင် ပြောလိုက်သေး၏။
- (၂၁) မောင်အေးမှာ တစ်ကျောင်းလုံး တစ်ရပ်လုံး မုန်းသူ မရှိ၊ အားလုံးက ချစ်ကြ၏။ မောင်အေးမှာ အဘယ်မက်းလာ ပြည့်စုံနေပါသနည်း။
(နံပါတ်စဉ်အတိုင်း တစ်ခုစီ ဆရာက မေး၍ သူတို့ အဖြေကို ရှင်းပြောပါ။)

နိဂုံးချုပ်

ကလေးများ....ရေးတွန်းက မိန့်မတစ်ယောက်မှာ မျောက်နှစ်ပ်
ကလေးနှင့် တူသော သားတစ်ယောက် မွေးဖွား၏ "နိစပ်"ဟု
နာမည်ပေးထားသတဲ့၊ ထို "နိစပ်"ကလေးသည် လူပိုအချယ်
ရောက်လာသည့်အခါ မျောက်နှစ်ပ်နှင့် တူတွန်းပင် ဖြစ်၍
အားလုံးက "နိစပ်"ဟုပင် ခေါ်ကြ၏၊ အသက်ကြီး၏ မိန့်မရသည့်
အခါလည်း မျောက်နှစ်ပ်နှင့် တူမြှုတူနေသောကြောင့် "နိစပ်ကြီး
နိစပ်ကြီး"ဟု ခေါ်မြဲ ခေါ်နေကြသတဲ့၊ ငယ်ငယ်က မျောက်နှစ်ပ်
နှင့် တူသူသည် ကြီးတော့လဲ မျောက်နှစ်ပ်နှင့် တူသကဲ့သို့-

ထိုအတူ ကလေးများသည် ငယ်ငယ်က မလိမ္မာလျှင် လူပို့
ဘဝ၊ အပို့ဘဝ ရောက်သော်လည်း လိမ္မာကြမည် မဟုတ်၊ တစ်
သက်လုံး လူမိုက်ဘဝနှင့် အညွှန်းတုံးပြီးနောက် သေသည့်အခါ
ဆင်းရေသော မိဘတို့ထဲ ပြန်ရောက်ဖို့နှင့် ငရဲကျဖို့သာ ဖြစ်ကြပေ
လိမ့်မည်၊ ဤမြန်မာပြည်ထောင်စုသည် လူမတရား၊ လူမိုက်များ
စုနေသော ပြည်ထောင်စု မဖြစ်ဖို့ရာ ကလေးများအချယ်က စ၍
အစွမ်းကုန် လိမ္မာကြစေလိုသောကြောင့် ဤမက်လသုတ်ကို
ဖတ်ချင်စဖွယ် မှတ်သားလွယ်အောင် ကြီးစား၏ ရေးသားခဲ့ရာ
ဤမျှလောက်ဖြင့် ကလေးများအတွက် သင့်တော်လောက်ပါပြီ၊
မက်လသုတ်သော ကလေးများ ဖြစ်ကြပါစေသတည်း။

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

ကာလေးရွယ် လီမ္မာနှင့်ပါမှ,
ကြီးရှင့်က လီမ္မာမည်။
မလီမ္မာ ပြည်ထောင်ခုကြလျှင်,
ကောင်းမူ မတည်။
ကာလေးတို့ နေပြည်,
တည်ခေါ်ပို့ မိတ်ခေါ်
နံနက် မဂ်လာနှင့်,
နေ့မက္ခာ ညာဉ်ပါသုံးလို့ရယ်,
ပုံးကြခေါ်သော။

အခြေဖြေမဂ်လသူတိပြီးပြီ။

မင်္ဂလသုတေပါဒ်အနက်

(ဝိသုဒ္ဓရုံမူ)

ယံ မင်္ဂလ ဒ္ဓာဒ္ဓသဟိ, စီးစွဲယိုသူ သဒေဝကာ၊
သောတ္ထာနဲ့ နာခိုက္ခာနှိုး, အဋ္ဌတိသ္ထာ မင်္ဂလဲ။
ဒေသိတဲ့ ဒေဝဒေဝနဲ့, သဗ္ဗာပါပဝိနာသနဲ့၊
သဗ္ဗာလောကဟိုတ္ထာယဲ, မင်္ဂလဲ တဲ့ ဘဏာမ ဟော။

အမှုနှုန်းတင်ဂါထာအနက်

၁ သဒေဝကာ-နတ်နှင့်တကွသောလူတို့သည်။ယံ မင်္ဂလဲ-အကြောင်
မင်္ဂလာတရားတော်ကို၊ ဒ္ဓာဒ္ဓသဟိ-တစ်ဆယ့်နှစ်နှစ်တို့၊ ကာလ
ပတ်လုံး၊ စီးစွဲယိုသူ-ကြံကြကုန်ပြီ၊ သောတ္ထာနဲ့-စီးပွားချမ်းသာခြင်း
၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌတိသ္ထာ-သုံးဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိ
သည်လည်းဖြစ်သော ယံ မင်္ဂလဲ-အကြောင်းမင်္ဂလာတရားတော်ကို၊
နာခိုက္ခာနှိုး (န အခိုက္ခာနှိုး ၄၀)-မသိနိုင်ကုန်သည်သာတည်း။

ဒေဝဒေဝနဲ့-နတ်တကာတို့ထက်မြတ်သော ဝိသုဒ္ဓနတ်မြတ်
ဖြစ်တော်မူသော ဘုရားသခင်သည်။ သဗ္ဗာလောကဟိုတ္ထာယဲ-
အလုံးစုံသော သဗ္ဗာလောက၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ၊ ဒေသိတဲ့
ဟောတော်မူအပ်သော၊ သဗ္ဗာပါပဝိနာသနဲ့ - အလုံးစုံသော
မကောင်းမူတို့ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော၊ တဲ့ မင်္ဂလဲ-ထိုမင်္ဂလာ
တရားတော်ကို၊ ဟော-အို သူတော်ကောင်းတို့၊ မယံ-ငါတို့သည်။
ဘဏာမ-ရွှေတံကြကုန်အံး။

(က) စံ မေ သူတဲ့။

(ခ) ဇက် သမယ် ဘဂဝတ္ထိယ် ပိဟရတိ ဒေတဝန္တ အနာထကလ္ထိကသု အာရာမေ။

(ဂ) အထ ခေါ် အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ထာယ ရုတ္ထိယာ အဘိက္ထာဝဏ္ဏာ ကေဝလက္ခာ ဒေတဝန္တ သဘာသေတွာ ယေနဲ့ ဘဂဝါ တေနာပသကိုမိုး ဥပသက်မိတွာ ဘဂဝန္တဲ့ အဘိဝါဒေတွာ ကေမန္တဲ့ အဋ္ဌာသီ။

မင်္ဂလာနိခါန်းအနာက်

(က) ဘဏ္ဍာ ကသုပ - အရှင်မဟာကသုပ၊ လူဗုံ သုတ္ထိ-
ဤ မဟာမဂ်လသုတေတာ်တော်ကို၊ မေ ယာ အာနန္ဒာန - အကျွန်းပို့
အာနန္ဒာသည်၊ ဘဂဝတာ - မြတ်စွာဘုရား၏၊ သမ္မဝါ-
မျက်မှာက်တော်မှ၊ စံ - ဤသို့၊ သုတဲ့ - ကြားလိုက်ရ၏၊
ဥပလက္ခာတဲ့-မှတ်လိုက်ရ၏၊ ဥပဓရိတဲ့-ဆောင်လိုက်ရ၏။

(ခ) ဇက်-တစ်ပါးသော သမယ်-အခါ့ဗြာ၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ သာဝတ္ထိယ်-သာဝတ္ထိပြည်ဗြာ၊ အနာထပိလ္ထိကသု/
အနာထပိက်သူငွေး၏၊ အာရာမေ-နှလုံးမွေ့လျော်၊ ပျော်ဖွယ်ရာ
ဖြစ်သော၊ ဒေတဝန္တ-ဒေတဝန္တကျောင်းတော်ဗြာ၊ ပိဟရတိ-
နေတော်မူ၏။

(ဂ) အထ ခေါ်-ထိသို့ နေတော်မူသောအခါ့ဗြာ၊ အညတရာ-
အမျိုးအမည် မထင်ရှားသော၊ ဒေဝတာ - နတ်သားသည်၊
အဘိက္ထာယ်-ညွှန်းယံ လွန်ပြီးသော၊ ရုတ္ထိယာ-သန်းခေါင်

- (က) ဧကမန္တ္တာ ခေါ်သာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တ္တာ ဂါထာယ အနွောာသီ။
- (ခ) ဗဟိုဒေဝါ မန့်သာ စ၊ မင်္ဂလာနိ အစိန္တယုံ၊ အာကံမာနာ သောတ္တာနဲ့၊ ဖြူဟိ မင်္ဂလာမှတ္တာမဲ့။

အခြား၊ အဘိကန္တဝဏ္ဍာ-အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်သော အဆင်းရှိသည် ဖြစ်၍၊ ကောလက္ပံ - ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံသော၊ ဇေတဝန်-ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို၊ ဉာဏ်သေတွာ-ကိုယ်ရုံရာင်ကိုယ်ဝါဖြင့် တွန်းလင်းစော်း၍၊ ယန်-အကြင်အရပ်၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိတော်မူ၏၊ တေန်-ထိဘုရားရှိတော်မူရာ အရပ်သို့၊ ဥပသက်မိ-ကပ်လေ၏၊ ဥပသက်မိတွာ-ကပ်လေပြီး၍၊ ဘဂဝန္တ္တာ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဘိဝါဒေတွာ-အလွန်ရှိသေစွာ ရှိခိုးဦး၍၊ ဧကမန္တ္တာ-တင့်အပ်လျောက်ပတ်သော အရပ်၍၊ အနွောသီ-ရပ်လေ၏။

(ယ) ဧကမန္တ္တာ-တင့်အပ်လျောက်ပတ်သော အရပ်၍၊ ဋီတာခေါ်-ရပ်ပြီးသော၊ သာ ဒေဝတာ-ထိန်တ်သားသည်၊ ဘဂဝန္တ္တာ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဂါထာယ-ဂါထာဖြင့်၊ အနွောသီ-ဉှုံသို့နားတော်လျောက်ပေ၏။

၁။ ဘဏ္ဍာ ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော အရှင်ဘုရား၊ ဗဟို-များစွာကုန်သော၊ ဒေဝါ စ-နှတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မန့်သာစ-လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ သောတ္တာနဲ့စင်ကြယ်စွာသော၊ နိုဗ္ဗာနဲ့ - နိုဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ အာကံမာနာ - လိုချင် တောင့်တက်သည် ဖြစ်၍၊ မင်္ဂလာနိ - စီးပွားချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်း

- (၂) အသေဝနာ စ ဗုံလာနဲ့, ပဏ္ဍာတာနဲ့ သေဝနာ၊
ပူဇာ စ ပူဇိနိယာနဲ့, စတဲ့ မင်္ဂလာ·မှတ္တာမဲ့။
- (၃) ပဋိရူပဒေသဝါသော စ, ပုံမွေ စ ကတပုညတာ၊
အတ္ထသမ္မာပဏီမဲ့ စ, စတဲ့ မင်္ဂလာ·မှတ္တာမဲ့။

ဖြစ်ကုန်သော မင်္ဂလာတရားတော်တို့ကို၊ ချို့သဟို-တစ်ဆယ့်နှစ်တို့ကာလပတ်လုံး၊ အစိန်ယုံ-ကြံကြကုန်ပြီ၊ ဥတ္တမဲ့-မြတ်သော၊
မင်္ဂလာ-မင်္ဂလာတရားတော်ကို၊ တွဲ-ရှင်ဘုရားသည်၊ ဗြိုဟို-
ဟောတော်မူပါလော်။

၂။ ဒေဝပုတ္တ - နတ်သား၊ ဗာလာနဲ့ - သူမိုက်တို့ကို၊ ယာ
အသေဝနာ စ-အကြင်မမို့ပဲ မဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
ပဏ္ဍာတာနဲ့-ပညာရှိသောသူတို့ကို၊ ယာ သေဝနာ စ-အကြင် မို့ပဲ
ဆည်းကပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပူဇိနိယာနဲ့-ပူဇော်ထိုက်သော
သူတို့ကို၊ ယာ ပူဇာ စ-အကြင် ပူဇော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
အတ္ထ-ရှိ၏၊ စတဲ့-ကြံသုံးပါးသောတရားသည်၊ ဥတ္တမဲ့-မြတ်သော၊
မင်္ဂလာ-မင်္ဂလာမည်၏။

၃။ ဒေဝပုတ္တ-နတ်သား၊ ယော ပဋိရူဒေသဝါသော စ-အကြင်
တင့်အပ်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌ နေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
ပုံမွေ-ရှေးသာဝါး၊ ယာ ကတပုညတာ စ-အကြင်ပြုအပ်ခဲ့ဖူးသော
ကောင်းမူရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ယော အတ္ထ
သမ္မာပဏီမဲ့ စ-အကြင် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်
ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထ-ရှိ၏၊ စတဲ့-ကြံသုံးပါးယော
တရားသည်၊ ဥတ္တမဲ့-မြတ်သော၊ မင်္ဂလာ-မင်္ဂလာမည်၏။

- (၄) ဗာဟုသုစ္ဆေး သိပ္ပါယ့်၊ ဝိနာယော စ သူသိကိုတော့
သူဘာသီတာ စ ယာ ဝါစာ၊ စတဲ့ မဂ္ဂလုပ်မှတ်မဲ့။
- (၅) မာတာပိတု ဥပဋိဌာန်၊ ပုဂ္ဂိုရသု သက်ပော့
အနာကုလာ စ ကမ္မာန်း၊ စတဲ့ မဂ္ဂလုပ်မှတ်မဲ့။
- (၆) ဒါန္ခု ဓမ္မစရိယာ စ၊ ညာတကာန္ခု သက်ပော့
အနာဝွောနို့ ကမ္မာန်း၊ စတဲ့ မဂ္ဂလုပ်မှတ်မဲ့။

၄။ ဒေဝပ္ပါယ့်-နတ်သား၊ ယံ ဗာဟုသုစ္ဆေး-အကြင်အကြား
အမြင် များသောသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ယံ သိပ္ပါယ့်-
အကြင် လက်မှုပညာ အစရိုးသော အတတ်တို့ကို တတ်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ သူသိကိုတော့-ကောင်းစွာသင်အပ်သော၊ ယော
ဝိနာယော စ-အကြင် ဝိန္ခည်းတရားသည်လည်းကောင်း၊ သူဘာသီ
တာ-ကောင်းစွာဆုံးအပ်သော၊ ယာ ဝါစာ စ-အကြင် စကားသည်
လည်းကောင်း၊ အထို-ရှိ၏၊ စတဲ့-ကြိုလေးပါးသောတရားသည်၊
ဥက္ကာမဲ့-မြတ်သော၊ မဂ္ဂလုပ်-မဂ္ဂလာမည်၏။

၅။ ဒေဝပ္ပါယ့်-နတ်သား၊ မာတာပိတု-အမိ အဘကို့၊ ယံ
ဥပဋိဌာန်း-အကြင်လုပ်ကျွေးမွေးမြှုပြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂို
ရှိရသု-သားမယားကို့၊ ယော သက်ပော့ စ-အကြင် သရှိပိ
ထောက်ပံ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အနာကုလာ-အနွောင့်အယုက်
မရှိကုန်သော၊ ယော ကမ္မာန်း-အကြင်အမှုတို့ကို ပြခြင်းတို့သည်
လည်းကောင်း၊ အထို-ရှိ၏၊ စတဲ့-ကြို သုံးပါးသောတရားသည်၊
ဥက္ကာမဲ့-မြတ်သော၊ မဂ္ဂလုပ်-မဂ္ဂလာမည်၏။

၆။ ဒေဝပ္ပါယ့်-နတ်သား၊ ယံ ဒါန္ခု-အကြင်အလူၢပေးခြင်း
သည်လည်းကောင်း၊ ယာ ဓမ္မစရိယာ စ-အကြင် မြတ်သော

- (၇) အာရတိ ဝိရတိ ပါပါ၊ မန္တပါနာ စ သံယမော
အပွဲမာဒေါ စ ဓမ္မသု; တော် မဂ်လာ.မှတ္တာမဲ့။
- (၈) ဂါရဝေါ စ နိဝါတော် စ၊ သန္တာန္တာ စ ကတည်တော်
ကာလန် ဓမ္မသုဝန်၊ တော် မဂ်လာ.မှတ္တာမဲ့။
-

အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဘာတကာန်-အဆွဲ
အမျိုးတို့ကို၊ ယော သက်ဟော စ-အကြင် သြို့ဟောက်ပုံခြင်း
သည်လည်းကောင်း၊ အနုဝ္မာန်-အပြစ်မရှိကုန်သော၊ ယာနို
ကမ္မာန် စ-အကြင်အမှုတို့ကို ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အထို-
ရှိ၏၊ စဝံ-ဤ လေးပါးသောတရားသည်၊ ဥတ္တမဲ့-မြတ်သော၊
မဂ်လုံ-မဂ်လာမည်၏။

၇။ ဒေဝပ္ပါ-နတ်သား၊ ပါပါ-မကောင်းမူမှ၊ ယာ အာရတိ
စ-အကြင်ဝေးစွာရောင်ကြုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယာ ဝိရတိ
စ-အကြင် အထူးသဖြင့် ရောင်ကြုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
မန္တပါနာ-သေရည် သေရက်သောက်ခြင်းမှ၊ ယော သံယမော စ-
အကြင်ကောင်းစွာစောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသု-
ကုသိုလ်ကောင်းမူတို့၌၊ ယော အပွဲမာဒေါ စ-အကြင်မမေ့မလျော့
ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အထို-ရှိ၏၊ စတံ-ဤလေးပါးသော
တရားသည်၊ ဥတ္တမဲ့-မြတ်သော၊ မဂ်လုံ-မဂ်လာမည်၏။

၈။ ဒေဝပ္ပါ-နတ်သား၊ ယော ဂါရဝေါ စ-အကြင် ရှိသေ
ထိုက်သောသူတို့ကို ရှိသေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယော
နိဝါတော် စ-အကြင် မိမိကိုယ် နှုမ့်ချခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယာ
သန္တာန္တာ စ-အကြင် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယာ
ကတည်တော် စ-အကြင် သူပြဖူးသောကျေးဇူးကို သိခြင်းသည်

- (၉) ခန္ဓိ စ သောဝစသုတာ၊ သမဏာန္တ ဒသုနံ၊
ကာလေန ဓမ္မသာကစ္စာ၊ စတ် မဂ္ဂလုပ္ပါးမှတ္တာမံ။
- (၁၀) တပေါ့ စ ပြဟ္မာစရိယဉ်၊ အရိယာသစ္စာနာဒသုနံ၊
နိဗ္ဗာနသို့ကိရိယာ စ၊ စတ် မဂ္ဂလုပ္ပါးမှတ္တာမံ။

လည်းကောင်း၊ ကာလေန-သင့်တင့်ခံလျာက်ပတ်သောအခါး၍ ယု
ဓမ္မသုဝန္တ-အကြင် တရားကို နာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
အထို-ရှိ၏၊ စတ်-ကြိုင်းပါးသောတရားသည်၊ ဥတ္တာမံ-
မြတ်သော၊ မဂ္ဂလုပ္ပါးမှတ္တာ၏။

၉။ ဒေဝပ္ပါးနှင့်သား၊ ယာ ခန္ဓိ စ-အကြင်သည်းခံခြင်းသည်
လည်းကောင်း၊ ယာ သောဝစသုတာ စ-အကြင်သူတော်ကောင်း
တို့ ဆုံးမစကားကို နာလွှာယ်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊
သမဏာနံ-ရဟန်းပုလ္လားတို့ကို ယု ဒသုန္တ-အကြင်ဖူးမြင်ခြင်း
သည်လည်းကောင်း၊ ကာလေန-သင့်တင့်လျာက်ပတ်သော
အခါး၍ ယာ ဓမ္မသာကစ္စာ စ-အကြင်တရားစကားကို ဆွေးနွေး
မေးမြန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အထို-ရှိ၏၊ စတ်-ကြိုလေးပါး
သောတရားသည်၊ ဥတ္တာမံ-မြတ်သော၊ မဂ္ဂလုပ္ပါးမှတ္တာ၏။

၁၀။ ဒေဝပ္ပါးနှင့်သား၊ ယော တပေါ့ စ-အကြင်ခြိုးခြုံစွာ
ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယု ပြဟ္မာစရိယဉ်-အကြင်မြတ်သော
အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အရိယာသစ္စာနံ-အရိယာ
သစ္စာတို့ကို ယု ဒသုန္တ-အကြင်သီမြင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ယာ သို့ကိုရိယာ စ-အကြင်မျက်မောက်
ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အထို-ရှိ၏၊ စတ်-ကြိုလေးပါးသော
တရားသည်၊ ဥတ္တာမံ-မြတ်သော၊ မဂ္ဂလုပ္ပါးမှတ္တာ၏။

- (୧୦) ଫୁଲିଯା ଲୋକରେମ୍ଭୁହି, ଶିତ୍ତ ଯାତ୍ରା କୁ ନମ୍ବଟି।
ଆଖୋଗି ଦିନରେ ଏଥି, କିମ୍ବା ମର୍ଗିଲ.ମୁକ୍ତାମି॥

(୧୧) କଟାପିଲାକି କଟ୍ଟାକି, ଯାତ୍ରାଟ୍ଟୀ ମପୁର୍ବାତିକା।
ଯାତ୍ରାଟ୍ଟୀ ଚୋଟ୍ଟି ଗଛକି, ତା କେବଳ ମର୍ଗିଲ.ମୁକ୍ତାମି॥

၁၁။ ဒေဝပုတ္ထ-နှစ်သား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကမေ့ဟို-လောကခံတရားရှစ်ပါးတို့နှင့်၊ ဖုန္တာ-တွေ့သည်၊ အသာဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အသာ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ န ကမ္မတိ-မတုန်လူပ်၊ အ,သောက်-စိုးရိမ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ဝိရိုံ-ရမ္မက်ဟူသော မြို့လည်း မရှိ၊ ခေမံ-ဘေးလည်း ရှိ၊ ဇတ်-ကြုံလေးပါး သောတရားသည်၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊ မက်လံ-မက်လာမည်၏။

၁၂။ ဒေဝပ္ပတ္တ-နတ်သား၊ ဇတ္တိသာနိ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်
သော၊ အဋ္ဌတိသမဂ္ဂလာနိ-သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဂ္ဂလာတရား
တို့ကို၊ ကတ္တာန-ပြုကျင့်ရသောကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္တ-အလုံးစုံသော
အရပ်တို့၏၊ အပွဲရာမီတာ-ရန်သူတို့သည် မအောင်အပ်ကုန်
သည် ဖြစ်၍၊ သဗ္ဗတ္တ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၏၊ သောထိုး-
ချမ်းသာခြင်းသို့၊ ဂစ္စနှီး-ရောက်ကုန်၏၊ တံ-ထိုသုံးဆယ့်ရှစ်ပါး
သော တရားသည်၊ တေသံ-ထိုနတ်လူတို့၏၊ ဥတ္တမံ-မြတ်သော၊
မဂ္ဂလံ-မဂ္ဂလာမည်၏၊ လူတံ-ဤသို့၊ တွံ-သင်နတ်သားသည်၊
ဂဏာဟို-မှတ်ယူလေလေ့။

မဂ္ဂလသုတေပါ၌အနကြီး၏။

မင်္ဂလာကာဖျော်

အသေဝနာ စ ဗာလာနံ

၁။ လူမှိုက်ဆိုလျှင် ရှောင်သွေထဲလို့,
 မမှိုပဲနှင့် ကင်းအောင်နော်၊
 ပညာရှိကို အရှည်တဲ့လို့,
 မမှိုပဲဆည်းကပ် နည်းယူစော်၊
 သုံးပါးရတနာ မိဘများနှင့်,
 ဆရာသာမားကို ပူဇော်လော်၊
 ချမ်းသာကိုပေး ဆက်ဆံရေး၊
 မျှော်တွေးသုံးချက်ပော်

အဲဒါမှ - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

ပဋိရှုပ်

၂။ ကုသိုလ်-ပညာ ဥစ္စာရဖို့,
 သင့်ရာအေသ အမြဲနော်၊
 ရှေးကတင်ကြို့ ပြုခဲ့ဖူးသည်း၊
 ကောင်းမှုအထူး ရှိပါစော်၊
 မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင်ထိန်းလို့,
 မတိမ်းစေနဲ့ ဆောက်တည်လော်၊
 ဥစ္စာကိုပေး နေထိုင်ရေး၊
 မျှော်တွေးသုံးချက်ပော်
 အဲဒါမှ - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

ဗာဟုသုစ္တ

၃။ တတ်ကောင်းတတ်ရာ ဟူသမျှကို,
 ကြားမြင်သုတ ရှိပါစေ၊
 အိုးအိမ်တည်ထောင် ဝမ်းစာရေးနှင့်,
 အသက်မွေးဖို့ အတတ်သင်လေ၊
 လူနှင့်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို,
 ကောင်းစွာသင်ကြား နားလည်စေ၊
 မှန်ကန်ယဉ်ကျေး ချိုသာအေး၊
 ဆိုရေးတတ်ပါစေ၊

အဲဒါမှ - "ဗုဒ္ဓဝါဒ"ကမ္မာ့မက်လာတွေ။

မာတာပိတု

၄။ မြင်းမိုးရှုရွှေတောင် မိဘကြွေးကို,
 ကောင်းစွာဆပ်ပေး ဝတ်ကျေကျေ၊
 ကြွေးသစ်ချကာ သားနှင့်မယား၊
 မြောက်စားချီးမြှင့် ဝတ်ကုန်စေ၊
 အလုပ်တာဝန် မလစ်ဟင်းနှဲ့၊
 အပြစ်ကင်းအောင် လုပ်ပါလေ၊
 ဝည်းစိမ်ကိုပေး ပြုစရေး၊
 မျှော်တွေးသုံးချက်ပေး၊

အဲဒါမှ - "ဗုဒ္ဓဝါဒ"ကမ္မာ့မက်လာတွေ။

ဒါန္တ

၅။ သုံးတန်ဖေတနာ ဖြူစင်လန်းလို့,
ပေးကမ်းဝေမျှ လူ၌နိုင်စေ၊
ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကြံ မမိုက်မှားနဲ့,
သုစရိုက်တရားကို ကျင့်ပါလေ၊
ဆွမျိုးတွေကို ပြင်ပမထားနဲ့,
သက်ဟတရားနှင့် ချီးမြှောက်လေ၊
သန့်စင်ပြစ်မျိုး လူထူအကျိုး၊
သည်ပိုးချက်ဆောင်စေ၊
အဲဒါမှု - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္ဘာမင်္ဂလာတွေ။

အာရတိ ဝိရတိ

၆။ မကောင်းမှုတွေ ဟူသမျှကို,
မတွေ့ခိုက ရှောင်ကြဉ်လေ၊
တွေ့ကြံလာလျှင် မလွန်ကျူးနဲ့၊
အထူးသဖြင့် စောင့်စည်းနေ၊
အရှက်သေစာ မသောက်စားနဲ့,
မှောက်မှားတတ်တဲ့ အရာပေါ့၊
လုပ်ကိုင်ပြောကြား သတိထား၊
တရားမမေ့စေ၊
အဲဒါမှု - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္ဘာမင်္ဂလာတွေ။

ဂါရဝေ ၁

၇။ အသက်ဂုဏ်ဝါ ကိုယ့်ထက်ကြီးက,
ဆည်းကပ်ခစား ရှိသေဲ့
မာနတံခွန် ဂုဏ်မကြန်း၊
ကိုယ့်ကိုနှစ်များ အမြဲနေ့၊
လောဘအပို လိုမလိုက်နဲ့၊
ကိုယ့်ထိက်တာနဲ့ ကျေနပ်လေ့၊
ကိုယ့်ပေါ်ပြဖူး သူ့ကျေးဇူး၊
အထူးသိတတ်စေ့၊
ကောင်းကျိုးဆင့်ပွား မြတ်တရား၊
နာကြား မပြတ်ပေ့
အဲဒါမှ - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

ဓန္မိ ၁

၈။ ဝတ်စားနေထိုင် ရှုန်ခပ်သိမ်း၊
စိတ်ကို ချုပ်ထိန်း သည်းခံလေ့၊
ကျိုးကြောင်းပြည့်နှင့် ဆုံးမစကားကို၊
ပြောကားလာက နာလွှယ်စေ့၊
သူမြတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှကို၊
မကြာခဏာ တွေ့ဆုံးလေ့၊
သဘာဝတွေး မှန်ကန်ရေး၊
ဆွေးနွေး မပြတ်ပေ့
အဲဒါမှ - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

တပေါ် ၈

၉။ လောကီအာရုံ ဇိမ်ယစ်မူးလို့,
 အပျော်မကြုံးနဲ့ ခြော်ခြေလေ।
 မေတ္တာဖြေဟွောစိုး၏ လက်ကိုင်သုံးလို့,
 သူမြတ်ကျင့်ထဲ့ ယွင်းမသော၊
 လေးပါးသစ္စာ ဉာဏ်မြင်ကြည့်လို့,
 အမှန်သိအောင် ကြိုးစားလေ।
 ဒုက္ခလွတ်ကင်း နိုဗ္ဗာန်ချဉ်း၊
 အလင်းပေါက်နိုင်စေ။

အဲဒါမှ - "ဗုဒ္ဓဝါဒ"ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

ဖုန္တသာ

၁၁။ ဆင်းရဲချမ်းသာ သဘာဝ,
 တွေ့ကြုံနေကြ လူတိုင်းပေါ့
 ကောင်းဆိုးနှစ်တန် အစုံတွဲလို့,
 တစ်လဲစီလှည့် အမြဲနော့
 လောကဓာတ် မဖြေတမ်းပေါ့,
 မတုန်စမ်းနဲ့ စိတ်ခိုင်စော့
 သောကကိုထိန်း ရမ္မက်သီမ်း၊
 အေးပြုမ်းချမ်းသာစော့

အဲဒါမှ - "ဗုဒ္ဓဝါဒ"ကမ္မာ့မင်္ဂလာတွေ။

မင်္ဂလာ၏ အကိုး

၁၁။ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာကုံးကို,
လိုက်နာကျင့်သုံး ပန်သူတွေ၊
စီးပွားချမ်းသာ ကျက်သရေတိုးလို့၊
ကောင်းကျိုးစည်ပွင့် တဝေဝေ၊
ဘေးရန်ကင်းကွာ ချစ်သူပေါ်လို့၊
စိတ်ရော ကိုယ်ရော ချမ်းသာမလေ၊
ပြောဆိုကြံဆ ဆောင်သမျှ၊
အောင်ရမည် ကိုန်းသေ၊
အဲဒါကြောင့်-ပန်က ဆင်က မင်္ဂလပန်းခိုင်တွေ။

နိဂုံးကဗျာ

၁၂။ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတို့၊
ပျက်ပြားနေကြ ကမ္မာမြေ၊
ဟိုတိုင်း ဒီပြည် ရန်စစ်ခင်းလို့၊
လူနှင့်လူချင်း သတ်ကာနော်၊
ဌ်မ်းချမ်းပါစေ အာသီသနဲ့၊
စွမ်းနိုင်ရာက ကူညီသလော်၊
သုံးဆယ့်ရှစ်ပါး မင်္ဂလာတရား၊
ရေးသား ဖြန်းကာဝေး၊
အဖိုးတန်တဲ့ - “ဗုဒ္ဓဝါဒ”ကမ္မာက သိပါစေ။

ဒဂုံး ဦးထွန်းမြင့်